

یادداشت اقتصادی

ذهن روشن آیت‌الله فقید در اصلاحات اقتصادی

محمدصادق جنان‌صفت اقتصاددانان ایرانی با گرایش‌های گوناگون فکری بارها از احساس نیک آیت‌الله فقید اکثر هاشمی رفسنجانی به بحث‌های کلان اقتصادی و آرزو و تمنای وی درباره پیشرفت این مرزومو یاد کرده‌اند. مرحوم حسین عطیمی که شاید نا آندیشه پشت و پس برنامه‌های آیت‌الله هاشمی رفسنجانی سازگاری نداشت، اما بارها در محافل خصوصی و حتی در جمع‌های عمومی تأکید داشت که رئیس‌جمهوری وقت این هوشمندی را داشته است که برای مداوی اقتصاد ضعیف و بیمار ایران نیازمند پزشک متخصص و حاذق است.

دکتر محمد طبیبیان استاد اقتصاد و از برنامه‌ریزان ارشد سازمان برنامه‌ریزی ایران در نیمه نخست دهه ۱۳۷۰ هم بارها از آرزوی رئیس‌جمهوری وقت برای توسعه ایران یاد کرده است. واقعیت این است که آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی پس از پایان جنگ و عادی شدن زندگی اقتصادی ایران، تلاش گسترده‌ای برای بازسازی فیزیکی سرزمین ایران و آستان‌های امیدسیده داشت و از آن مهتر ذهبت ایشان نسبت به اقتصاد بود. وی بدون تردید در صف نخست اصلاح‌طلبان اقتصادی قرار داشت و با استفاده از تکنیک‌رات‌های کمتر سیاسی دوره خود در دولت‌های خود در مسیر این آرزوی بزرگ شمر می‌پرداشت.

توجه کلی، دقیق و کارشناسانه به توسعه امور زیربنایی به مثابه پایه و اساس رشد و توسعه اقتصادی در دولت‌های سازندگی و سرمایه‌گذاری برای سلامت و احداث واحدهای بزرگ فولاد و معدن و پتروشیمی، پالایشگاه و نیروگاه نشانه‌های علاقمندی وی به رشد و آبادی ایران بود. شاید در برنامه‌ریزی‌های جزئی و مبانی به ویژه در اجرای برخی امور در ۸ سال دولت سازندگی کارنامه‌ای از انزوی اقتصادی بیشترین تلاش را به‌شده باشد، اما در مقایسه با فعالیت‌های انجام شده عمرانی آن سال‌ها درصدد کوچکی است.

آیت‌الله فقید هاشمی رفسنجانی اما در روشنگری ذهبت‌هایی که تصور می‌کردند برای هر کاری در هر سطحی باید پای دولت به میان آید، گام‌های بلندی برداشت و تا جایی که می‌توانست سطح دخالت‌های دولت را کاهش داد و فضای رشد بخش خصوصی به محاق رفته را فراهم کرد. شمار قابل اعتنایی از مدیران و صاحبان بنگاه‌های صنعتی خصوصی در حالی که ۲۰ سال ذ در دهه‌های اجرایی آیت‌الله هاشمی رفسنجانی سپری می‌شود، هنوز خاطرات خوش و شیرینی از اندیشه‌های آزادی وی نسبت به کسب و کار یاد می‌کنند.

تجربه نشان می‌دهد در مقایسه با دولت‌های اصلاحات و به ویژه ۸ سال فعالیت دولت نهم، اقتصاد آزاد سازندگی حتی از نظر کمی و به ویژه رشد اقتصادی در وضع بهتری قرار داشته است. هاشمی رفسنجانی یادکر دقیق از اینکه اقتصاد ایران را نمی‌توان جزیرهای تک‌فادته در دنیا فرض کرد و با بررسی کارنامه‌ای از انزوی اقتصادی بیشترین تلاش را برای توسعه مناسبات ایران و جهان انجام داد.

آیت‌الله هاشمی رفسنجانی نیک می‌دانست موتور رشد و توسعه را سرمایه‌انزوی روشن می‌کند و توجه داشت که سرمایه‌های هفتگنی از ایرانیان در خارج از کشور مستقر شده‌اند و به همین دلیل بود که مرحوم نوربخش وزیر اقتصاد و محمدزاده نعمت‌زاده وزیر صنعت ماموریت داد تا خارج نام کشور برودند و با ایرانیان صاحب سرمایه گفتگو کرده و راه ورود آنها را به ایران هموار کنند.

آیت‌الله هاشمی رفسنجانی علاوه بر اینکه در سیاست داخلی یک مداراچوی عمل عیار بود، برای بهبود کسب و کار شهروندان ایرانی یک اصلاح‌طلب پیشگام به حساب می‌آید.

بقیه از صفحه ۲

پیام آیت الله العظمی مکارم شیرازی

بسم الله الرحمن الرحیم
ما بهیات تأسیف خیر فقدان ناگهانی مجاهد نستوه مرحوم جت الاسلام و المسلمین آقای هاشمی رفسنجانی را در یافت داشتیم. اینجانب ایشان را از زمان که در حوزه یِ دِرسی ما شرکت داشت به خوبی می‌شناختم. مردی بسیار دانا، باهوش، شجاع و صاحب اراده بود.

سال‌ها در خدمت امام راحل(ره) فداکاری کرد و بعد از ایشان نیز دایماً در صحنه انقلاب بود. مشکلات مختلفی را پشت سر گذاشت ولی این مشکلات هرگز کسب نشد که صحنه را ترک کند. اینجانب در گذشتن این یار وفادار انقلاب را به همه هموطنان ایرانی و به‌ویژه بازمندگان آن فقید سعید تسلیت می‌گویم و غفران الهی را برای او و همه یِ ما از خداوند می‌طلبم.

پیام آیت الله العظمی مطهری

بسم الله الرحمن الرحیم
انا لله وانا اليه راجعون

آنحال افتاد که هرچهٔ تابانک اسلام و ایران، مفسّر نوپرداز قرآن کریم، مجاهد نستوهٔ آیت الله آقای حاج شیخ اکبر هاشمی رفسنجانی درصدد سزّه ضایعه‌ای بس عظیم و مصیبتی جبران‌ناپذیر است.
اشتب، شخصیت تاریخ‌سازِ به لقاَه پورودگار رحمان و رحیم که شتافت که در تمام دورهٔ عمر پر برکت خود، تنها به اعتلاء سیم رُسندگی و سربلندی ایران و اندیشهٔ بد در این اندیشهٔ بلند تمام توان خود را در عرصه‌های گوناگون به کار گرفت و به‌یچ راه‌وهمی و به مصداق *«و لا یُخَافُونَ لَوْمَةً لَّامَةً»* تا تطای عنبر، از صراط مستقیم خدمت به اسلام و آرمان‌های متعالی آن، ناپختی ننمود.

نقش دوران‌سازان این عالم مجاهد فی‌سبیل‌الله در نهضت شکوهمند امام زمان(عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریفه) و قرابت و تکرّی و روحی او با آن امام عزیز تا بدان پایه بود که او را باید به حق در ردیف یکی از معماران انقلاب و جمهوری اسلامی ایران و به شمار آورد. معمار نهضت‌هایی که آثار فکر مدبّرانه‌اش، در سرتاسر تاریخ انقلاب اسلامی، آشکار است.

قدرت فکری و هوشمندگی عمیق و سیاست‌ورزی همراه با عقلانیت و اعتدال ایشان در کنار صفا و مهری و اخلاص و ایمان حقیقی، از این عالم آگاه و سیاستمدار مدبر، شخصیتی ساخته بود که احدی نتوانست با بدین حدّ، اعتماد عمیق و محبت و به‌نظر امام بزرگوار را به خود جلب نماید و او همواره در قلب و لب و پیرایهٔ انقلاب، امین پدیدل آن رهبر کبیر بود و در همهٔ عرصه‌های بزرگ و کوچک‌ا از سیاستگذاری‌های اصلی تا مسئولیت‌دشوار دفاع مقدس و همهٔ تصمیمات مهم برای ادارهٔ کشور، مستشار مؤتمن آن جلال راحل به شمار می‌آمد. همچنانکه، مکتب بزرگ ایران نیز بارها و بارها در صحنه‌های گوناگون نقش‌آفرینی و اجرایی و غیر آن، نصایب بالا از اعتماد خویش را به این خادم نستوه و با اخلاص خود اماند و اظهار داشتند.

حق عظیم این حصن حصین انقلاب و ملت که در همهٔ صحنه‌های خطیر، سنگ زیرین آسیای نظام جمهوری اسلامی بود و همواره به هدایتی رهبر پیشتر نیروهای معتقد به امام انقلاب و اندیشه‌پردی و این مسیر جهانی‌فراوانی دید، همواره گام‌ها را در تاریخ ایران و اسلام، نخواهد رفت و نام نیک و بلند او در صدر فهرست ساقبوان آلون از مجاهدان و خمتنگران به ملت سلمان ایران، حق ثبت خواهد گردید.
یک مکتب قدرشناسی و فهم ایران از این خادم راستین صالح دلسوز خود و از بیش از شصت سال تلاش و مجاهدت صادقانهٔ او خدمت و همتِ خالصانهٔ او تجلیل خواهد کرد. اینجانب با قلبی اندوختهٔ و متأمّن، مبالغهٔ هرچه نسبت به ملت عظیم‌الشان ایران و رهبری معظم و بیت محتر و همهٔ محاندان و یازمندگان ایشان، از خداوند متعال، علوّ درجات این عالم مجاهد و بزرگوار را ستايت کرده و رحمت و مغفرت و رضوان الهی را برای ایشان خواستارم و از پیگاه آن خداوند قادر، متضرّع‌طلب می‌کنم که این ضایعهٔ سنگین را از فصل عجم و لطف فرماید. اَنّه خود، برای ملت و نظام جمهوری اسلامی ایران جبران فرماید. اَنّه ولیّ‌العمم.

بسم الله الرحمن الرحیم

انا لله وانا اليه راجعون
خبر ناگوار از رحلت امام مجاهد و مبارز نستوه آیت الله هاشمی رفسنجانی موجب تالم شدید اینجانب گردید.

سوابق درخشان وی با توجه به زحمات فراوانی که در راه به ثمر رسانیدن انقلاب و ارتباط وسیعی که با امام رضوان الله علیه داشته و خدمات وی به مردم متهد ایران در پست های که به عهده گرفته بودند بر هیچ کسی خفایت نیست. وفاداری او به انقلاب، امام و مقام و بزرگوار را آخرین لحظات عمر مهجنتان مردم و اینجانب اینجانب شخصاً در حوزهٔ علمیه قم سابقه مبتدی با ایشان داشتم و از نزدیک شاهد مبارزات ایشان علیه رژیم مستعشاهی بودام و امروز که با مذبت، آن برادر عزیز به لقاء الله پیوسته، ملت و مردم و امام و مقام معظم رهبری در تجلیل از مقام ایشان در تشییع

مهارت افزایی موجب پایداری

مشاغل می‌شود و افراد جویای کار برای آنکه بهتر و سریع‌تر جذب بازار کار شوند آموزش‌های مهارتی را فرا بگیرند.

معاون وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی از ارائه برنامه آموزشی مبتنی بر نیاز بازار کار خبر داد و گفت: بسا توجه به افزایش تعداد فارغ‌التحصیلان و تنوع نیازهای بازار کار، برنامه‌ریزی آموزشی مبتنی بر تقاضا در اولویت برنامه‌های خود قرار داده‌ایم.

محمد امین سبازگارنژاد در گفتگو با ایسنا اظهارداشت: در حال حاضر آموزش‌های غیر رسمی کوتاه مدت جزو ماموریت‌های سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای است و این سازمان با داشتن ۷۰۰ مرکز دولتی و ۸۰۰۰ آموزشگاه آزاد خصوصی متولی امر آموزش کشور است.

وی با انتقاد از مغفول ماندن مهارت آموزی در نظام آموزش کشور، افزود: مهارت یک نیاز عمومی با ارزش است؛ از این رو جامعه و خانواده‌ها باید به سمت مهارت آموزی بروند و نگاه دستگاه‌های نظارتی نسبت به سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای نگاه آموزشی باشد.

معاون وزیر تعاون، کار و رفاه

اجتماعی درعین حال یکپارچه نبودن نظام آموزش و بیکاری فارغ التحصیلان را دو چالش مهم آموزش دانست و گفت: در قانون اساسی داشتن شغل حق همه آحاد جامعه است و آموزش‌های مهارتی باید پیوند میان کار و دانش را مستحکم‌تر کنند. لذا امروز بیش از هر زمان دیگر لازم است پاسخ روشنی به نیاز جامعه در زمینه کار و تولید بدھیم و از همکاری تمام دستگاه‌ها برای گسترش مهارت‌آموزی در بخش‌های مختلف استفاده کنیم.

وی با اشاره به ضرورت توجه برنامه ششم توسعه به مقوله مهارت‌آموزی اظهار داشت:سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای با تجربه و توانمندی بالای خود و نقش مهمی دارد در صورت ایجاد بسترهای مناسب در برنامه ششم می‌تواند آموزش‌های مهارتی را به طور کامل به بخش غیردولتی بسپارد تا جذب اعتبارات و تسهیلات به سمت بخش غیردولتی سوق یابد و این سازمان‌ها نقش آفرین سیاست‌گذاری، هدایت و نظارت را برعهده بگیرد.

معاون حمایت از مشاغل و نیروی بیکاری وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی هم گفت: در

اخبار داخلی

رویکرد نظام آموزش های مهارتی مبتنی بر نیاز بازار کار است

حال حاضر بیش از ۲۲۰ هزار نفر در کشور از بیمه بیکاری بهره‌مند هستند.

کریم یاروی با اشاره به بررسی مشکلات پرداخت بیمه بیکاری گفت: بیمه بیکاری نوعی حمایت اجتماعی دولت از کارگرانی است که بدون میل و اراده از کار بیکار شدند یا کارگرانی که در برخی کارگاه‌ها به اثر حوادث قهریه دچار آسیب شدند.

وی با بیان اینکه کارگران این

مقرری بیمه بیکاری استفاده می‌کنند، اضافه کرد: هر چند ما متولی بحث‌های بیکاری در کشور نیستیم، اما آمارهایی که از سوی مسئولان دولتی و نظام اسلامی در مورد اشغال مسندت است، می‌شود، قطعاً آشکار می‌شود.

معاون حمایت از مشاغل و نیروی بیکاری وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با اشاره به اینکه در سال حاضر ۲۲۰ هزار نفر در کشور که قبلاً شاسغل بودند، از

بنگاه‌آبدون سوابق بیمه‌ای مشمول بیمه بیکاری هستند، گفت: البته بحث‌های بیکاری در کشور نیستیم، اما آمارهایی که از سوی مسئولان دولتی و نظام اسلامی در مورد اشغال مجدد ارائه می‌شود، قطعاً آشکار مسندت است.

وی با بیان اینکه از سال ۶۶ قانون پرداخت مقرری بیمه بیکاری مصوب شد و تا سال ۸۱ منابع ۱۷ هزار بنگاه اقتصادی با تسهیلات

دولت پیش‌بینی کرد صادرات کالاهای غیرنفتی از ۲۱/۵ میلیارد دلار سال ۹۴ به ۵۷/۵ میلیارد دلار در سال ۹۵ افزایش یابد که با توجه به صادرات ۳۱ میلیارد دلاری کالاهای غیرنفتی در ۹ ماهه ابتدای امسال، از برنامه عقب‌تر هستیم.

به گزارش فارس کشورهای چین، امارات متحده عربی، عراق، ترکیه، جمهوری کره،هند،افغانستان، ژاپن، پاکستان، عمان جزو ۱۰ کشور عمده مقصد صادرات طی ۹ ماهه سال ۱۳۹۵ بوده‌اند. همچنین کشورهای ترکمنستان، ایتالیا، تایلند، ویتنام و موزامبیک در رتبه دوم تا پانزدهم مقصد صادراتی کالاهای ایرانی بوده‌اند.

براساس آمارى که سازمان توسعه تجارت منتشر کرده است، در ۹ ماهه سال ۱۳۹۵ میلادی مجموع ارزش صادرات به ۹۱ میلیون و ۲۶۱ هزار تن کالا به کشورهای مختلف صادر شده است که این رقم در ۹ ماهه سال ۱۳۹۴ معادل ۶۸ میلیون و ۸۳۳ هزار تن بوده است، مقایسه این دو رقم نشان می‌دهد که صادرات طی این مدت در سال ۹۵ به لحاظ وزنی نسبت به سال گذشته ۲۳/۶درصد رشد داشته است.

این گزارش اضافه می‌کند: ارزش صادرات در ۹ ماهه سال جاری ۲ میلیارد و ۵۹۳ میلیون دلار بوده است که با توجه به ارزش صادرات در ۹ ماهه سال ۱۳۹۴ که ۲۸ میلیارد و ۹۷۰ میلیون دلار بوده است ۲۰/۵ درصد رشد را در بخش صادرات به‌دوید.

این گزارش می‌افزاید: با توجه به هدفگذاری دولت برای سال ۲۰ تا ۲۰ درصدی صادرات کالاهای غیرنفتی صادرات، این رقم باید از ۲۲/۵ میلیارد دلار در سال ۹۴ به ۵۲/۵ میلیارد دلار در سال ۹۵ برسد که براساس روند صادرات به‌دوید، در ۹ ماهه سال ۹۴ به این رقم رسیده است. همچنین در این مدت ۱۲ میلیون و ۱۳۸ هزار تن کالا به ۹۷ و ۶۹۷ میلیون دلار به کشورهای چین صادر شده است که با توجه به صادرات ۱۸ میلیون و ۹۵۲ دلار در سال ۹۴ به ۳۲۱ تن کالا به ارزش ۵ میلیارد و ۳۷۱ هزار تن در ۹ ماهه سال ۹۴ به این کشور به‌دوید که صادرات به این کشور به لحاظ وزنی ۲۲/۲درصد رشد و به لحاظ ارزشی ۷/۵درصدرشد داشته‌ایم.

همچنین در این مدت ۱۲ میلیون و ۱۳۸ هزار تن کالا به ۹۷ و ۶۹۷ میلیون دلار به کشورهای چین صادر شده است که با توجه به صادرات ۱۸ میلیون و ۹۵۲ دلار در سال ۹۴ به ۳۲۱ تن کالا به ارزش ۵ میلیارد و ۳۷۱ هزار تن در ۹ ماهه سال ۹۴ به این کشور به‌دوید که صادرات به این کشور به لحاظ وزنی ۲۲/۲درصد رشد و به لحاظ ارزشی ۷/۵درصدرشد داشته‌ایم.

همچنین در این مدت ۱۲ میلیون و ۱۳۸ هزار تن کالا به ۹۷ و ۶۹۷ میلیون دلار به کشورهای چین صادر شده است که با توجه به صادرات ۱۸ میلیون و ۹۵۲ دلار در سال ۹۴ به ۳۲۱ تن کالا به ارزش ۵ میلیارد و ۳۷۱ هزار تن در ۹ ماهه سال ۹۴ به این کشور به‌دوید که صادرات به این کشور به لحاظ وزنی ۲۲/۲درصد رشد و به لحاظ ارزشی ۷/۵درصدرشد داشته‌ایم.

همچنین در این مدت ۱۲ میلیون و ۱۳۸ هزار تن کالا به ۹۷ و ۶۹۷ میلیون دلار به کشورهای چین صادر شده است که با توجه به صادرات ۱۸ میلیون و ۹۵۲ دلار در سال ۹۴ به ۳۲۱ تن کالا به ارزش ۵ میلیارد و ۳۷۱ هزار تن در ۹ ماهه سال ۹۴ به این کشور به‌دوید که صادرات به این کشور به لحاظ وزنی ۲۲/۲درصد رشد و به لحاظ ارزشی ۷/۵درصدرشد داشته‌ایم.

همچنین در این مدت ۱۲ میلیون و ۱۳۸ هزار تن کالا به ۹۷ و ۶۹۷ میلیون دلار به کشورهای چین صادر شده است که با توجه به صادرات ۱۸ میلیون و ۹۵۲ دلار در سال ۹۴ به ۳۲۱ تن کالا به ارزش ۵ میلیارد و ۳۷۱ هزار تن در ۹ ماهه سال ۹۴ به این کشور به‌دوید که صادرات به این کشور به لحاظ وزنی ۲۲/۲درصد رشد و به لحاظ ارزشی ۷/۵درصدرشد داشته‌ایم.

همچنین در این مدت ۱۲ میلیون و ۱۳۸ هزار تن کالا به ۹۷ و ۶۹۷ میلیون دلار به کشورهای چین صادر شده است که با توجه به صادرات ۱۸ میلیون و ۹۵۲ دلار در سال ۹۴ به ۳۲۱ تن کالا به ارزش ۵ میلیارد و ۳۷۱ هزار تن در ۹ ماهه سال ۹۴ به این کشور به‌دوید که صادرات به این کشور به لحاظ وزنی ۲۲/۲درصد رشد و به لحاظ ارزشی ۷/۵درصدرشد داشته‌ایم.

همچنین در این مدت ۱۲ میلیون و ۱۳۸ هزار تن کالا به ۹۷ و ۶۹۷ میلیون دلار به کشورهای چین صادر شده است که با توجه به صادرات ۱۸ میلیون و ۹۵۲ دلار در سال ۹۴ به ۳۲۱ تن کالا به ارزش ۵ میلیارد و ۳۷۱ هزار تن در ۹ ماهه سال ۹۴ به این کشور به‌دوید که صادرات به این کشور به لحاظ وزنی ۲۲/۲درصد رشد و به لحاظ ارزشی ۷/۵درصدرشد داشته‌ایم.

همچنین در این مدت ۱۲ میلیون و ۱۳۸ هزار تن کالا به ۹۷ و ۶۹۷ میلیون دلار به کشورهای چین صادر شده است که با توجه به صادرات ۱۸ میلیون و ۹۵۲ دلار در سال ۹۴ به ۳۲۱ تن کالا به ارزش ۵ میلیارد و ۳۷۱ هزار تن در ۹ ماهه سال ۹۴ به این کشور به‌دوید که صادرات به این کشور به لحاظ وزنی ۲۲/۲درصد رشد و به لحاظ ارزشی ۷/۵درصدرشد داشته‌ایم.

رویکرد نظام آموزش های مهارتی مبتنی بر نیاز بازار کار است

منتهی به سال ۹۳ همیشه مصارف بر منابع در این حوزه پیشی می‌گرفت، اما سال گذشته منابع ما بر مصارف پیشی گرفته است.

نامبرده ضرورت ارائه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای به افراد بیکار شده را یادآور شد و افزود: ما معتقدیم به ارائه آموزش‌های جدید کرد که در این زمینه دنبال آن هستیم تا سرانه آموزش را ارتقا دهیم.

وی بر توسعه آموزش‌های مهارتی در صنایع و جوار کارخانه‌جات تأکید کرد و افزود: سازمان تأمین اجتماعی با ارائه ۲۰ میلیون نفر در حال حاضر به ازای ۶ تا ۷ نفر پرداختی حق بیمه، یک نفر مستمری بگیر دارد، در حالی که در گذشته این تناسب ۳۵نفر پرداختی حق بیمه به قبل یک نفر مستمری بگیر بوده است.

یآوری ضرورت شناسایی بنگاه‌های مشکل دار را در کشور در قالب پرداخت تسهیلات مناسب و تسهیل و رفع موانع تولید یادآور شد و بیان کرد: ۵۹ هزار بنگاه اقتصادی در این طرح ثبت نام کرده‌اند که به دنبال تعطیلی آنها ۳۳ هزار نفر بیکار شده‌اند. که معرفی آنها به بانک‌ها زمینه احیای ۱۷ هزار بنگاه اقتصادی با تسهیلات حمایتی فراهم آمده است.

جزئیات صادرات ۳۱میلیارد دلار به کالاهای غیرنفتی در ۹ ماهه امسال

کشور صادر شده که صادرات ما به این کشور از لحاظ وزنی ۲۳/۲درصد رشد و به لحاظ ارزشی ۵۷/۵درصدرشد داشته است.

همچنین با صادرات ۱۰/۹ میلیون تن کالا در ۹ ماهه ابتدای امسال به کشورهای عراق به ارزش ۴ میلیارد و ۵۷۳ میلیون دلار و مقایسه با سال ۹۴ به ارزش ۱۰/۷ میلیون تن و ارزش ۴ میلیارد و ۳۶۱ میلیون

کره صادر شده که صادرات به لحاظ وزنی به این کشور ۱۰/۶درصد و به لحاظ ارزشی ۳۳/۲/۹درصد رشد داشته است.

این گزارش می‌افزاید: ۶ میلیون و ۶۸۰ هزار تن کالا به ارزش ۲ میلیارد و ۸۲ میلیون دلار

کره صادر شده که صادرات به لحاظ وزنی به این کشور ۱۰/۶درصد و به لحاظ ارزشی ۳۳/۲/۹درصد رشد داشته است.

این گزارش اضافه می‌کند: ارزش صادرات در ۹ ماهه سال جاری ۲ میلیارد و ۵۹۳ میلیون دلار بوده است که با توجه به ارزش صادرات در ۹ ماهه سال ۱۳۹۴ که ۲۸ میلیارد و ۹۷۰ میلیون دلار بوده است ۲۰/۵ درصد رشد را در بخش صادرات به‌دوید.

این گزارش می‌افزاید: با توجه به هدفگذاری دولت برای سال ۲۰ تا ۲۰ درصدی صادرات کالاهای غیرنفتی صادرات، این رقم باید از ۲۲/۵ میلیارد دلار در سال ۹۴ به ۵۲/۵ میلیارد دلار در سال ۹۵ برسد که براساس روند صادرات به‌دوید، در ۹ ماهه سال ۹۴ به این رقم رسیده است. همچنین در این مدت ۱۲ میلیون و ۱۳۸ هزار تن کالا به ۹۷ و ۶۹۷ میلیون دلار به کشورهای چین صادر شده است که با توجه به صادرات ۱۸ میلیون و ۹۵۲ دلار در سال ۹۴ به ۳۲۱ تن کالا به ارزش ۵ میلیارد و ۳۷۱ هزار تن در ۹ ماهه سال ۹۴ به این کشور به‌دوید که صادرات به این کشور به لحاظ وزنی ۲۲/۲درصد رشد و به لحاظ ارزشی ۷/۵درصدرشد داشته‌ایم.

همچنین در این مدت ۱۲ میلیون و ۱۳۸ هزار تن کالا به ۹۷ و ۶۹۷ میلیون دلار به کشورهای چین صادر شده است که با توجه به صادرات ۱۸ میلیون و ۹۵۲ دلار در سال ۹۴ به ۳۲۱ تن کالا به ارزش ۵ میلیارد و ۳۷۱ هزار تن در ۹ ماهه سال ۹۴ به این کشور به‌دوید که صادرات به این کشور به لحاظ وزنی ۲۲/۲درصد رشد و به لحاظ ارزشی ۷/۵درصدرشد داشته‌ایم.

همچنین در این مدت ۱۲ میلیون و ۱۳۸ هزار تن کالا به ۹۷ و ۶۹۷ میلیون دلار به کشورهای چین صادر شده است که با توجه به صادرات ۱۸ میلیون و ۹۵۲ دلار در سال ۹۴ به ۳۲۱ تن کالا به ارزش ۵ میلیارد و ۳۷۱ هزار تن در ۹ ماهه سال ۹۴ به این کشور به‌دوید که صادرات به این کشور به لحاظ وزنی ۲۲/۲درصد رشد و به لحاظ ارزشی ۷/۵درصدرشد داشته‌ایم.

همچنین در این مدت ۱۲ میلیون و ۱۳۸ هزار تن کالا به ۹۷ و ۶۹۷ میلیون دلار به کشورهای چین صادر شده است که با توجه به صادرات ۱۸ میلیون و ۹۵۲ دلار در سال ۹۴ به ۳۲۱ تن کالا به ارزش ۵ میلیارد و ۳۷۱ هزار تن در ۹ ماهه سال ۹۴ به این کشور به‌دوید که صادرات به این کشور به لحاظ وزنی ۲۲/۲درصد رشد و به لحاظ ارزشی ۷/۵درصدرشد داشته‌ایم.

همچنین در این مدت ۱۲ میلیون و ۱۳۸ هزار تن کالا به ۹۷ و ۶۹۷ میلیون دلار به کشورهای چین صادر شده است که با توجه به صادرات ۱۸ میلیون و ۹۵۲ دلار در سال ۹۴ به ۳۲۱ تن کالا به ارزش ۵ میلیارد و ۳۷۱ هزار تن در ۹ ماهه سال ۹۴ به این کشور به‌دوید که صادرات به این کشور به لحاظ وزنی ۲۲/۲درصد رشد و به لحاظ ارزشی ۷/۵درصدرشد داشته‌ایم.

همچنین در این مدت ۱۲ میلیون و ۱۳۸ هزار تن کالا به ۹۷ و ۶۹۷ میلیون دلار به کشورهای چین صادر شده است که با توجه به صادرات ۱۸ میلیون و ۹۵۲ دلار در سال ۹۴ به ۳۲۱ تن کالا به ارزش ۵ میلیارد و ۳۷۱ هزار تن در ۹ ماهه سال ۹۴ به این کشور به‌دوید که صادرات به این کشور به لحاظ وزنی ۲۲/۲درصد رشد و به لحاظ ارزشی ۷/۵درصدرشد داشته‌ایم.

همچنین در این مدت ۱۲ میلیون و ۱۳۸ هزار تن کالا به ۹۷ و ۶۹۷ میلیون دلار به کشورهای چین صادر شده است که با توجه به صادرات ۱۸ میلیون و ۹۵۲ دلار در سال ۹۴ به ۳۲۱ تن کالا به ارزش ۵ میلیارد و ۳۷۱ هزار تن در ۹ ماهه سال ۹۴ به این کشور به‌دوید که صادرات به این کشور به لحاظ وزنی ۲۲/۲درصد رشد و به لحاظ ارزشی ۷/۵درصدرشد داشته‌ایم.

صادرات ۲/۵میلیون تن فولاد در ۹ ماهه امسال

آمار عملکرد صدور فولاد بخش خصوصی در دوره ۹ ماهه امسال نشان می‌دهد در مجموع ۲ میلیون و ۵۶۵ هزار تن به‌بازارهای هدف صادرات شده است که نسبت به دوره مشابه پارسال رشد ۱۸ درصدی دارد.

گزارش ایران‌ا از جدول صادرات فولاد بخش خصوصی در مدت گذشته حاکی است: از مجموع این میزان صادرات، سهم «بیت و بلوم»(ششش فولادی) یک میلیون و ۶۹۸ هزار تن به اسلب ۸۶۷ هزار تن ثبت شد. سال گذشته در ۹ ماهه (منتهی به آذر) یک میلیون و ۱۷۸ هزار تن فولاد خام صادر شده بود که شامل یک میلیون و ۱۵۷ هزار تن بهت و بلوم و ۲۱ هزار تن اسلب بوده‌همچنین تولیدات فولادی صادراتی در این مدت به یک میلیون و ۵۱۹ هزار تن رسید که در مقایسه با مدت مشابه پارسال(یک میلیون و ۵۵۵ هزار تن) کاهش چهار درصدی را ثبت کرد.بیشترین رشد صادرات فولادی در ۹ ماهه امسال مربوط به ورق سرد در ۱۳۱ هزار تن است که در مقایسه با ۵۶ هزار تن صادر شده در دوره مشابه پارسال، افزایش ۱۳۴ درصدی دارد.

ورق پوششدار هم در دوره این گزارش سه میلیون و ۳۳ هزار تن صادر شده که نسبت به رقم ۲۱ هزار تن در ۹ ماهه ۹۴ رشد ۱۰ درصدی را نشان می‌دهد. همچنین میزان تیرآهن و میلگرد صادراتی در ۹ ماهه امسال به ترتیب ۱۵۹ و ۱۰۰ هزار تن ثبت شد که در مقایسه با ارقام ۱۲۸ و ۲۲۴ هزار تن صادر شده در مدت مشابه پارسال، رشد هفت درصدی یافت، اما میلگرد ۱۸ درصد افت را نشان داد. ورق گرم صادراتی در این مدت هم ۹۷۸ هزار تن بود که در مقایسه با صدور یک میلیون و ۹۸ هزار تن مدت مشابه پارسال ۱۱ درصد کاهش داشت.ارسال فولادی صافه در مدت ۹ ماهه امسال ۲۸ هزار تن بود که نسبت به مدت مشابه پارسال ۹۴ صادراتی ۹۴ درصد ۵۶ درصدی را ثبت کرد.جمهوری اسلامی چهاردهمین فولادساز جهان است و در متفقه پس از ترکیه قرار دارد؛ کشورهای مصر، عربستان، قطر، امارات و ... بعد از ایران قرار دارند. قرار است امسال میزان صادرات فولاد خام کشور به ۶ میلیون تن برسد؛ پارسال برای نخستین بار بیش از ۲/۱ میلیون صادرات فولاد ثبت شد. براساس سند چشم انداز ۱۴۰۴، ظرفیت فولاد کشور ۵۵ میلیون تن پیش‌بینی شده که از این رقم حدود ۱۵ میلیون تن به صادرات اختصاص دارد.

کره صادر شده که صادرات به لحاظ وزنی به این کشور ۱۰/۶درصد و به لحاظ ارزشی ۳۳/۲/۹درصد رشد داشته است.

این گزارش می‌افزاید: ۶ میلیون و ۶۸۰ هزار تن کالا به ارزش ۲ میلیارد و ۸۲ میلیون دلار کره صادر شده که صادرات به لحاظ وزنی به این کشور ۱۰/۶درصد و به لحاظ ارزشی ۳۳/۲/۹درصد رشد داشته است.

این گزارش اضافه می‌کند: ارزش صادرات در ۹ ماهه سال جاری ۲ میلیارد و ۵۹۳ میلیون دلار بوده است که با توجه به ارزش صادرات در ۹ ماهه سال ۱۳۹۴ که ۲۸ میلیارد و ۹۷۰ میلیون دلار بوده است ۲۰/۵ درصد رشد را در بخش صادرات به‌دوید.

این گزارش می‌افزاید: با توجه به هدفگذاری دولت برای سال ۲۰ تا ۲۰ درصدی صادرات کالاهای غیرنفتی صادرات، این رقم باید از ۲۲/۵ میلیارد دلار در سال ۹۴ به ۵۲/۵ میلیارد دلار در سال ۹۵ برسد که براساس روند صادرات به‌دوید، در ۹ ماهه سال ۹۴ به این رقم رسیده است. همچنین در این مدت ۱۲ میلیون و ۱۳۸ هزار تن کالا به ۹۷ و ۶۹۷ میلیون دلار به کشورهای چین صادر شده است که با توجه به صادرات ۱۸ میلیون و ۹۵۲ دلار در سال ۹۴ به ۳۲۱ تن کالا به ارزش ۵ میلیارد و ۳۷۱ هزار تن در ۹ ماهه سال ۹۴ به این کشور به‌دوید که صادرات به این کشور به لحاظ وزنی ۲۲/۲درصد رشد و به لحاظ ارزشی ۷/۵درصدرشد داشته‌ایم.

همچنین در این مدت ۱۲ میلیون و ۱۳۸ هزار تن کالا به ۹۷ و ۶۹۷ میلیون دلار به کشورهای چین صادر شده است که با توجه به صادرات ۱۸ میلیون و ۹۵۲ دلار در سال ۹۴ به ۳۲۱ تن کالا به ارزش ۵ میلیارد و ۳۷۱ هزار تن در ۹ ماهه سال ۹۴ به این کشور به‌دوید که صادرات به این کشور به لحاظ وزنی ۲۲/۲درصد رشد و به لحاظ ارزشی ۷/۵درصدرشد داشته‌ایم.

همچنین در این مدت ۱۲ میلیون و ۱۳۸ هزار تن کالا به ۹۷ و ۶۹۷ میلیون دلار به کشورهای چین صادر شده است که با توجه به صادرات ۱۸ میلیون و ۹۵۲ دلار در سال ۹۴ به ۳۲۱ تن کالا به ارزش ۵ میلیارد و ۳۷۱ هزار تن در ۹ ماهه سال ۹۴ به این کشور به‌دوید که صادرات به این کشور به لحاظ وزنی ۲۲/۲درصد رشد و به لحاظ ارزشی ۷/۵درصدرشد داشته‌ایم.

همچنین در این مدت ۱۲ میلیون و ۱۳۸ هزار تن کالا به ۹۷ و ۶۹۷ میلیون دلار به کشورهای چین صادر شده است که با توجه به صادرات ۱۸ میلیون و ۹۵۲ دلار در سال ۹۴ به ۳۲۱ تن کالا به ارزش ۵ میلیارد و ۳۷۱ هزار تن در ۹ ماهه سال ۹۴ به این کشور به‌دوید که صادرات به این کشور به لحاظ وزنی ۲۲/۲درصد رشد و به لحاظ ارزشی ۷/۵درصدرشد داشته‌ایم.

همچنین در این مدت ۱۲ میلیون و ۱۳۸ هزار تن کالا به ۹۷ و ۶۹۷ میلیون دلار به کشورهای چین صادر شده است که با توجه به صادرات ۱۸ میلیون و ۹۵۲ دلار در سال ۹۴ به ۳۲۱ تن کالا به ارزش ۵ میلیارد و ۳۷۱ هزار تن در ۹ ماهه سال ۹۴ به این کشور به‌دوید که صادرات به این کشور به لحاظ وزنی ۲۲/۲درصد رشد و به لحاظ ارزشی ۷/۵درصدرشد داشته‌ایم.

همچنین در این مدت ۱۲ میلیون و ۱۳۸ هزار تن کالا به ۹۷ و ۶۹۷ میلیون دلار به کشورهای چین صادر شده است که با توجه به صادرات ۱۸ میلیون و ۹۵۲ دلار در سال ۹۴ به ۳۲۱ تن کالا به ارزش ۵ میلیارد و ۳۷۱ هزار تن در ۹ ماهه سال ۹۴ به این کشور به‌دوید که صادرات به این کشور به لحاظ وزنی ۲۲/۲درصد رشد و به لحاظ ارزشی ۷/۵درصدرشد داشته‌ایم.

همچنین در این مدت ۱۲ میلیون و ۱۳۸ هزار تن کالا به ۹۷ و ۶۹۷ میلیون دلار به کشورهای چین صادر شده است که

اطلاعات

اشاره: مرحوم آیت‌الله هاشمی رفسنجانی در سوم شهریور ۱۳۱۳ در روستای بهرامان شهرستان رفسنجان و در خانواده‌ای نسبتاً ثروتمند به دنیا آمد. او یکی از ۹ فرزند خانواده بود. در ۱۴ سالگی به قلم رفت و به تحصیل علوم دینی پرداخت. در حوزه علمیه از محضر بزرگانی چون آیات عظام: بروجردی، امام محقق داماد، محمدرضا گلپایگانی، مرعشی‌نسابی و علامه طباطبائی بهره‌برد. سپس تحت اثر امام خمینی^(ره) به تفسیر روی آورد و به مخالفت فکری و عملی رژیم پهلوی پیوست. درنتیجه بارها دستگیر و زندانی شد و شکنجه‌دید.

در آستانهٔ انقلاب به ضرورت «شورای انقلاب اسلامی» درآمد و پس از پیروزی، به سرعت در جایگاه یکی از مؤثرترین و قدرتمندترین شخصیت‌های جمهوری اسلامی قرار گرفت. در کارنامهٔ درخشان او پس از انقلاب اسلامی، از معاونت و سپس سرپرستی وزارت کشور گرفته تا نمایندگی مجلس شورا و چند دور ریاست آن، دو دور ریاست جمهوری، چند دور ریاست مجلس خبرگان و ریاست مجمع تشخیص مصلحت می‌توان دید. و کمتر مصنی را می‌توان یافت که سالهای ریاست او را در هر نهادی، از موفق‌ترین ایام تشکیل و پربایی آن نهاد نداند.

ضمن اینکه او یکی از مؤسسان جامعه روحانیت مبارز و آ‌مادهای یابانی جنگ را هم به عهده داشت. از بیناگذاران دانشگاه آزاد اسلامی و رئیس هیأت امنای آن نیز بود. در کنار این همه مسئولیت، او در ترجمه و تألیف و تحقیق نیز دست قوی داشت و آثار پر برگ و باری از خود به یادگار نهاده است.

تحلیلی از تاریخ ایران و تأثیرات منفی استثمار در سده‌های اخیر و خطر مهابتگی استبداد و استثمار داشتیم و ایران و ان‌حیات را در طرد، استثمار و آوردن مردم در صحنه می‌دانستیم و تنها راه به صحنه آوردن مردم را در به صحنه کشاندن اسلام در عرصهٔ مبارزه با رژیم شاه می‌دیدیم

تلاش پیگیر برای توسعه اقتصادی بعد از انقلاب و بازسازی کشور بعد از جنگ هشت ساله از دغدغه‌های پایدار آیت‌الله هاشمی بود. این همه کار و پویایی و مسئولیت‌پذیری در کنار ویژگی‌های شایسته اخلاقی، از او شخصیتی چندبعدی و بسیار مؤثر ساخته بود که با دیدگاهی اعتدالی و بی‌اثبات، موافقتی بسیار و مخالفتی‌سری جودی برای خود ایجاد کرده بود. نکته مهم درباره او این است که چه با اندیشه، کارها، نگاه و نگرش او همدل و همراه باشیم، چه نباشیم، نمی‌توان نقش مهم او را در تاریخ انقلاب اسلامی نادیده گرفت و یا به فراموشی سپرد. آخرین نکته شایان توجه اینکه او را به‌حق «سردار سازندگی» می‌نامیدند و از آنجا که کتبی درباره امیرکبیر نوشته بود و تا حدودی رسم و راه آن وزیر بلدسوز و مبین‌دوست را برای سازندگی ایران درپیش گرفته بود، وی را با او همانند می‌کردند و شگفتا که هر دو تقریباً یک روز از دنیا رفتند: آیت‌الله هاشمی در شامگاه ۱۹دی و امیرکبیر در روز ۲۵دی.

آنچه در پی می‌بخشاید از گفتگوی طولانی مرحوم آیت‌الله هاشمی رفسنجانی با دکترصادق زیباکلام و خاتم فرشته‌سادات اتفاق‌فر است که در کتاب «هاشمی بدون رتوش»

۱- در طول دوران مبارزه، امام مشاهده می‌کردند که من از روی اعتقاد و بدون هوا و هوس به مسائل مبارزه می‌پردازم و از جان و مال خودم مایه می‌گذارم.
۲- در جریان کاپیتولاسیون در یک مأموریت سه روزه از سوی ایشان به تهران آمدم و اطلاعات و منابع و تحلیل‌های مهمی تهیه کردم که سخت مورد نیاز و علاقهٔ ایشان بود.
۳- در حراى دو ماه سربازى‌ام از رفتار من در سربازخانه فوق‌العاده حراى نبودند و دور از انتظارشان بود.
۴- تهیه و نشر کتاب «سیر گذشت فلسطین» که نقطهٔ تحول مهمی در تفکر حوزۀ و نیروهای مذهبی شد، از دید ایشان مخفی نبود.

ش‌مشاهدهٔ اینکه در طول دوران مبارزه از لحاظ مالی، به جای استفاده از امکانات مالی نهضت، از امکانات خودم در حد مقدور به نهضت و مبارزان کمک می‌کردم، بعد دیگری از موارد مورد توجه ایشان بود.

خ من در سخت‌ترین شرایط امنیتی به خاطر مسائل بسیار مهم مبارزه، با پذیرفتن خطرهای زیادی خودم را در نجف اشرف به امام رساندم و با حل مسائل مهمی سریعاً مراجعت کردم و حاضر نشدم با همهٔ عشقی که به امام و عتبات مقدس ایشان، مبارزه را رها کنم و مثل بعضی‌ها آنجا توقف کنم. مطمئناً ظرات آن در دید تیزبین امام مخفی نماند.

۷- وقتی که امام به فرانسه فرستاده فوج سفرهای علاقه‌مندان به امام از ایران به سوی فرانسه آغاز شد و من که تازه از زندان سه سالام آزاد شده بودم، با همهٔ ارادت به امام به خاطر اهمیت مسائل فراوان روز انقلاب به فرانسه رتفتم و امام می‌دانستند چرا. به همین جهت با اینکه خیلی از بزرگان در فرانسه در محضرشان بودند، من را در لیست مأمور تأمین سوخت داخلی معین کردند. و مهم‌تر از آن من را که در فرانسه غایب بودم، جزو اولین هیأت پنج نفری «شورای انقلاب» قرار داندت و این نیز بدون اطلاع قبلی من بود.

۸- وقتی که ایشان به ایران برگشتند و همه می‌کوشیدند در لحظات اول خودشان را به امام برسانند و عکس و فیلم داشته باشند، من تا فردای آن روز به محضر امام مشرف نشدم و امام بی‌اطراح از ارادت من نبودند و وقتی که در مدرسهٔ علوی به محضرشان رفتم، با لحنی پدارنه و با تیسر فرمودند: «کجایی؟»

در آن روزهای حساس «دعه فجر»، فقط برای کار یا به خاطر احضار، ایشان را می‌دیدم. وقتی که حاج احمدآقا گفتند: «امام اصرار دارند که شما حکم نخست‌وزیری مهندس بازرگان را بخوایند»، باعث تعجب بود که چرا از بین بزرگان که معمولاً در آن روزها از ایشان جدا نمی‌شدند، فردی به این مأموریت انتخاب نشده؟

۹- معمولاً حتی در زمان طبلگی هم به عنوان شاکرِگرد ایشان، بدون مجامله و با صراحت، مطالب را با ایشان در میان می‌گذاشتم، گرچه گاهی هم برخلاف نظر ایشان بود و نمونهٔ مهم آن اصرار و استدلال من برای تأمین حزب جمهوری اسلامی است که ایشان به‌جای مخالفت بودند و نداشتند نظرشان را عوض کنم.
۱۰-روایط صمیمی من و حاج احمدآقای تبار نیز نبود و احمدآقا یک بار گفت: «امام معتقدند تو به مقام توجهی نداری.»
۱۱- بعد از ترور من، علاوه بر صدور آن پیام دلگرم‌کننده، اصرار کردند که برای مسائل امنیتی منظم را به جماران انتقال دهم.

اگر بخواهم همهٔ موارد این‌گونه را بشمارم، خیلی زیاد می‌شود و رمز مهم آن این است که من معمولاً برای انجام وظیفه و با درد و اعتقاد خودم عمل می‌کردم و این برای امام بسیار مهم بود. مستقیم هم برای جواب شما خودستایی کردم. در مورد مسألهٔ دومی که در سؤالات مطرح کردید، یعنی شروع مبارزات هدفان از مبارزه چه بود؟

بروجردی و سپس مسألهٔ الایحه انجمن‌های ایالتی و ولایتی» استفاده کردند. سخن امام بهانه نبود. آندقدری که کم امروز اینها را مهم می‌دانیم، آن روز اینقدر در افکار عمومی کاهمیت نبود. به هرحال وسيلهٔاش شد که ما پیشدستی نکنیم، به جای اینکه رژیم پیشدستی بکند. امام هم آن روحیهٔ ضد درباری و ضد شاهی را داشتند. این دو با هم توأم شد و کار شروع شد.
حالا برگردیم به افکار و عقاید خودتان از آن موقع که هنوز یادان مانده است و دیگری که با شما هم‌رزم بودند و مهم‌تر از همه خود امام. سؤالی که در این مَقطع مطرح می‌شود این است: کتا: اینها می‌توانیم تصور کنیم که برای این طیفی که در کم مبارزه را شروع کرده‌اند، اصولاً فکر متسیسم و متشخصی وجود داشت یا نه، فقط می‌خواستند که با رژیم مبارزه بکنند؟

ش‌مشاهدهٔ اینکه در طول دوران مبارزه از لحاظ مالی، به جای استفاده از امکانات مالی نهضت، از امکانات خودم در حد مقدور به نهضت و مبارزان کمک می‌کردم، بعد دیگری از موارد مورد توجه ایشان بود.

خ من در سخت‌ترین شرایط امنیتی به خاطر مسائل بسیار مهم مبارزه، با پذیرفتن خطرهای زیادی خودم را در نجف اشرف به امام رساندم و با حل مسائل مهمی سریعاً مراجعت کردم و حاضر نشدم با همهٔ عشقی که به امام و عتبات مقدس ایشان، مبارزه را رها کنم و مثل بعضی‌ها آنجا توقف کنم. مطمئناً ظرات آن در دید تیزبین امام مخفی نماند.

۷- وقتی که امام به فرانسه فرستاده فوج سفرهای علاقه‌مندان به امام از ایران به سوی فرانسه آغاز شد و من که تازه از زندان سه سالام آزاد شده بودم، با همهٔ ارادت به امام به خاطر اهمیت مسائل فراوان روز انقلاب به فرانسه رتفتم و امام می‌دانستند چرا. به همین جهت با اینکه خیلی از بزرگان در فرانسه در محضرشان بودند، من را در لیست مأمور تأمین سوخت داخلی معین کردند. و مهم‌تر از آن من را که در فرانسه غایب بودم، جزو اولین هیأت پنج نفری «شورای انقلاب» قرار داندت و این نیز بدون اطلاع قبلی من بود.

۸- وقتی که ایشان به ایران برگشتند و همه می‌کوشیدند در لحظات اول خودشان را به امام برسانند و عکس و فیلم داشته باشند، من تا فردای آن روز به محضر امام مشرف نشدم و امام بی‌اطراح از ارادت من نبودند و وقتی که در مدرسهٔ علوی به محضرشان رفتم، با لحنی پدارنه و با تیسر فرمودند: «کجایی؟»

در آن روزهای حساس «دعه فجر»، فقط برای کار یا به خاطر احضار، ایشان را می‌دیدم. وقتی که حاج احمدآقا گفتند: «امام اصرار دارند که شما حکم نخست‌وزیری مهندس بازرگان را بخوایند»، باعث تعجب بود که چرا از بین بزرگان که معمولاً در آن روزها از ایشان جدا نمی‌شدند، فردی به این مأموریت انتخاب نشده؟

۹- معمولاً حتی در زمان طبلگی هم به عنوان شاکرِگرد ایشان، بدون مجامله و با صراحت، مطالب را با ایشان در میان می‌گذاشتم، گرچه گاهی هم برخلاف نظر ایشان بود و نمونهٔ مهم آن اصرار و استدلال من برای تأمین حزب جمهوری اسلامی است که ایشان به‌جای مخالفت بودند و نداشتند نظرشان را عوض کنم.

۱۰-روایط صمیمی من و حاج احمدآقای تبار نیز نبود و احمدآقا یک بار گفت: «امام معتقدند تو به مقام توجهی نداری.»
۱۱- بعد از ترور من، علاوه بر صدور آن پیام دلگرم‌کننده، اصرار کردند که برای مسائل امنیتی منظم را به جماران انتقال دهم.

اگر بخواهم همهٔ موارد این‌گونه را بشمارم، خیلی زیاد می‌شود و رمز مهم آن این است که من معمولاً برای انجام وظیفه و با درد و اعتقاد خودم عمل می‌کردم و این برای امام بسیار مهم بود. مستقیم هم برای جواب شما خودستایی کردم. در مورد مسألهٔ دومی که در سؤالات مطرح کردید، یعنی شروع مبارزات هدفان از مبارزه چه بود؟

این دو سطح دارد: یک سطحی وجود داشت که حوزه باید به عنوان ضامن حفاظت از اسلام وارد میدان شود که همان امر به معروف و نهی از منکر» بود. اما اینکه بگوییم مثلاً می‌خواستیم حکومت را تغییر دهیم، در ذهن خیلی‌ها نبود. همهٔ کسانی که وارد میدان مبارزه شدند، برنامه و سازماندهی مشخصی نداشتند. عدای بودند که فکر می‌کردند اصلاً این رژیم پهلوی با این ارتباطات خارجی که دارد، منتشاً همهٔ فسادهاست.

اینکه روحانیت حاکم نشود، در آن مقطع زمانی در ذهن خیلی ا ما نبود؛ ولی اینکه رژیمی مثل رژیم پهلوی که وابسته به انگلیس و آمریکا بود بخواهد حاکم باشد، محکوم و مطرود بود و بایدست تغییر می‌کرد و به آرای مردم و حکومت انتخابی و مجلس واقعی برمی‌گشتند. واقعاً یک حکومت مطابق قانون اساسی در ذهن ما بود که به موجب بیابوریم. اینکه مثلاً مشروطه و شاه نباشد، از اوایل برای همه واضح نبود. بعضی‌ها اصل وجود سلطنت را نمی‌خواستند و بعضی‌ها به اجرای کامل و دقیق قانون اساسی قانع بودند؛ اما خاندان پهلوی را قبول نداشتند و چون حذف رژیم شاه را دور از دسترس می‌دیدیم، بجهای روشن جدی پیش نمی‌آمد.

اینجا رسیدیم، بدون اینکه معلمی یا استاد راهنمایی یا کسی از چیزی در این مسائل بخواهیم. اول زندگی من زندگی روستایی است. پیش از آنکه به بی‌نایم، تا ۱۴سالگی در خانواده‌ای مذهبی در روستا زندگی کردم. در آنجا مسائل زندگی را لمس می‌کردم. همهٔ جنبه‌های طبیعی زندگی را در آنجایی که بودم، لمس کردم. کار هم می‌کردم. از هشت – نه سالگی به صحرا و باغ می‌رفتم. به کار گوسفند، گاو و گاو میش، مدرسه می‌رویدم، هرچه را که انسانی در زندگی بخواهد با آن آشنا شود، در زندگی من در عمل میسر بود. نحوهٔ پرورش و بزرگ‌شدن من به گونه‌ای بود که دلیل زندگی در طبیعت، خیلی جنبهٔ عملی و کارایی پیدا کرد. این طور نبود که در رؤیا و خواب و خیال بزرگ شوم و چیز زیادی ندانم یا نفهمم. اصلاً فکر می‌کنم که شخصیت من را آن دوره ساخته است.

همراه کار، آشناسشدن با واقعیت‌های ملموس زندگی بود؛ مثلاً ما در مزرعه پنبه می‌کاشتیم. وقتی پنبه را برمی‌داشتیم، برای آن را برای خیوانات در زمستان جمع می‌کردیم. چوب‌ران را برگ سوخت و از برای در زمستان برمی‌داشتیم. پنبه‌انه را با مملوچ جدا می‌کردیم. پنبه‌انه را برای گوسفندان و گاوها استفاده می‌کردیم.

حالا را به خانه می‌آوردیم و خودمان و خودراعمان پنبه را رفته می‌کردیم و بعد تبدیل به کرباس و پارچه و کلبه می‌زدند و از آن استفاده می‌کردیم. اینها فقط در پنبه است. بقیهٔ زندگی هم این گونه بود. این روشی در زندگی بود. اصلاً طبیعت، زندگی و واقعیت را لمس می‌کردم. این گونه بزرگ شدم. مشکلات آنجا هم عجیب و غریب بود و واقعاً جزیره‌ای در کویر بود. ارتباط شهری هم نبود. بایست روی پای خودمان ایستادیم و زندگی می‌کردیم. بعد که به شهر آمدم، در دوران طبلگی باز همین گونه شد. مثل یک دانشجؤ مرفهی که در درس و حزه‌اش آماده باشد. نود. پدر من ماهی پنجاه تومان داد. بایست خودمان هم کار می‌کردیم. او دلش نمی‌خواست ما را به گونه‌ای بار بیابورد که تنبل باشیم. این دوره هم با منبر یا نوشتن و با تأسیس شرکت ماشین‌نویسی که برادرانم یاد می‌دادند، همراه بود و با این شکل زندگی می‌کردیم و بزرگ شدیم.

وقتی که مبارزات شروع شد و به صحنهٔ سیاسی و اجتماعی وارد شدیم و از آن وقتی که جدی شدیم، مسائل قیادتی و نظری برایمان مطرح شد و در دنبال این جریانات رفتم که منجر به مراجع نجف را تقویت کردند. ما هم البته آنها را قبول داشتیم؛ اما نمی‌خواستیم که مرکزیت نجف باشد. بنابراین خود به خود یک تعارض در ایران به وجود آمد.

رژیم دو کار را با هم می‌خواست بکند: یکی اینکه نگذارد حوزۀ به این‌حال بماند و دوم آنکه کارهای خرافی را که می‌خواست، انجام دهد. همان کارهایی که توانسته بود در زمان آقای بروجردی انجام دهد زیرا از ایشان می‌ترسیدند. بنابراین از قوای غیر مهم شروع کرد. می‌خواست بگوید که هیچ‌کس در مقابلش نیست. همیشه ملی و تودهای‌ها همه تاز و مار شده بودند. مخالف دیگری هم در صحنه نبود بنابراین اگر حوزۀ در مقابل بعضی مسائل می‌ایستاد، برای آنها جای داشت. فقط امریکایی‌ها که بر روی این مسائل تحلیل داشتند و شما نباید از نقش سیاست غربی‌ها در سرکوب نیروهای مذهبی که باقوای ایران متافع سیاست‌محطرا بودند، غافل باشید؛ کاره که در ترکیه و ایران و مصر .. در گذشته کرده بودند و هنوز هم ادامه دارد اما در ایران با تدبیری‌های خوب روحانیت، روی دست خودم در نظر می‌آید که حالت دو طرفه بود که با سرعت حضرت امام وارد میدان شدند و از آن پیشآمد، یعنی فوت مرحوم

نظرها و اندیشه ها

من نجات و عظمت کشور را در نجات از استبداد و استثمار می‌دانم و راهکار را منحصر می‌دانم به اینکه قوی بشویم. اگر یک‌بعدی حرکت کنیم، به جایی نمی‌رسیم. اگر فقط از توسعهٔ سیاسی‌با اقتصادی حرف بزنیم و از سایر جنبه‌ها غفلت کنیم، به جایی نمی‌رسیم. اگر از منبع انسانی غفلت کنیم، رشد ما بادنکنی می‌شود

دفاع و سازندگی

گفتگو با مرحوم آیت‌الله هاشمی رفسنجانی

دکتر صادق زیباکلام

انتشار «مکتب تشیع» شد که همه کارش را خودمان انجام می‌دادیم. مهمترین مسائل مورد نیاز جامعه را در مکتب تشیع طرح کردیم و با افراد عالم و دانشمندی که سراغ داشتیم، این مسائل را طرح کردیم که جواب این مسائل را از آنها بگیریم که مقالات طولانی و محققانه بود. اگر مقالات آن موقع را بخوایند مثلاً مقالات سالهای ۱۳۳۶ و ۱۳۳۷، می‌بینید که واقعاً دنبال فهم مسائل حاد زمان بودیم. به دنبال مسائل اجتماعی،فلسفی،سیاسی، اقتصادی، اخلاقی بودیم. دنبال مسائلی می‌رفتم که فکر می‌کردیم جامعه به آن نیاز دارد و با دانشمندان مؤثری هم سر و کار داشتیم که به آنها اعتماد می‌کردیم و از آنها هم استفاده می‌کردیم. این گونه شکل گرفته بودیم.

رشدهای بدبختی جامعه
در همین مسیر من کم‌کم به ریشه‌های بدبختی جامعه رسیدم و بود و به طور طبیعی یکی را «استبداد» و دیگری را هم «استعمار» می‌دانستم، یعنی جزو اصول فکری من شده بود که تا این استعمار در کشور باشد، نمی‌توان کاری کرد. یعنی تصمیم اساسی نمی‌توانیم برای کشور بگیریم و تا استبداد هم باشد، باز انسان‌ها رشد نمی‌کنند. اینها جزو برداشت‌هایی بود که در عمل کم‌کم به آن رسیدیم. مبارزات را هم شروع کردیم و این مسائل برای ما خیلی روشن‌تر شد. من یکی دو سال مبارزه کرده بودم تا به «امیرکبیر» رسیدم. اول مقالاتی در مکتب تشیع راجع به فلسطین، تقلید و مرجعیت و این طور چیزها نوشته بودم و می‌خواستم که خودم بنویسم. بعد که مبارزات را شروع کردیم و فشار خارجی‌ها و عوامل آمریکا و انگلیس را می‌دیدیم و اینکه مدیران کشور خیلی از خودشان اختیاری ندارند و بعد هم زورگویی‌های آنها را می‌دیدیم که نمی‌گذارند استفاده‌ها رشد بکنند، این عیب‌تر شد.

فکسر می‌کنم اولین بارایی کسه با زندگی امیرکبیر برخورد کردم، یک مقاله‌ای بود که شخصی به نام بهار در کتابی به نام «میراث‌خوراستعمار» رشته بود. کتاب خوبی است. مقاله خوبی راجع به امیرکبیر نوشته بود. آن مقاله را که خواندم، دیدم این خیلی از مشکلات و مسائل عمیق اجتماعی کشور را که مدنهادست در ذهن من پیش آمده، پاسخ می‌دهد. با حداقل نکاتی پیرامون آنها مطرح می‌کند. اینها گرفتار گرفتند تا زندگی امیرکبیر را بخوانم. البته یک عامل دیگر هم در رفتن من به سمت امیرکبیر دخیل شد. وقتی که این مقاله را خواندم، متعادل شد. با دورانی که سرباز قرار بود و خیلی نمی‌توانستم بیرون کار کنم یا منبر زیاد بروم و یا در مجامع مردم بشوم. توقیف اخباری بود که فرصت مناسب خوبی برای مقاله‌در اختیارم قرار داده بود.

این مقطع بین سالهای ۴۰ و ۴۱ بوده است.
ظاهر در سال ۴۲ بود که مرا به عنوان سرباز گرفتند و ۱۵ خرداد۴۳ بود که مصمم شد فرار کنم. مرا ۲۱ فروردین به سربازی بردند و تا ۱۷ ت خرداد سرباز بودم. بعد فرار کردم و بیرون آمدم. زندگی نیمه‌مخفی خاص داشتم و بهترین جا برای من کتابخانه بود. کتابخانه بهارستان مجلس را برای مطالعه درنظر گرفتم. چون خانه ما نزدیک کتابخانه بود و می‌رفتم کتابها و اسنادی را که لازم داشتم، آنجا پیدا می‌کردم و مطالعه می‌کردم.دیدم اگر بخواهیم یک کتابی از تاریخ خودمان را که مناسب با زمان ما بوده و بتواند لایق گرد جایگاه باشد معرفی کنیم، امیرکبیر است.

تأثیر شخصیت امیرکبیر
سؤال این است که در دلیل خاصی وجود داشت؛ یعنی آن چیزهایی که باعث شد شما تحت تأثیر شخصیت امیرکبیر قرار بگیرید، چه چیزی و کدام بخش از زندگی امیرکبیر بود؟

یک بخش همین مخالفتی بود که با خارجی‌ها داشت. بعد

نویت من دوست گفتند: «به ایران نرو! و بمان و اینجا را اداره کن.» گفتیم: «فکر می‌کنم که ایران الان بیشتر احتیاج دارد که من برویم و کار می‌کنیم حتی اگر در زمان ما باشد.» می‌دانستم که دستگیر می‌شوم. با این حال باز رفتیم. وقتی وارد کمرب بازگان در کرمانشاه شدیم، مأموران تا شش ماه را گرفتند. لابد برای حل کردیم، به نجف، لبنان، آمریکا و اروپا رفتم. پی نیروها اتحاد به وجود آوردم. بود و با این شکل زندگی می‌کردیم و بزرگ شدیم. وقتی که مبارزات شروع شد و به صحنهٔ سیاسی و اجتماعی وارد شدیم و از آن وقتی که جدی شدیم، مسائل قیادتی و نظری برایمان مطرح شد و در دنبال این جریانات رفتم که منجر به مراجع نجف را تقویت کردند. ما هم البته آنها را قبول داشتیم؛ اما نمی‌خواستیم که مرکزیت نجف باشد. بنابراین خود به خود یک تعارض در ایران به وجود آمد.

رژیم دو کار را با هم می‌خواست بکند: یکی اینکه نگذارد حوزۀ به این‌حال بماند و دوم آنکه کارهای خرافی را که می‌خواست، انجام دهد. همان کارهایی که توانسته بود در زمان آقای بروجردی انجام دهد زیرا از ایشان می‌ترسیدند. بنابراین از قوای غیر مهم شروع کرد. می‌خواست بگوید که هیچ‌کس در مقابلش نیست. همیشه ملی و تودهای‌ها همه تاز و مار شده بودند. مخالف دیگری هم در صحنه نبود بنابراین اگر حوزۀ در مقابل بعضی مسائل می‌ایستاد، برای آنها جای داشت. فقط امریکایی‌ها که بر روی این مسائل تحلیل داشتند و شما نباید از نقش سیاست غربی‌ها در سرکوب نیروهای مذهبی که باقوای ایران متافع سیاست‌محطرا بودند، غافل باشید؛ کاره که در ترکیه و ایران و مصر .. در گذشته کرده بودند و هنوز هم ادامه دارد اما در ایران با تدبیری‌های خوب روحانیت، روی دست خودم در نظر می‌آید که حالت دو طرفه بود که با سرعت حضرت امام وارد میدان شدند و از آن پیشآمد، یعنی فوت مرحوم

استقلال کشور خیلی حساب می‌کرد. امیرکبیر در سراسر زندگی این گونه بود که روی عظمت، توسعه و کارهای سازنده برای استقلال کشور بسیار بسیار جدی بود. این یک بُعد مهم برای من بود. پس سازندگی را با مبارزه علیه نفوذ خارجی توأم کرده بود. خودش هم شخصیت مستقلی داشت که تصمیمات را خودش می‌گرفت و عمل می‌کرد؛ لذا یک نقطه ضعف هم در همان کتاب تحیرات و تعظیمی که می‌کند، متنها این را متقاضی زمان می‌دیدم که شاید وسیله‌ای است برای اینکه بتواند کارش را انجام بدهد و شاید بدون این نمی‌توانست کار بکند.

در امیرکبیر این دو عنصر برای من مهم بود که درد کشور را فهمیده بود که باید دستت خارجی‌ها را کوتاه بکند و در داخل کشور نیاز را تأمین بکند، تا تحصیل تا کارهای عمرانی مهمی که کشور نیاز دارد و من این را در رجال دوره خودم به بعد از قاجار کم دیدم. ققام‌مقدم آدم فرهنگی قوی بود؛ اما این خصوصیات اساسی امیرکبیر را که اجرایی بود و می‌خواست کشور را بسازد، نداشت.

یکی از اولین چیزهایی که باعث تألق شخصیت امیرکبیر شد، این بود که این آدم مستقل بود. جلوی سفیر انگلیس می‌ایستد و به روسها زیاد کاری ندارد. بُعد دیگر آن چیزی است که به عنوان سازندگی در آن سه سال انجام داد. شما بدون اینکه خودتان منوجه شده باشید، ناخودآگاه تحت تأثیر این انسان قرار گرفتید. کار انسان بخواهد شما را در اولین دوره ریاست جمهوری به صورتی جمع‌بندی کند، نمی‌توان گفت که شما یک رهبر دینی هستید و حتی نمی‌توان گفت که شما یک رهبر سیاسی هستید. به تعبیری می‌توان گفت که شما آن کاری را می‌خواهید بکنید که حدود ۱۵۰ سال قبل امیرکبیر می‌خواست بکند؛ یعنی مملکت را بازسازی بکنید و از نو بسازید. چون این دقیقاً کاری بود که امیرکبیر کرد. آیا این ازبایی و جمع‌بندی ما شما می‌تواند درست باشد؟

تا حدودی بله و از جبهی نه؛ چون من تنها این سه محور را برای سعادت جامعه کافی نمی‌دانم. ایجاد دیگری وجود دارد که مجموعهٔ رهبران جامعه باید به آنها توجه کنند؛ مثلاً از لحاظ فکری و قیادتیی جامعه نیاز به افکار حق و سازنده دارد که تأمین آن به عهده دانشمندان دینی و فاضله‌ها است و ایجاد فرهنگی، سیاسی، اجتماعی از مسائل مهم توسعه جامعه است و الگوهای آنها افرادی غیر از امثال امیرکبیرند.

اگر برنامه اول و دوم سازندگی را به‌دقت مورد تحقیق قرار دهیم، می‌بینید که بر همگی آنها درآن دو برنامه توجه شده است و اسم برنامه‌ها، فرهنگی و اجتماعی و اقتصادی است. آن روزها حوزهٔ کم احتیاج داشت به ایجادسیاسی اقتصادی و سازندگی توجه کند؛ چون حرکت جدیدی آغاز کرده بود که نسبت به آنچه آن زمان انجام می‌داد، خیلی وسیعتر است.

من سه خاصیت عمده در امیرکبیر دیده بودم: فهمیدن خطر استعمار، فهمیدن خطر استبداد و نقطه سوم و مهم، پیدا کردن راهکار مبارک برای نجات کشور از شر این دو، که راهکارش این بود که نخست منابع و توانایی‌های کشور می‌توانست کشف و سپس کشور ساخته شود. این چیزهایی که انگلیس، فرانسه و جاهای دیگر کارند، ما هم داشته باشیم که آنها نتوانند بر ما تسلط یابند. در داخل کار خودمان را از دست استبداد تاریخی و زمینگیری که در کشور ما هست، نجات بدیم. امیرکبیر هم راهکار خوبی انتخاب کرد. هم درد را فهمیده بود. نادرست بود. اما این دوره تلاش کرد که همان‌ها را عمل کند؛ اما زمان و شکل کار فرق می‌کند. ولی هنوز هم این استراتژی را با روشهای ما داریم؛ یعنی مردم کشور ما باید آزاد باشند و متفکران ما بتوانند فکر کنند و مدیران ما بتوانند لایقت خودشان را نشان بدهند و استعدادها بتوانند رشد کنند. از لحاظ خارجی هم نباید داشته که آنها را بنویسیم. باید خودمان تشخیص بدیم. مشاوره عیبی ندارد. امیرکبیر هم دانشجویمان را به خارج می‌فرستاد و هم از خارج ایران کارشناس و معلم می‌آورد که از منابع خارجی استفاده بکنیم و هیچ اشکالی هم ندارد. او هم این کارها را می‌کرد. در زندگی او خیلی ریزه‌کاری شد.

من پیرامون قیسل از زماناری امیرکبیر هم تحقیق کرده و درخصوص آن دوره از زندگی‌اش در کلبم نوشتم. دو سه مأموریت که به توره و روسیه رفت، نشان داد که خیلی به منابع اصلی کشور توجه دارد و در آن سفرها قاطعیت و لیاقت خودش را نشان داد. فکر می‌کنم با یک مقدار بهروز کردن افکاری که او داشت. حالا هم جواب می‌دهد. آن موقع درست بود. بلاخره او زود منترجه شد و منوعی متوجه شد که زبانی‌ها هم تقریباً همان موقع‌ها به فکر می‌افتند. مبارزه با استعمارش قبل از هندی‌ها بود. هندی‌ها از ما یک مقدار الهام گرفته بودند، مثل گاندی و این نوع تفکرات به نظرم تفکرات مرفی آن روز بود. البته امروز احتیاج

من سه خاصیت عمده در امیرکبیر دیدم: فهمیدن خطر استعمار، فهمیدن خطر استبداد و سوم، پیدا کردن راه مناسب برای نجات کشور از شر این دو. راهکار امیرکبیر این بود که نخست منابع و توانایی‌های کشور می‌بایست کشف و سپس کشور ساخته شود. او هم راهکار خوبی انتخاب کرده بود و هم درد را فهمیده بود

این مقطع بین سالهای ۴۰ و ۴۱ بوده است.

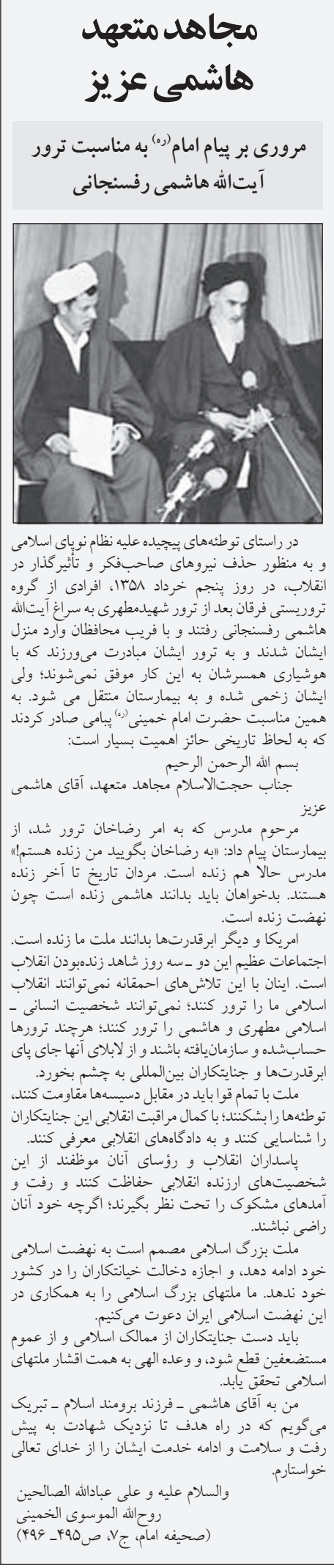
دارد که به شکل جدیدی عمل بشود که می‌شود.
با بروز انقلاب اسلامی در سال ۱۳۵۷، ما نه مسئله استعمار خارجی داریم و نه مشکل استبداد داخلی. بنابراین شما اگر می‌توانستید به مسیر می‌شد. در دای ۲۲^{پنهم} به سراغ سازندگی می‌رفتید. آنچه مانع کارتان شد، **تلاطم‌های سالهای اول انقلاب بود. مسائلی که گروه‌ها و مخالفان نظام پیش آوردند، کشمکش بین‌ی صندر و بعد هم که از اینها فارغ شدید، مسئله اساسی جنگ بود. من متعده که اگر اینها نمی‌بودند، شما از همان روز نخست انقلاب که قدرت را به دست آوردید، به دنبال سازندگی می‌رفتید.**

گفتم که از همان آغاز زندگی سیاسی و اجتماعی‌ام من متوجه یکسری مشکلات بنیادای جامعه ایران شده بودم. بعد دیدم که استعمار را با بروز انقلاب اسلامی در سال ۱۳۵۷، ما نه مسئله استعمار خارجی داریم و نه مشکل استبداد داخلی. بنابراین شما اگر می‌توانستید به مسیر می‌شد. در دای ۲۲^{پنهم} به سراغ سازندگی می‌رفتید. آنچه مانع کارتان شد، **تلاطم‌های سالهای اول انقلاب بود. مسائلی که گروه‌ها و مخالفان نظام پیش آوردند، کشمکش بین‌ی صندر و بعد هم که از اینها فارغ شدید، مسئله اساسی جنگ بود. من متعده که اگر اینها نمی‌بودند، شما از همان روز نخست انقلاب که قدرت را به دست آوردید، به دنبال سازندگی می‌رفتید.**

گفتم که از همان آغاز زندگی سیاسی و اجتماعی‌ام من متوجه یکسری مشکلات بنیادای جامعه ایران شده بودم. بعد دیدم که استعمار را با بروز انقلاب اسلامی در سال ۱۳۵۷، ما نه مسئله استعمار خارجی داریم و نه مشکل استبداد داخلی. بنابراین شما اگر می‌توانستید به مسیر می‌شد. در دای ۲۲^{پنهم} به سراغ سازندگی می‌رفتید. آنچه مانع کارتان شد، **تلاطم‌های سالهای اول انقلاب بود. مسائلی که گروه‌ها و مخالفان نظام پیش آوردند، کشمکش بین‌ی صندر و بعد هم که از اینها فارغ شدید، مسئله اساسی جنگ بود. من متعده که اگر اینها نمی‌بودند، شما از همان روز نخست انقلاب که قدرت را به دست آوردید، به دنبال سازندگی می‌رفتید.**

گفتم که از همان آغاز زندگی سیاسی و اجتماعی‌ام من متوجه یکسری مشکلات بنیادای جامعه ایران شده بودم. بعد دیدم که استعمار را با بروز انقلاب اسلامی در سال ۱۳۵۷، ما نه مسئله استعمار خارجی داریم و نه مشکل استبداد داخلی. بنابراین شما اگر می‌توانستید به مسیر می‌شد. در دای ۲۲^{پنهم} به سراغ سازندگی می‌رفتید. آنچه مانع کارتان شد، **تلاطم‌های سالهای اول انقلاب بود. مسائلی که گروه‌ها و مخالفان نظام پیش آوردند، کشمکش بین‌ی صندر و بعد هم که از اینها فارغ شدید، مسئله اساسی جنگ بود. من متعده که اگر اینها نمی‌بودند، شما از همان روز نخست انقلاب که قدرت را به دست آوردید، به دنبال سازندگی می‌رفتید.**

چهارشنبه ۲۲ دی ۱۳۶۵ - ۱۲۹۵ ربیع الثانی ۱۴۳۸ - ۱۱ ذوالحیه ۱۴۰۷ - سال نودو یکم - شماره ۲۶۶۲۹

امیرکبیر را به‌روز بکنیم؛ مثلاً من در زندگی امیرکبیر نمی‌بینم که او به فکر آگاه کردن مردم باشد که مبارزه با استبداد را نهاده‌بد و تبلورش هم در همان تملق‌هایی است که به شاه می‌گفت و ضعیفی که در مقابل شاه‌از خودش نشان نمی‌داد. این نقطه ضعف امیرکبیر بود. من بیشتر روی نقطه دوم یعنی ایجاد اجتماعی و عمران و آبادانی کلان تکیه کردم. ما اینها را بعد اضافه کردیم به خاطر شرایط زمان که می‌دانستیم یکدیگر تحصیلات را بالا ببریم و باید دانشگاه را زیاد کنیم و باید خابرها را که نصف مردم هستند، بسواد کنیم تا اینکه آن پایه تفکر رشد مردمی نهاده‌بد و کسی نتواند دل را به هم بزند.

بازسازی کشور
شما از آغاز دورهٔ ریاست جمهوری‌تان خیلی جدی به دنبال این بودیدست که **چهرهٔ ایران به لحاظ اقتصادی زیر و نشود و لاا سلاست از حالت خمودی و جمودی و راکد بایده همه چیز را راکد بکنیم.** درآید به تعبیر شما به دنبال آن چیزی بودید که **تورگوت‌وازل** در ترکیه، **هماتیر محمد در مالزی** و **دنگ شائوپینگ** و دیگران در چین کردند.

من به دنبال این بودیم که از آنها هم جلوتر برویم. آنها این پنج شش سال حزکی آن‌ان گونه کردند که به امکاناتشان از آنها بیشتر است و هم اشتقاقی بیشتر از اینها را داریم.

مقصود این نیست که به آنها برسیم. مقصود الگوس. اگرهم نیست. من نجات و عظمت کشور را در نجات از استبداد و استثمار می‌دانم و راهکار را منحصر می‌دانم به اینکه ما از اول از لحاظ مادی قوی بشویم که شامل تحصیلات، صنعت و اقتصاد است و نقد منابع و چیزهایی که در برنامه‌ها بیرون بیاید. ما خیلی جلوتر و عمیق‌تر از ترکیه می‌توانیم کار بکنیم؛ چون منابع طبیعی مثل نفت و گاز داریم. مالزی نسبت به ما کشور کوچکی است. اندونزی اشکالات خاص خودش را دارد. من به مالزی که رفتم، به سازمان برنامۀ رفتم و دیدم ۵۰هزار دانشجو دارند. خیلی کم بود. تعجب کردم و فکتم: «شما چرا به این مسأله توجه نمی‌کنید که مردم را بسواد کنید؟» این موضع از مسن قبول کردند. اخیراً آقایانی که آنجا رفته‌اند، می‌گویند که آنها فهمیدانه که اشتیابه کرده‌اند و تحصیلات عالی را لوکس کرده‌اند و الان به نیروهای کشورهای اطراف و نیروهای کبھی نیاز دارند و جذب هم می‌کنند. هر مقدار ایرانی به آنجا برود، جذب می‌کند. من حقیقتاً ایران را از یک جهت که در حال توسعه هستیم، با آنها قابل مقایسه می‌دانستم؛ ولی فکر می‌کردم که ایران قوی‌تر از آنها می‌تواند باشد و رشد را از آنها می‌توانیم به نتیجه برسیم. هنوز راه درست را همام می‌دانم. البته به صورت جامع نه یک‌بعدی، اینکه مثلاً در صنعت یا چیز دیگری صرف بشیرت شود.

برنامهٔ اول روشن است که ما به چه چیزی تکیه کرده بودیم. من آخرش را «ایران ۴۰» گذاشته بودم و فکر می‌کردم در سال ۱۴۰۰ ما به آنجایی که می‌خواهیم، برسیم. طبق محاسباتی که کرده بودیم، می‌رسیدیم. حتی از لحاظ انرژی تعیین کرده بودیم. مثلاً در وزارت راه و وزارت نیرو، آموزش و سپردش و غیره تعیین کرده بودیم که به کجا می‌خواهیم برسیم. امکانات را نگاه کرده بودیم و نیاز را هم دیده بودیم. ارتباطات جهانی‌س را هم نگاه کرده بودیم و گفتیم که ما اگر اینجابه می‌توانیم برسیم. راه را منحصر به این می‌دانم. ما اگر یک‌بعدی حرکت کنیم، به جایی نمی‌رسیم. اگر فقط از توسعهٔ سیاسی حرف بزنیم و از سایر جنبه‌ها غفلت کنیم، به جایی نمی‌رسیم. اگر هم بخواهیم فقط از بعد انسان‌های که باهشده باشند، باز به نتیجه نمی‌رسد. اگر توجه کنیم که انسان‌های ما زمان رشد بکنند و از بعد انسانی غفلت کنیم، باز به‌سرعت زانم می‌خوریم و رشد ما بادنکنی می‌شود و رشد واقعی نمی‌شود. در صورتی رشد واقعی می‌شود که همه‌جانبه باشد. این منابع فرهنگی، تمدن، سوایق و تمدن اسلامی با هم می‌تواند ایجاد می‌بسه ما کمک کند. من هر وقت بخواهم کاری بکنم و هر وقت بخواهم حرفی بزنم و هر وقت بخواهم مشورتی بدهم، روی این تکیه می‌کنم. او را از غفلت کنیم، یک‌بعدی رشد می‌کنیم، و یک جا عقب می‌مانیم.

پرداخت بدهی دولت

به تأمین اجتماعی تصویب شد

معاون حقوقی و امور مجلس سازمان تأمین اجتماعی گفت: با عنایت خاص و توجه ویژه رئیس و نمایندگان مجلس شورای اسلامی، پرداخت بدهی دولت به این سازمان در طول برنامه ششم توسعه به تصویب رسید.

به گزارش ایرنا، تاج اله‌انداز افزود: نمایندگان مجلس بخش اول ماده ۱۳ قانون تأمین تأمین دولت توسعه را به تصویب رساندند. بر این اساس دولت مکلف شد در طول برنامه در قالب بودجه سنواتی نسبت به تادیه بدهی حسابرسی شده خود در قالب قانون اصل ۴۴ و اصلاحات بعدی آن و املاک ملازم در نیاز دستگاه‌های تأدیه نقدی در بودجه سنواتی اوراق بهادار قانونی و امتیازات مورد توافق اقدام کند.

وی تأکید کرد: براساس تصهره این ماده باید سالانه حداقل ۱۰ درصد بدهی دولت به سازمان تأمین اجتماعی تسویه و هر گونه تعهد جدید برای این سازمان در قانون بودجه همان سالال پیش بینی و تدوین شود.

تاج اله‌انداز با بیان اینکه یکی از دغدغه‌های سازمان تأمین اجتماعی انباشت بدهی دولت است که طی ادوار مختلف و در طول چندسال به وجود آمده است، اظهار داشت: براساس مصوبه مجلس شورای اسلامی، مقرر شد این بدهی در قالب بودجه سنواتی و بر اساس اصل ۴۴ قانون اساسیی از محل سهم‌های قابل واگذاری و امتیاز مورد توافق از محل املاک دولت و تأدیه نقدی به سازمان پرداخت شود.

وی ادامه داد: البته تأکید ریاست مجلس بر این بود که اگر سازمان تأمین اجتماعی و دولت به توافق رسیدند، امتیاز منطقه جاسک هم از طرف دولت برای تسویه بدهی تأمین اجتماعی شود.

معاون حقوقی و امور مجلس سازمان تأمین اجتماعی با اشاره به

دیگر دستور کار مرتبط با این سازمان گفت: نمایندگان مجلس شورای اسلامی همچنین ماده ۱۳۹ برنامه ششم توسعه در باره وجوه مربوط به جرانه و تخلفات که سازمان تأمین اجتماعی اخذ و به خزانه واریز

می کند را برای بررسی به کمیسیون تلفیق بازگرداندند.

توضیح کاخ سفید درباره هشدار ناوشکن آمریکایی به ۴قایق ایرانی

سخنگوی کاخ سفید در واکنش به انتشار خبری مبنی بر شلیک گلوله یک ناوشکن آمریکایی به سمت قایق‌های ایرانی در آب‌های خلیج فارس گفت: ناوشکن آمریکا برای هشدار به قایق‌های تندرو ایرانی، به سمت آنها گلوله شلیک کرده است. به گزارش ایسنا به نقل از اسپوتنیک، جاش ارنتس در نشست خبری خود به اظهارات دو مقام پنتاگون مبنی بر این که یک ناوشکن آمریکایی در تنگه هرمز به سمت چهار قایق ایرانی که متعلق به نیروهای سیاه پاسداران بوده است گلوله شلیک کرده است، واکنش نشان داد و آن را اقدامی غیرایمن دانست که می‌تواند تنش‌های ناوشکنی میان دو کشور را افزایش دهد.

وی گفت، این چهار قایق تندرو ایرانی به ناوشکن آمریکا نزدیک شده بودند. واشنگتن نمی‌داند که نیت این قایق‌ها چه بوده اما این اقدام قابل پذیرش نیست. چنین اقداماتی در شرایط نگران‌کننده هستند و بدون شک می‌توانند خطر افزایش تنش در منطقه را به همراه بیاورند. ما به دنبال راه‌هایی برای کاهش تنش باقیمم را افزایش دهند.

بر اساس این گزارش، این تازه‌ترین مورد از یکسری رویروایی نیروی دریایی ایران در آب‌های خلیج فارس با نیروی دریایی آمریکا است. پیش از این در ماه اوت مقامات دفاعی آمریکا مدعی شدند، قایق‌های گشت‌نویز نیروی دریایی ایران در تنگه هرمز به ناوشکن آمریکا در منطقه نزدیک شده بودند.

به گزارش ایسنا، مقامات ایران در واکنش به این ادعاها تأکید کرده‌اند که ایران همواره طبق قوانین مربوط به آب‌های بین‌المللی اقدام می‌کند و وظیفه خود می‌داند که از مرزهای آیش محافظت کند.

انتقال صنوف آلاینده به ۱۰ ناحیه صنعتی در تهران

انتقال صنوف آلاینده به ۱۰ ناحیه صنعتی تهران مدنظر قرار گرفته و به‌همکاری کارگروه مربوطه و سازمان حفاظت محیط زیست این ۱۰ ناحیه صنعتی برای انتقال صنوف آلاینده با شرایطی که در محدوده‌های شهری قرار گیرد، مشخص شده است.

مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی تهران از اصلاح شهرسازی و ساماندهی هشت شهرک صنعتی خصوصی در استان تهران خبر داد و اظهار داشت: این شهرک‌ها بدون طرحی و یک شبه در دولت قبل مصوب شدند.محمدرضا قاهری پدر در گفتگو با ایسنا با اشاره به اینکه در تهران ۲۸ شهرک صنعتی دولتی و هشت شهرک صنعتی خصوصی وجود دارد، بیان کرد:هشت شهرک صنعتی خصوصی در دولت قبل در حالی که وجود ندارند به صورت یک شبه و بدون طرحی مصوب شدند.
وی ادامه داد: بر اساس ابلاغ معاون عمرانی استاندار تهران، طی دستورالعملی قرار بر این شده نقشه‌های اجرایی این هشت شهرک تهیه با اصلاح آن‌ها در بخش‌های شکیب‌بندی، معابر، فاضلاب و غیره توسط معاونت برنامه و بودجه مدنظر قرار گیرد.
بنابراین ساماندهی این هشت شهرک کلید خورده و در انتظار اصلاحیه مهندس مشاور است.مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی تهران همچنین در مورد انتقال صنوف آلاینده گفت: انتقال صنوف آلاینده به ۱۰ ناحیه صنعتی تهران مدنظر قرار گرفته و به‌همکاری کارگروه مربوطه و سازمان حفاظت محیط زیست این ۱۰ ناحیه صنعتی برای انتقال صنوف آلاینده با شرایطی که در محدوده‌های شهری قرار گیرد، مشخص شده و این جابجایی به صورتی است که به نقاط مسکونی هم ضربه وارد نشود.وی ادامه داد: طرح انتقال صنوف آلاینده از تهران نهایی شده و سال آینده در چهار ناحیه اجرا خواهد شد.

لگنهای کیک‌تانه

سرق‌ت از سوپرمارکت با سلاح شکاری

مشهد: فرمانده انتظامی مشهد گفت: مرد جوانی با استفاده از سلاح دولول شکاری از یک سوپرمارکت در این شهر سرق‌ت کرد و گریخت.

سرهنگ مسعود بوستانی افزود: این سارق هنگام خروج‌بودن سوپرمارکت وارد محدوده پلوار وکیل‌آباد وارد آن شد و با شلیک یک گلوله به شیشه فروشگاه اقدام به سرق‌ت ۲۰۰هزار ریال پول نقد کرد.
فرمانده انتظامی مشهد با اشاره به این‌که فرد به فروشنده مغازه آسیبی وارد نند گفت: این فروشگاه مجهز به دوربین و تجهیزات کنترلی است که این امر نقش مهمی در شناسایی سارق و سرعت بخشیدن به روند پرونده دارد.

دستگیری متهم به ۲ نوجوان هوازی در حمیدیه

سرویس خبر:داستان حمیدیه گفت: فردی که ۲ نوجوان هوازی را به قتل رسانده بود دستگیر شد.
علی بیرانوند افزود: در بازجویی‌ها متهم به قتل ۲ نوجوان وچگونگی به قتل رساندن آنها اعتراف کرد.
وی گفت: از این فرد سلاخی که با آن اقدام به قتل این ۲ نوجوان کرده بود هم کشف شد.

۲ تصادف رانندگی در جاده کرج –چالوس ۷مصدوم داشت

کرج: معسولان دادستان نجات جمعیت هلال احمر استان البرز گفت: رانتر ۲ تصادف رانندگی در جاده کرج- چالوس ۷ نفر مصدوم شدند.

داود رحیمی، یکی از این حوادث در محدوده نسنابه بر اثر واژگونی یک خودرو پژو ۲۰۶ رخ داد که منجر به مصدوم شدن ۳ سرنشین آن شد.

وی گفت: حادثه دیگر بر اثر برخورد ۲ خودرو لیفان و نیسان در محدوده حسکندر رخ داد که ۴ نفر مصدوم شدند.

شناسایی عاملان قتل عام خانواده ۸ نفری در ایران‌شهر

سرویس شهرستان‌ها: فرمانده انتظامی ایران‌شهر در جنوب سیستان و بلوچستان گفت: عاملان قتل هشت نفر اعضای یک خانواده شناسایی شدند و کار اطلاعاتی و عملیاتی برای دستگیری آنان ادامه دارد.

سرهنگ دوستعلی جلیلیان در تشریح این حادثه توضیح یکشنبه هنگامی که مامور بهداشت محلی برای آرد قهقه فلج اطفال به منازل روستایان در روستای نیر آباد قریه ایران‌شهر مراجعه کرد و متوجه قتل یک نفر در محوطه منزلی شد و با نزدیک‌شدن به محل جنازه، با یکپیکر غرق به خون ۷ نفر دیگر که قتل عام شده بودند، رو به رو شد.

او ادامه داد: با تماس این مامور بهداشت محلی

پلیس از موضوع قتل مطلع شد.
وی گفت: حادثه در روستای نصراباد آبادان از توابع بخش مرکزی شهرستان ایران‌شهر به وقوع پیوسته

سرویس خبر: رئیس قوه قضائیه،

آیت‌الله‌هاشمی رفسنجانی را مجاهدی خستگی ناپذیر و شخصیتی موثر در فراز و نشیب‌های انقلاب توصیف کرد و گفت: ارتحال ناگهانی و تکان دهنده ایشان، بیدار باشی برای همه مسئولان است تا خود را برای مسیر مشترک و بی نهایت پس از مرگ آماده کنند.

آیت‌الله صادق آملی لاریجانی در جلسه مسئولان عالی قضایی با تسلیت وفات کریمه‌اله علی‌بخت حضرت فاطمه معصومه(س) و با تسلیت ارتحال آیت‌الله‌هاشمی رفسنجانی رئیس فقید مجمع تشخیص مصلحت نظام اظهار تهنیت و تسلیت روح الهی آن فقید شریف را به همه قضایای روح ایشان

را با ارواح طیبه شهدا، صدیقین و انمه اطهار(ع مشحور) کرد.
وی اضافه کرد: آیت‌الله‌هاشمی رفسنجانی سال‌های متمادی قبل از ارتحال از مجاهدان خستگی ناپذیر، بعد از انقلاب بار صدیق حضرت امام راحل و مقام معظم رهبری و در همه فراز و نشیب‌های انقلاب، شخصیتی تراز گذار بود.

رئیس قوه قضائیه با بیان این که ارتحال ایشان بسیار ناگهانی و تکان

دهنده بسود، اضافه کرد: این حادثه، سرنوشت محتوم همه اباء بشر و خصوصا بیدار باشی برای همه ما موضوعی که تا همین برخی شاید کوچک می آمد، در نظر الهی بصیرت طلب مهمی تلقی شد و همین امر بود که موجب شد مردم را خوبی درک کنند که پشت صحنه توهمین به امر طامی(خبر)ه، مطلب دیگری است و آن امر احیای رژیم برای جدایی مردم از روحانیت بود.

«تلاش منهای روحانیت در تلاش برای انشقاق میان مردم و روحانیت هنوز هم وجود دارد و برخی دیدگاه‌ها از جمله ت ت اسلام منهای روحانیت اشاره کرد و گفت: یکی از مهم‌ترین مسائلی که امام (ره) نسبت به آن بسیار حساسیت نشان می‌داد همین ت منهای روحانیت بود که در آن ارتباط به اسلام و مردم می‌دانست. امروز هم تلاش‌هایی در شاید با انتشار مقاله‌ای توهین علیه حضرت امام(ره) قصد داشتند این فاصله را بپسندج اما با حضور مردم و بصیر در صحنه، این خیال باطل آنها

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

جمع آوری معتادان متجاهر استان تهران از اواخر این ماه

سرویس خبر: دبیر شورای هماهنگی مبارزه با مواد مخدر استان تهران از آغاز اجرای مرحله جدید جمع آوری معتادان متجاهر از گوشه و کنار استان خبر داد و پیش بینی کرد در این مرحله بیش از ۴۰۰۰ هزار معتاد متجاهر جمع آوری شوند.

محمدرضا آذرینا در نشست ستاد فرهنگی اجتماعی مدیریت ساماندهی آسیب‌های اجتماعی استان تهران افزود: از ابتدای اسال ۹۵ تاکنون ۱۱ هزار معتاد متجاهر در قالب اجرای ۳ مرحله از استان تهران جمع آوری شدند.

وی اضافه کرد: این درحالی است که این آمار در سال ۹۴ حدود ۸۰۰۰ هزار نفر و در سال ۹۳ حدود ۳۰۰۰ هزار نفر بود.

او گفت: ما جمع آوری معتادان متجاهر استان تهران در ۳ سال گذشته از رشد قابل توجهی برخوردار

وی با بیان این‌که از ظرفیت تشکیل‌های مردمی و سمن‌ها به منظور ایجاد اشتغال برای بهبودیافتگان از اعتیاد استفاده می‌کنیم، افزود: در ورود معتاد و ارائه تسهیلات برای ۷۵۰ هزار از بهبودیافتگان اعتیاد در استان تهران اشتغال ایجاد شده است.

دبیر شورای هماهنگی مبارزه با موادمخدر استان، تهران یادآور شد: به‌دلیل نبود بهبود یافته طالب کار، اکنون بخشی از ظرفیت اشتغال ایجاد شده برای این

از بین رفت.

آیت‌الله آملی لاریجانی افزود: نکته مهم در این‌حاشیه آن بود موضوعی که تا همین برخی شاید کوچک می آمد، در نظر الهی بصیرت طلب مهمی تلقی شد و همین امر بود که موجب شد مردم را خوبی درک کنند که پشت صحنه توهمین به امر طامی(خبر)ه، مطلب دیگری است و آن امر احیای رژیم برای جدایی مردم از روحانیت بود.

«تلاش منهای روحانیت در تلاش برای انشقاق میان مردم و روحانیت هنوز هم وجود دارد و برخی دیدگاه‌ها از جمله ت ت اسلام منهای روحانیت اشاره کرد و گفت: یکی از مهم‌ترین مسائلی که امام (ره) نسبت به آن بسیار حساسیت نشان می‌داد همین ت منهای روحانیت بود که در آن ارتباط به اسلام و مردم می‌دانست. امروز هم تلاش‌هایی در شاید با انتشار مقاله‌ای توهین علیه حضرت امام(ره) قصد داشتند این فاصله را بپسندج اما با حضور مردم و بصیر در صحنه، این خیال باطل آنها

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

را

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

را

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

تاثیر خود را بر ذهنیت انسان‌ها و تکان

اخبار داخلی

روحانیت فقط بحث اشخاص روحانی نیست بلکه مقصود افرادی که این دیدگاه را دنبال می‌کنند، جدا شدن مردم از تعالیم و آموزه‌های دینی است زیرا می‌دانند حاملان این آموزه‌ها، متخصصان و عالمان دین هستند.

رئیس قوه قضائیه با بیان این که حمله به روحانیت و اشخاص روحانی در باطن، حمله به تعالیم دینی است، اضافه کرد: ما این تعبیر را قبول نداریم که روحانیت یک قشر است بلکه از نگاه ما روحانیون متخصصانی هستند که تخصص‌شان بازشتر روحانیه آموزه‌های دینی است.

وی با ستاای مجدد بر لزوم هوشیاری نسبت به تلاش‌های تفرقه افکنانه میان مردم و روحانیت اضافه کرد، هم روحانیت باید توجه کند که اعمال گفتار و کردارش جذب کننده باشد نه دفع کند و هم مردم باید با بصیرت هر چه پیشتر، ارتباط خود را با روحانیت حفظ کنند تا توطئه‌های خائنانه دشمن در این زمینه هیچ مجالی نداشته باشد.

رئیس قوه قضائیه با اشاره به

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

اطهارات اخیر جان کری وزیر خارجه

۲۹۵

فرهنگ

چهارشنبه ۲۲ دی ۱۳۹۵ / ضمیمه فرهنگی روزنامه اطلاعات / سال نود و یکم - شماره ۲۶۶۲۹

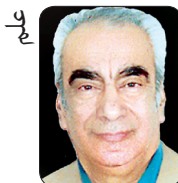
۵-۴

آینه

در ذیل پیشینه و ریشه
نوقان و نوغان
نامه‌ای از دکتر مهدوی دامغانی

۳

زندگی استاد مصحفی
معلم ریاضی

۵

در کوچه باغ اندیشه
در مذمت تعارض

۲

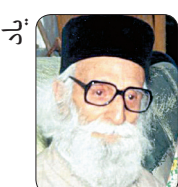
تحقیقی از زنده‌یاد دکتر برکشلی
موسیقی ایرانی

۶

گزارش مستوفی از روزگار قاجاریان
عهد امین الدوله

۷

یادی از استاد جمشید امینی
شمع فرش و قالی

آموزه

این تن اسب توست و این عالم،
آخور اوست و غذای اسب، غذای
سوار نباشد...
تو بر سر اسب، در آخور اسبان
مانده‌ای و در صف شاهان و امیران
عالم بقا مقام نداری.

مولانا

قلم انداز

اصل و فرع جهان دیجیتال

سخن در این نوشتار، از پیرامون روایت ذهن نمی‌تواند فراتر برود، اما یکی از مسائل همین موضوع تأثیرات گسترده‌ای است که از شیوع دیجیتالیزم در زندگی و ذهن ایجاد می‌شود. با توجه به اینکه ارتباط نخست ابزارهای الکترونیکی و آنچه که فضای مجازی را رقم می‌زند، با ذهن است، باید درباره ذهن مرتبط با دیجیتال مطالعات عمیق‌تر و دامنه‌دارتری انجام داد.

به نظر می‌رسد بدون روش‌های درست بررسی تأثیر امواج الکترونیکی و محتواها و پیام‌های مستقیم دیجیتال بر ذهن نمی‌توان در این باره دیدگاهی علمی و قابل قبول ارائه نمود ولی همین مقدار دانسته است که میان میزان توانایی و ناتوانی ذهن در رویارویی با مسائل گوناگون و میزان در معرض دیجیتالیت بودن ارتباط مستقیم وجود دارد.

حتی اگر چنین چیزی هم در میان نمی‌بود - که هست - باز نمی‌توان از نقش و تأثیرگذاریهای اصل و فرع جهان دیجیتال بر ذهن چشم‌پوشی کرد، چرا که اگر صرفاً به کمیت درگیرهای ذهن توجه کنیم که موجب فرسایش آن می‌شود، بخش مهمی از مسائل ذهنی یا مسائلی که ذهن خواسته و ناخواسته با آنها درگیر است، مرتبط با مبانی دیجیتالیزم است.

کافی است با نظری به عقربه‌های ساعت مچی تان، یک دو ساعت از یک روز معمولی خودتان را نشانده‌گذاری کنید. نشانه‌گذاری کنید.

با نظری به عقربه‌های ساعت مچی تان، یکی دو ساعت از یک روز معمولی خودتان را نشانده‌گذاری کنید و ببینید میزان و مقدار آنچه از زبان رسانه‌های الکترونیک به شما می‌رسد، تا چه حد است.

اگر توجه داشته باشید که در یک ساعت از زندگی روزانه شما، میزان نقش و حضور اینترنت، رسانه‌های دیداری و شنیداری، موبایل، تلفن و دیگر نقش‌هایی که دیجیتالیزم، از نوع کامپیوترهای کوچک و بزرگ کاری و غیر کاری به صورت مستقیم و غیرمستقیم در اتاق و محیط کار و ماشین و وسایل مورد استفاده شما ایفا می‌کند، چقدر است، خواهید دید که ذهن شما نمی‌تواند تأثیرپذیری از زیربناها و رویانهای دیجیتالیزم را انکار کند.

این میزان از حضور در معرض دیجیتالیزم و این میزان در همسایگی ریز پردازنده‌ها و حسگرهای کامپیوتری قرار داشتن، نمی‌تواند صرفاً در خدمت ذهن باشد بلکه تبعاتی هم دارد که لزوماً مثبت نیست.

گذشته از این موضوع، اگر فقط به رهاوردها نگاه کنیم، خواهیم دید که با سرانگشت دیجیتالیزم و الکترونیک و آنچه که فضای مجازی به ارمان می‌آورد، حجم انبوهی «موضوع» متولد می‌شود و «مسئله» پدید می‌آید که ذهن باید با آنها ارتباط برقرار کند و نسبت به آنها واکنش نشان دهد.

حال، اگر جنبه روانی داشتن برخی از این مسائل و موضوعات را در نظر بگیرید و اگر به عاطفی بودن برخی دیگر از آنها و شکننده و کاهنده بودن تعدادی دیگر از آنها توجه داشته باشید، خواهید دید که ذهن در محاصره است و توسط بی‌شمار حرف و حدیث و اتفاق و حادثه و موضوع خوب و بد و خوشایند و ناخوشایند هر لحظه دایره محاصره‌اش تنگ‌تر می‌شود.

در این حصار، هیچ چیزی قابل پیش‌بینی نیست، یک تلفن بی‌موقع و ناخواسته یا یک خبر غیرمنتظره می‌تواند به پریشانی ذهن منتهی شود. ما در نوشتاری با عنوان درگاه و موج این موضوع را تشریح کرده‌ایم.

قلم انداز علی اصغر حکمت از

تاریخ هنر ایران

در این مقال از آن دایره وسیع تنها به شرح یک شعاع که عبارت از صنعت نقاشی و فن «تصویر» است می‌پردازیم و داستان تحول این هنر جمیل را از بدو این تاریخ طولانی تا زمان حاضر با جمال بیان می‌کنیم و به شاهکارها و آثار برجسته‌ی که از هر عصر و زمان باقی مانده اشاره می‌نماییم.

اعصار قبل از تاریخ

اطلاع ما از صنایع ساکنان فلات ایران در ادوار قبل از تاریخ مکتوب و مخصوصاً از بروز غریزه نقاشی در آنان به وسیله حفاریاتی به دست آمده است که از قرن ۱۹ میلادی باستان‌شناسان در گوشه و کنار به عمل آورده و در کنار چشمه‌سارها و مسیر رودخانه‌ها هر جا را که محل تجمع انسانی گمان کرده‌اند گمانه‌ها زده و کشفیات نموده‌اند.

قدیمی‌ترین این حفاری‌ها در خوزستان در محل شوش قدیم (Susa) به عمل آمده، مصنوعات بشری که در آنجا کشف شد از قبیل ظروف سفالی و آلات و ادوات و حربه و سلاح بسیار بود و آنها گرچه بسیار شبیه به مصنوعات اقوام سکنه بین‌النهرین (سومری‌ها و بابلی‌های قدیم) بوده است ولی در همان حال تفاوت محسوسی بین آن هر دو مشاهده می‌شد و معلوم می‌کرد که این آثار نتیجه یک تمدن مخصوصی است که در سراسر فلات ایران در ادوار کهن قبل از هجوم طوایف آریایی (۱۵۰۰ ق.م) و بعد از آن به اقتضای موهبت فطری و غریزه خدادادی بوجود آمده است.

مصنوعات و ظروف سفالی از قبیل جام و کاسه و دیگ می‌باشد که بر روی آنها به طول زمان و نسل بعد از نسل اشکال و نقوش هندسی رسم نموده و بعد از گذشت روزگاران به صور و اشکال نباتی و حیوانی رسیده. این نقوش هندسی هر یک نزد آنها معنی مخصوصی داشته و در واقع رمز اشیائی طبیعی مانند کوه و آب و چاه و مزرعه و امثال آن بوده که می‌خواستند آن چیزها را به این شکل‌ها مجسم سازند و در واقع این خطوط و اشکال نوعی خط تصویری (Pictography) به شمار می‌رود. و آنها را می‌توان کتب اولیه ایرانیان ما قبل تاریخ دانست. (تاریخ صنایع ایران، دکتر کریستی ویلسن، ترجمه دکتر فریار، ۱۹)

اگر فرض شود که در دورانه‌های پیشین فلات ایران به صورت بیابان شوره‌زاری که ما امروز بدان آشنا هستیم نبوده بلکه در آن دریاهای داخلی متعددی وجود داشته و باتلاق‌هایی که معمولاً ذخیره‌هایی از حیوانات شکاری را تشکیل می‌داده اطراف آن دریاها را فرا گرفته بودند، آنگاه می‌توان چنین نتیجه گرفت که مردمانی در جوار آنها اقامت گزیده بوده و از طریق شکار و صید ماهی امرار معاش می‌کرده‌اند. این موجودات بشری در انواعی از چپرهای نی به شکل دالان‌هایی که مرکب از کمان‌های نیم‌دایره بوده و دهانه آنها تا حصار مسدود می‌شده، می‌زیسته‌اند.

به طور یقین می‌دانیم که چنین ساختمان‌هایی از هزاره چهارم پیش از میلاد در بین‌النهرین متداول بوده است زیرا نمونه‌هایی از آن را روی استوانه‌هایی که متعلق به دوران اولیه قبل از خط و کتابت (Protolitteraire) است، مشاهده می‌نماییم.

در همین دوره کشاورزانی بوده‌اند که به اصطلاح آنها را «العبید» گویند و بین آنها پیشه‌وران و صنعت‌گرانی کامیاب و وجود داشته‌اند زیرا به کار تهیه و ساختن آجر و استعمال قیر برای اندود ساختن کلبه‌های خود به طوری که قابل نفوذ باران نباشد آشنایی داشته‌اند و مس نیز مورد استفاده آنها بوده است.

در طول دوران دو قرن که تاریخ مکتوب ایران در دست است، فتوحات مردم ایران در بلاد بیگانه و احیاناً غلبه بیگانگان (یونانی و عرب و ترک و تاتار) بر ایران، مردم این کشور را با هنرها و فنون ملل و اقوام دیگر آشنا ساخت و در فکر و ذوق و مشرب و مذهب ایشان تأثیرات بالغ کرد.

روابط تجارتی شرق و غرب که فلات ایران به منزله پلی دو جهت جهان را به یکدیگر متصل می‌ساخت در تأثیر هنر و آداب ملل دیگر در این ملک عاملی مهم بود مخصوصاً در نقش و نگار و سبک بنائی ابنیه (معماری) و ضرب سکه و ساختن ظروف و ابزار و ادوات و آلات حرب و منسوجات و دیگر صنایع ظریف هنر بیگانگان با ذوق اصلی ایرانی آمیخته و آثار و مصنوعات مستقلی به وجود آورد که از آن مجموعه‌ای به «هنر ایران» (L'Art de l'Iran) تعبیر می‌کنند.

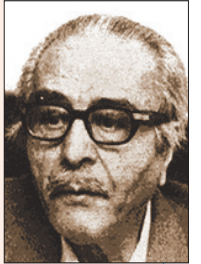

هنر

دکتر مهدی برکشلی

بعضی هجده فاصله مساوی در یک دوره «اکتاو» (Octave) موسیقی مشرق یافته‌اند که هر یک معادل ثلث پرده است و برخی هفده فاصله گفته‌اند، شامل دو نیم‌پرده و پانزده ثلث پرده و بعضی دیگر به وجود ۲۴ ربع پرده مساوی معتقد شده‌اند و برخی دیگر ۲۸ فاصله در یک اکتاو گام موسیقی شرق یافته‌اند.

در حقیقت این مسأله تا این اواخر با روش‌های علمی مبتنی بر تجارب و تتبعات آزمایشگاهی مورد بحث و تحقیق قرار نگرفته بود؛ به همین جهت نتایج فوق به وسیله «کنگره موسیقی عرب» مورخ ۱۹۲۳ منعقد در قاهره مردود شناخته شد و شورای گام این کنگره نتوانست اتفاق آرای موسیقی‌دانان نامی ممالک اسلامی را که در کنگره موسیقی شرکت جسته و در جلسات آزمایش گام حضور داشتند، به دست آورد.

از پنجاه سال به این طرف که وسایل ثبت ارتعاشات رو به تکامل رفته و تحقیقات آزمایشگاهی برای کشف خصوصیات ارتعاش صدا معمول شد، در ایران بر این اساس و با روش‌های علمی الکتروآکوستیک (electro-acoustique) به اندازه‌گیری فاصله‌های گام ایران پرداخته‌اند. دلایل زیادی ما را بر آن داشت که روش اندازه‌گیری فواصل گام را از راه ثبت ارتعاشات حاصل از نواختن ادوات موسیقی چنان که کرنو (Cornu) و مرکادیه (Mercadier) برای جستجوی فواصل گام موسیقی عرب به کار برده‌اند، ترک گوئیم، بلکه آنها را مستقیماً از ثبت ارتعاشات نغمات آوازی محاسبه نماییم.

بدین ترتیب نتایج ذی‌قیمتی درباره چگونگی درجات و فواصل گام موسیقی ایران به دست آمد که در بسیاری از کنگره‌های بین‌المللی موسیقی‌شناسی مطرح گردید و مورد تأیید صاحب‌نظران قرار گرفت و از آن پس در آثار محققان و موسیقی‌شناسان بدان استناد شده است.

دانگ نزد ایرانیان

دوره ملودی موسیقی در مغرب‌زمین «اکتاو» است. در نزد ایرانیان از قدیم وسعت ابتدایی نغمات برابر زیک چهارم درست یا یک ذوالاربع است که «دانگ» می‌نامیم و کوچکترین فاصله «ملایم» اصلی محسوب می‌شود. قبل از فارابی نوشته‌هایی از چگونگی گام موسیقی ایرانیان قدیم در دست نیست؛ ولی آنچه محقق است، از زمان این دانشمند و فیلسوف بزرگ به بعد، موسیقی ایران و عرب از لحاظ پرده‌بندی بر یک گام استوار شده است که از سنن قدیمی موسیقی ایران سرچشمه گرفته و براساس درجه‌بندی «تنبور خراسان» پس از سه قرن به وسیله صفی‌الدین ارموی تثبیت گردیده است.

در زمان فارابی اصل دوپرده‌ای گام - منسوب به فیثاغورث - مورد قبول بوده و در آلات موسیقی معمول آن زمان اجرا می‌شده است و معاصران وی سواى آن، اصل دیگری برای پرده‌بندی سازها نمی‌شناختند. پرده‌های معمول چهار تا بوده است که به نام انگشتان دست خوانده می‌شدند: «سبابه» یا انگشت اول، «وسطی» انگشت دوم، «بنصر» انگشت سوم و «خنصر» انگشت چهارم یا انگشت کوچک. این

انگشتان روی پرده‌های همنام خود قرار گرفته و با کوتاه‌کردن قسمت مرتعش سیم، صداهای معمول هر دانگ را در هر سیم ایجاد می‌کردند که تعداد آنها با «مطلق» یا «دست باز» سیم پنج تا می‌شود؛ یعنی در هر سیم، یک دانگ شامل پنج

تحقیقی از زنده یاد دکتر برکشلی

ردیف موسیقی

صدا ایجاد می‌گشته است...

کارل آنژل (Cart Engel) دانشمند آلمانی در مقدمه فهرست اسباب موسیقی متعلق به موزه سوث کنزینگتون (South Kensington) می‌نویسد: «به نظر می‌آید ایرانیان از زمان‌های پیش فاصله‌های کوچکتر از نیم‌پرده در موسیقی خود به کار می‌برده‌اند. هنگامی که اعراب به فتح ایران نایل آمدند، ایرانیان به درجه‌عالیتری از تمدن رسیده و هنرهای زیبای آنان خاصه موسیقی، از عربها جلوتر و آلات موسیقی ایشان کاملتر بوده است.

اعراب به‌زودی سازهای ایرانی را پذیرفته و دستگاه‌های موسیقی ایران را تقلید کردند و گامی که در قدیمی‌ترین کتابهای آنان دیده می‌شود، همان دستگاه قدیمی گامهای ایران است که در آن یک دوره دارای هفده ثلث پرده بوده است که امروز هم متداول است،»

گام کنونی موسیقی ایران

هر گام از دو دانگ (ذوالاربع) و یک پرده طنینی تشکیل شده است. برای معرفی گام باید محل فاصله طنینی را معین کرد. در زمان صفی‌الدین این فاصله معمولاً پس از دو دانگ قرار می‌گرفته، ولی شواهدی در دست است که وجود گامی را مدت‌ها پیش از صفی‌الدین نزد ایرانیان تأیید می‌کند که با مایه مخصوصی آغاز می‌شده و فاصله طنینی بین دو دانگ مساوی قرار می‌گرفته است.

این همان گامی است که به نام «راست» از زمان ساسانیان باقی‌مانده و طبیعی به شمار می‌رفته و به صورت مختلف از قدیم تاکنون در بسیاری از ممالک اسلامی و مشرق‌زمین متداول بوده است. مدتی قبل از صفی‌الدین، سنت آن بر اثر معمول شدن «عود» و به کار رفتن دانگ‌های متصل در آن متروک ماند؛ ولی اکنون آن را دوباره زنده می‌یابیم که به صورت «گام بزرگ» در دستگاه ماهر به کار می‌رود.

این سنت مؤید آن است که می‌توان آن را به عنوان گام اصلی ایرانی ملاک عمل قرار داد. به علاوه در بسیاری از گوشه‌ها، دوره ملودی یک پنجم درست یعنی «ذوالخمس» است که برابر

یک دانگ به اضافه یک فاصله طنینی است و چون یک دانگ دیگر به آن اضافه گردد، دوره آن کامل می‌شود. با این ترتیب گام معتبر کنونی موسیقی ایران، شامل دو دانگ و یک فاصله طنینی در وسط است و هر اکتاو ۲۳ درجه (با

نت اکتاو) دارد که همگی در اصل دو پرده‌ای گام فیثاغورث می‌گنجند. بدیهی است با انتقال‌های اضافی می‌توان این شماره را افزایش داد؛ چنان‌که گامهای ۲۴ و ۲۸ و ۴۸ قسمتی نیز نتیجه‌ای از آن به شمار می‌روند.

دانشمندان و صاحب‌نظرانی که از قرن چهارم تا دوازدهم هجری در مشرق به سر می‌برده‌اند، هر یک از آنان دوره‌های کامل یا ناقصی را تحت اساسی «مقامات»، «آواها»، شعب و تراکیب با ذکر نام تقسیمات هر کدام بیان کرده‌اند. پایه و اساس مشترک آنها همان «دوازده مقام» است که نزد همه مؤلفان دارای ترکیب مخصوصی از فواصل و نامهای معین است. بیشتر نامها فارسی و بعضی عربی است.

بعضی از آنها به نام شهرها منسوب شده است، مانند: «عراق»، «اصفهان» و «حجاز» و برخی به اسامی اشخاص، مانند: «حسینی» و «بوسلیک»؛ بعضی دیگر جنبه توصیفی دارند، مانند: «عشاق»، «نوا»، «رهاوی» و «زنگوله»، و برخی دیگر خصوصیات‌ی از گام و انواع مشکل آن را می‌رسانند، مانند «راست» (که سبب تسمیه‌اش آن است که بر روی درجات اصلی بدون تغییر نواخته می‌شود)، یا «زیرافکند» (مراد افکندن صدای زیر است؛ یعنی کنار گذاردن سیم چهارم عود به نام زیر) و یا «بزرگ» (در برابر کوچک).

دوازده مقام معمول زمان صفی‌الدین که دانشمندان دیگر نیز آورده‌اند، از این قرارند: عشاق، نوا، بوسلیک، راست، عراق، اصفهان، زیرافکند، بزرگ، زنگوله، رهاوی، حسینی، حجازی. صفی‌الدین شش دوره دیگر (بعضی کامل و برخی ناقص) به نام «آوازا» ذکر کرده است؛ دو دوره کامل آن به نام «گوش» و «گردانه»، فواصل مشترکی با مقام اصفهان دارند، سومی «سلمک» فواصل مشترکی با مقام زنگوله دارد، چهارمی «نوروز» نوعی اصلی و پایه و اساس مقام حسینی است، پنجمی «مایه» که خالی از فواصل مجنب است و ششمی «شهناز» که عامل اصلی مقام زیرافکند است.

شش آواز که صفی‌الدین آورده است، از

این قرارند: گوش، گردانه، سلمک، نوروز، مایه، شهناز.

علی جرجانی در شرح ادوار صفی‌الدین، جداولی برای تمام دوره‌های ملایم رسم کرده و از آنها ۴۰ دوره ملایم را از بین ۸۴ دوره ملایم مندرج در جدول‌های صفی‌الدین و ۴ دوره هم از میان ۴۹ دوره اضافی خود برگزیده و جمعا این ۴۴ دوره را ملایم‌تر و متداول‌تر از بقیه انگاشته است. بین این ۴۴ دوره، ۱۲ دوره آن همان دوازده مقام فارابی و صفی‌الدین است که ذکر آن رفته است و ۳۲ مقام دیگر نیز به اسامی مختلف خوانده می‌شود. از بین آوازاها، صفی‌الدین نیز چهار آواز را ملایم دانسته است.

اینک نام و فواصل ۳۲ مقام که علی جرجانی علاوه بر دوازده مقام فوق معمول داشته است، ذکر می‌شود: صبا، عذرا، دوستانه، معشوق، خوش‌سرا، خزان، نوبهار، وصال، گلستان، غمزده، مهرگان، دلگشا، بوستان، زنگوله، مجلس‌افروز، نسیم، جان‌فزا، محیر، حجازی، زنده‌رود، عراق، زیرافکند کوچک، مزدکانی، نهفت، اصفهانک، غزال، وامق، نوروزعرب، ماهوری، فرح، بیضا، خضر.

به نظر می‌رسد اغلب این دوره‌ها معمول زمان علی جرجانی بوده و بسیار بعید است که این محقق خود نام‌هایی بر آنها گذارده باشد؛ ولی ممکن است بعضی از آنها اهمیت کمتری داشته و به همین سبب متقدمین او ذکرى از آنها به میان نیاورده‌اند؛ ولی بین آنها اسامی بسیار قدیمی دیده می‌شود که شاید آثاری از موسیقی باستانی زمان باربد جزء «سی لحن» یا «۳۶۰ دستان» او باشد؛ مانند: «مهرگان» یا «مزدکانی». اسامی بعضی از آنها نیز در مقامات و گوشه‌های دستگاه‌های موسیقی امروز به چشم می‌خورد، از آن جمله است «ماهور» که با همان فواصل و درجات قدیم خوانده و نواخته می‌شود.

ردیف موسیقی

موسیقی اصیل ایران به نام «ردیف موسیقی» که سنت آن در دست معدودی از استادان معمر معاصر و جزئی از آن مورد عمل نوازندگان جوان است، بر هفت دستگاه اصلی شامل ۴۷۱ گوشه با مکررات آن استوار است.

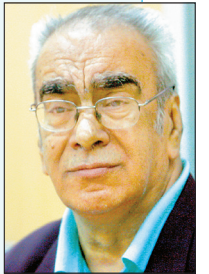
هر دستگاه به وسیله یک سلسله صداهایی مشخص می‌شوند که در هر اکتاو یک چهارم درست و یک پنجم درست را شامل است. وسعت آن معادل وسعت صدای آواز انسانی (یعنی در حدود دو اکتاو) برآورد شده؛ ولی در آلات جدید موسیقی نوازندگان ممکن است از این حد گذشته و آن را تا چند اکتاو ادامه دهند. در هر دستگاه عمل ملودی هر یک از درجات گام دقیق و مشخص است و همین است که نوازنده را در پداه‌سرایی روی گوشه‌ها راهنمایی می‌کند.

بین درجات گام هر دستگاه، سه صدای اصلی موجودند که عملشان بسیار مهم است: صدای اول نت «شاهد» نام دارد و مرکز ملودی محسوب می‌شود؛ یعنی صدایی است که آهنگ در اطراف آن سیر تکاملی خود را می‌پیماید. صدای دوم نت «متغیر» نام دارد که به میزان یک (لیما) یا یک (کما) به طرف «بم» یا «زیر» تغییر مکان می‌دهد و برای بیان حالات مخصوصی مانند غم و شادی به کار می‌رود. صدای سوم نت «ایست» که آهنگ موقتاً روی آن ختم می‌شود و به اصطلاح فرود می‌آید. در بعضی دستگاه‌ها نت مایه همان نت ایست و یا نت شاهد و یا هر دو محسوب می‌گردد. در برخی دیگر نت شاهد تغییر مکان می‌دهد. در این حالت دستگاه در عین حفاظت فواصل گام، رنگ دیگری به خود می‌گیرد که نغمه یا «بیات» نامند.

شهرام تقی زاده انصاری

استاد عبدالحسین مصحفی در زندگینامه خود نوشتش ادامه می دهد:

در مکتب خانه ها، دختران و پسران قرائت قرآن را یاد می گرفتند و بعد به کتاب های ساده ای مثل «عاق والدین» که مثل شعر بود می پرداختند و بعد نیز به سراغ کتاب حافظ می رفتند و خواندن و نوشتن را می آموختند... من از ابتدا عاشق مطالعه شدم و کتاب های «موش و گربه» و «خاله سوسکه» را می خواندم.

من در کنار تحصیل، از کتاب های صحافی شده پدر مثل: اخلاق محسنی، جامع التماثل برای انشاء استفاده می کردم و نزد پدرم گلستان سعدی و کلیات او را می خواندم. وقتی بزرگ تر شدم، با شادروان محمود دبستانی کرمانی آشنا شدم که از رجال مشروطه بود و کتابخانه ای شامل کتب فارسی، عربی و فرانسه داشت و من از او کتاب قرض می کردم و آن را می خواندم، ضمناً از سخنان او نیز بهره می بردم.

خوشبختانه من و پسر عمه ام (مرحوم آیت الله مصحفی)، قرآن را به صورت اختصاصی نزد عمه بزرگم یاد می گرفتیم. آموزش ما همراه با مهر و محبت بود. وقتی قرآن را تمام کردیم، دایی من محمدعلی حکمی که اهل سواد و کتاب و طرفدار تحصیلات جدید بود، ما را به مدرسه ملی فرستاد.

این مدرسه دو کلاس داشت و آموزش ما براساس تنبیه بدنی بود و حتی بچه ها را به فلک می کشیدند. بعداً تکالیف ما دشوار و شاق بود و ما مجبور بودیم هر شب چهار صفحه مشق درشت سی خطی فشرده و چهار صفحه خط ریز و ده بار هم اعداد ۱ تا ۱۰۰۰ را بنویسیم. شب ها تا دیروقت مشق می نوشتیم حتی صبح زود هم مشق می نوشتیم. مدیر مدرسه اهل ورزش هم بود و ما را صبح زود با قدمرو در کوچه ها می دواند تا بیرون شهر یعنی «قلعه دختر».

بعداً به خاطر این سخت گیری ها و حادثه ای که برایم رخ داد و زخمی شدم، من و پسر عمه ام را به مدرسه دولتی فرستادند. ولی این مدرسه نیز برای ما گران تمام می شد و هم تنبیه می شدیم... خلاصه این مدرسه را ترک کردیم و دوباره به مدرسه ملی رفتیم و در کلاس پنجم من شاگرد اول شدم و استعداد ریاضی خود را کشف کردم... کتاب های ریاضی ما حساب مظفری، ۶۰۰ مسئله، ۸۰۰ مسئله و ۱۰۰۰ مسئله بود و بیشتر روی حل مسائل تأکید می شد.

معلم دلسوزی داشتیم که حتی برای ما کلاس فوق العاده می گذاشت و در امتحانات مواظب ما بود. من در کلاس ششم شاگرد اول شدم و جایزه ای دریافت کردم... در آن زمان، رؤسای معارف بسیار ساعی بودند و به مدارس و کلاس ها سر می زدند. آنها کارگشته و فاضل بودند و به این دلیل در محیط فرهنگی احترام داشتند.

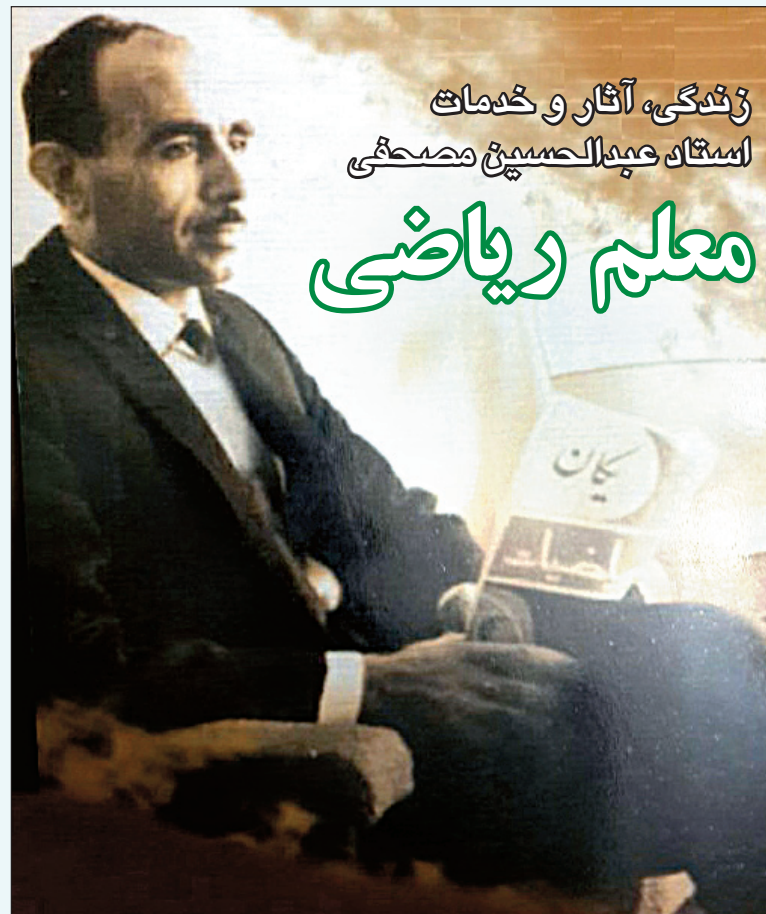
آنها مدیرانی را انتخاب می کردند که مورد احترام معلمان و دبیران بودند. روزی رئیس معارف به کلاس ما آمد و مخروط مقوایی را برداشت و از من پرسید: «می دانی بین وتر و ارتفاع این جسم چه رابطه ای وجود دارد؟» من فوراً قضیه فیثاغورث را که مال کلاس های بالاتر بود تعریف کردم. او بسیار خوشش آمد و مرا تشویق کرد و از مدیر مدرسه خواست که کتاب تقاضای معرفی مرا به تهران بکند، ولی نمی دانم، چرا پیگیری نشد.

چون من آن زمان نمی توانستم کتاب بخرم،

به شاگردان دیگر کمک می کردم و در عوض از کتاب های آنها استفاده می کردم. سرانجام من بعد از تحصیل در مدرسه شهاب سیکل اول دبیرستان را تمام کرده (۱۳۱۹) و سال بعد در همین مدرسه شروع به تدریس نمودم و زندگی حرفه ای معلمی را آغاز نمودم.

بعد فهمیدم که کار معلمی ساده نیست و باید برای آن زحمت کشید. پدرم سال بعد فوت کرد

خدمات های مطبوعاتی و انتشاراتی داشتم. شوق و ذوق به ریاضیات، انگیزه چاپ و انتشار یک مجله ریاضی را در من ایجاد کرد و من دنبال فرصتی برای انجام این مهم بودم؛ تا اینکه دوره مجله ریاضیاتی را که مرحوم دکتر غلامحسین مصاحب منتشر کرده بود توسط فردی باسواد و باانصاف به دستم رسید و من بیشتر اشتیاق به چاپ یک مجله ریاضی پیدا کردم.

زندگی، آثار و خدمات استاد عبدالحسین مصحفی معلم ریاضی

از آن پس تا سال ۱۳۴۱ در محیط علمی ایران جای یک مجله ریاضی خالی بود. من در این سال، انتشار چنین مجله ای را درخواست کردم ولی ماه ها طول کشید و جوابی نیامد.

بعداً با وساطت تنی چند، امتیاز مجله ریاضیات یکان تصویب شد. سرانجام شماره اول این مجله در بهمن ۱۳۴۲ منتشر شد و بیش از انتظار مورد استقبال قرار گرفت و دوبار دیگر در تیراژ بالا چاپ شد. این مجله را صرفاً به خاطر اشاعه ریاضیات منتشر ساختم و هیچ گاه آن را وسیله کسب مال و مقام قرار ندادم.

بسیاری از اساتید، معلمان، دانشجویان و دانش آموزان با دادن مقاله و فرستادن مسئله به ادامه انتشار این مجله کمک کردند، اما هیچ گاه از کمک مالی برخوردار نبوده ام. هزینه های مجله از راه حق اشتراک و تکفروشی تأمین می شد و درآمد حقوقی خود را هم صرف آن می کردم، حتی همسر من خاتمه نصرت ملک یزدی که در اداره امور مالی و داخلی مجله به من کمک می کرد، زمین خود را برای چاپ شماره اول مجله فروخت. برادر من داود مصحفی در امور داخلی و دفتری و امور اشتراک و توزیع مجله و آقایان مجید رنجی و حسینعلی شاهورانی در امور فنی و علی احمدی افزاری در کارهای دیگر مرا یاری دادند تا توانستم این مجله را ۱۴ سال منتشر سازم.

شرح یکان

هرجلد ریاضی یکان دارای ۸۰ صفحه بود و با مبلغ دو تومان و تیراژ ۱۰۰۰ نسخه به بازار می آمد. برخلاف تصور عده ای، این مجله آنقدر مورد استقبال قرار گرفت که جلد اول آن یک

بار دیگر به چاپ رسید. محتوای مجله شامل موضوعات و مسایل ذیل بود: مسایل ریاضی، مقالات ریاضی، نقد و نظر، داستان های ریاضی، جواب سوالات کنکور بعد از انجام آن، تاریخ علم، زندگی نامه دانشمندان و...

آقای مصحفی در ابتدای کار، خودش مسایل را تهیه و یا طرح می کرد و سعی داشت مسایل بدیع و ابتکاری باشند. البته بعداً، استادان، دانشجویان و دانش آموزان به او کمک می کردند و مسایل و مقالات و... برای مجله می فرستادند. جلد اول مجله یکان با مقاله ای از پروفیسور هشترودی درباره «بنیان ریاضیات جدید» و «تاریخ ریاضیات در ایران» از احمد بیرشک شروع شد. عنوان بعضی از مقالات دیگر این سری مجله ریاضیات عبارتند از:

هانری پونکاره، غیاث الدین جمشید کاشانی، پیام استاد دکتر صدیق اعلم، زنان ریاضیدان، چرا معلم ریاضی شدم، گزارش به کنگره ریاضی دانان، ریاضیات نظری و عملی، مصاحبه با پروفیسور هشترودی، توپولوژی عمومی...

اعضاء شورای نویسندگان مجله عبارت بودند از: پروفیسور هشترودی، پروفیسور تقی فاطمی، غلامحسین عسجدی، جهانگیر شمس آوری، احمد بیرشک و باقر امامی.

بنابر گفته آقای مهندس ریاضی، او و آقایان هورفر و علی اکبر ناصحی در سال های ۱۳۰۵ و ۱۳۰۷، مجله ریاضیات را منتشر کردند. آقای امین ناطق هم با همکاری سعید عزیزی در سال ۱۳۰۶ مؤسس اولین مجله ریاضی بود و تا شماره ۱۳ آن را منتشر ساخت. ولی نسخه ای از آن در دسترس نیست.

دیگر آنکه آقای دکتر غلامحسین مصاحب نیز دوره اول مجله ریاضیات مقدماتی و عالی را در سال ۱۳۰۹ و ۱۳۱۰ و دوره دوم آن را در سال ۱۳۱۴ منتشر ساخته است. آقای مصحفی برای بهبود مجله خود همیشه با اساتید و فرهنگیان مشهور ریاضی مانند: پروفیسور هشترودی، دکتر غلامحسین مصاحب، غلامرضا عسجدی، پرویز شهریاری، احمد آرام و... ارتباط داشت.

او به پروفیسور هشترودی که همیشه در کارهای خیر فرهنگی حضور داشت، احترام ویژه ای می گذاشت و همیشه از او تمجید و قدردانی می کرد، چون یکی از شاگردان میرز و فرهنگ دوست او بود. سرانجام، آقای مصحفی به خاطر خستگی زیاد در سال ۱۳۵۶ مجبور به تعطیل کردن مجله یکان شد با اینکه همسر وفادارش در کارهای انتشارات و اداره دفتر مجله به او کمک می کرد.

پس از انقلاب اسلامی نیز در اثر پی نوشت شهید رجائی (نخست وزیر وقت که قبلاً دبیر ریاضی بود) بنابر گزارش مدیر کل دفتر تحقیقات و برنامه ریزی و تألیف کتاب های درسی، از کنفرانس مشهد، مبنی بر اینکه سعی کنند، مجله ریاضی یکان دوباره منتشر شود، اما مرحوم مصحفی می گوید: من احساس کردم که دیگر توانایی لازم برای این کار را ندارم و به این دلیل دیگر کارم را ادامه ندادم. برای انتشار این مجله، زندگی مادی ام را باختم و دوبار هم در فرانسه در دوره دکترای ریاضیات موفق به ثبت نام شدم ولی به خاطر ادامه انتشار مجله، تحصیلم را ادامه ندادم. با این حال خوشحالم که دوستان اران دانش، خدمت مرا ارج می نهند.

آثار: اثر مهم آقای عبدالحسین مصحفی، چاپ و انتشار ۱۴ سال مجله ریاضیات یکان (از بهمن ۱۳۴۲ تا اسفند ۱۳۵۶) و ۱۷ شماره ویژه امتحانات نهایی و کنکور می باشند. وی مقالات ریاضی و علمی ۱۴ جلد کتاب را ترجمه و در این آثار کم کم به چاپ رسانده است.

دکتر محمدحسن ابریشمی

<div><div> </div></div>	<div>اشاره: آنچه‌می‌خوانید ادامه نوشته نویسنده درباره ۲ واژه فارسی (نوقان و نوغان) است. سخن در شماره‌قبل‌ای اموارداستعمال این کلمه در نامه‌های قدیمی بود و اینک ادامه گفتار.</div>

پیوست ۳

تقاضای حاج آقا محمد معین دهدشتی (معین‌التجار) در خصوص واگذاری امتیاز صنعت نوغان:

تهران، حاج آقا محمد معین دهدشتی HAJI AGHA MOHAMAD MOIN DEHDASHTI TEHRAN ۹ دی ماه / ۱۳۰۴-نمره:۴۱۳ Telegrams, MONIT, Tehran-CODES: a1a 4th edition western union telegraphic code. b c Bentleyys

سواد عریضه‌ای است که به وزارت جلیله فوائد عامه تقدیم شده:

مقام متبّع وزارت جلیله فلاحت و تجارت و فوائد عامه دامت شوکته عرض می‌شود، تصور می‌کنم به ثبوت رسیده باشد که چه خدماتی شایانی بنده در گیلان و مازندران در ایجاد و ترویج عمل نوغان و ابریشم نموده، صنعت نوغان در ایران به کلی متروک شده بود. درخت‌های توت که برای تغذیه کرم ابریشم لازم است قطع کرده بودند.

سه سال است که بنده اقدام به این صنعت نموده. سال اول ده هزار جعبه تخم نوغان آورده و مصرف نموده. پيله آنرا محض تشویق اهالی به قیمت گزاف خرید، سهال دوم چهل هزار جعبه، سال سوم صد هزار جعبه نوغان به مصرف رسید.

در عرض سه سال صنعت نوغان یک پر ده ترقی داده سَنه ماضیه ۲۵ میلیون درخت توت در گیلان غرس کرده‌اند. اگر به دفتر پست گیلان مراجعه شود ملاحظه می‌فرمایید فصل بهار اغلب محموله پست نشاء درخت توت بوده که به اطراف ایران برده‌اند. تا یک شوق و ذوق اهالی را به واسطه طبع کتاب و دستور و فوائد صنعت نوغان متوجه به این صنعت مهم نموده در عرض این سه سال، صد و پنجاه هزار تومان مخارج خرید ماشین‌آلات و بناء در رشت و لاهیجان و لنگرود متحمل شده سه ماشین دیگر وارد نموده که برای سال آتیه دستور نصب آن را داده آنها هم صد هزار تومان خرج خواهد داشت. ششصد، هفتصد نفر عمله زن و مرد را به کار واداشته، دولت

هزار نفر اهالی را به عمل آوردن نوغان مشغول داشته به عوض قدردانی و تشویق، موانعی برای عملیات بنده فراهم آورده می‌شود به یک لباس حق به جانبی که می‌خواهیم عمل نوغان را منظم و مرتب نماییم و به یک شرکت فرانسوی و ایتالیایی امتیاز انحصاری بدهیم. مضاء یعنی ایرانی قابلیت ندارد. مجبورم از خود و از تمام ایرانی‌ها دفاع نمایم و مدلل دارم که ایرانی قابلیت و استعداد در هر کاری بیش از دیگر ملل دارد الا اینکه مشوق نداشته بلکه همیشه اولیای امور مانع رشد و عرض اندام این‌ها بوده‌اند.

لازم [است] عرض و سؤال نمایم چرا دولت یا شرکت خارجه وقتی که صنعت نوغان ایران می‌رفت به کلی مضمحل نشود اقدامی در توسعه نوغان نکردند؟ ثانیاً آیا سایر ممالک ابریشم‌خیز مثل چین و ژاپن، عثمانی، فرانسه، ایتالیا، شام و غیره، هیچکدام امتیاز انحصاری به کسی داده‌اند؟ این کمپانی فرانسه چرا در مملکت خودش امتیاز انحصاری نگرفته یا نمی‌گیرد؟

دولت و ملت ایران خوب است تحقیق فرمایید که سایر دول چه اقداماتی برای ترقی و توسعه ابریشم به کار برده‌اند. خانواده سلطنتی ژاپن موسم نوغان در دهات گردش و ملاحظه می‌نمایند. هر دهقانی که بهتر نوغان عمل آورده انعام و جایزه می‌دهند. در فرانسه اشخاصی که نوغان عمل می‌آورند کمک خرج می‌گیرند. کارخانه‌جات ابریشم‌کشی را به تعداد دستگاه آن مبلغی اعانه می‌دهند. بنده دو سه سال است ابریشم‌کشی دایر کرده‌ام و چه تحمیلاتی متحمل شده‌ام.

موقع عرض سلام و تجدید مراتب دعاگوئی و تقدیم تحیات فائقه و آرزومندی مزید موفقیت و سعادت آن حضرت زحمت میده‌د و جسارت می‌ورزد: بنده سلسله مقاله‌ی آقای دکتر محمدحسن ابریشمی (ایده‌الله تعالی و وقفه) را درباره «نوغان و نوقان» در چهارشنبه هشتم دی و چهارشنبه پانزدهم دی با دقت خواندم و از تحقیقات ایشان بهره بردم و به راستی زحمت ایشان در گردآوری این ریزه‌کاری‌هایی که در نوشته‌های خود به آن اشاره می‌کنند، قابل تقدیر و تحسین است. قریب هشتاد سال پیش که شاگرد مدرسه ابتدائی در مشهد بودم، یک روز در خیابان مشهدالرضا آن روز تابلوئی بر سر در ساختمانی دیدم که بر آن نوشته شده بود: «شرکت سهامی نوقان خراسانی». هیچ نفهمیدم چرا محله نوقان که مسقط‌الرئیس این فقیر است، موضوع شرکئی قرار گرفته است و وقتی که شب مرحوم والد‌م به خانه آمد، از او پرسیدم چرا محله‌ی ما را موضوع شرکئی کرده‌اند؟ خدشاح رحمت نماید پدرم خندید و معنی نوغان یا نوقان را اجمالاً برایم بیان فرمود... حالا می‌بینم آنچه را که هشتاد سال پیش مرحوم والد‌م به من تعلیم فرموده است، اینک آقای دکتر ابریشمی به بهترین وجه توضیح و تشریح می‌فرماید. خداوند سایه شریف حضرت عالی را بر سر ما هل فضل مستدام بدارد و قول حضرت مولانا و به تعبیر او با حفظ حدود و نسبت انشاء‌الله که باب اطلاع رسانی و تحقیق روزنامه گرافقدر و قدیمی «اطلاعات» تا ابد باز باشد.

عراض بنده را مجلس مقدس و دولت علیه صلاح نمی‌دانند و امتیاز انحصار را در نظر دارد.

نظر به حق تقدم همان قراری که دولت با کمپانی فرانسه داده بنده تمام این شروط را قبول نموده صدیع

پژوهشی در پیشینه و ریشه نوقان و نوغان

نامه‌ای از دکتر مهدوی دامغانی

مدیر محترم روزنامه اطلاعات

ضمن عرض سلام و تجدید مراتب دعاگوئی و تقدیم تحیات فائقه و آرزومندی مزید موفقیت و سعادت آن حضرت زحمت میده‌د و جسارت می‌ورزد:

بنده سلسله مقاله‌ی آقای دکتر محمدحسن ابریشمی (ایده‌الله تعالی و وقفه) را درباره «نوغان

و نوقان» در چهارشنبه هشتم دی و چهارشنبه پانزدهم دی با دقت خواندم و از تحقیقات ایشان بهره بردم و به راستی زحمت ایشان در گردآوری این ریزه‌کاری‌هایی که در نوشته‌های خود به آن اشاره می‌کنند، قابل تقدیر و تحسین است. قریب هشتاد سال پیش که شاگرد مدرسه ابتدائی در مشهد بودم، یک روز در خیابان مشهدالرضا آن روز تابلوئی بر سر در ساختمانی دیدم که بر آن نوشته شده بود: «شرکت سهامی نوقان خراسانی». هیچ نفهمیدم چرا محله نوقان که مسقط‌الرئیس این فقیر است، موضوع شرکئی قرار گرفته است و وقتی که شب مرحوم والد‌م به خانه آمد، از او پرسیدم چرا محله‌ی ما را موضوع شرکئی کرده‌اند؟ خدشاح رحمت نماید پدرم خندید و معنی نوغان یا نوقان را اجمالاً برایم بیان فرمود... حالا می‌بینم آنچه را که هشتاد سال پیش مرحوم والد‌م به من تعلیم فرموده است، اینک آقای دکتر ابریشمی به بهترین وجه توضیح و تشریح می‌فرماید. خداوند سایه شریف حضرت عالی را بر سر ما هل فضل مستدام بدارد و قول حضرت مولانا و به تعبیر او با حفظ حدود و نسبت انشاء‌الله که باب اطلاع رسانی و تحقیق روزنامه گرافقدر و قدیمی «اطلاعات» تا ابد باز باشد.

ادام‌الله عز‌کم
مخلص و دعاگو: احمد مهدوی دامغانی. ۹۵/۱۰/۱۵

نیمهٔ آن‌هم علاوه از این قرارداد به دولت می‌دهم و متخصصین از عثمانی و فرانسه می‌آورم. برای عمل آوردن تخم نوغان در ایران که رفع احتیاجش از خارجه بشود.

چنانچه این دو ساله مقداری را که در تهران عمل آورده بهتر از تخم نوغان خارجه بوده، به طریق علمی توسعه می‌دهم. امیدوار است عراضی خالصانه بنده مورد توجه اولیاء امور دولت و ملت واقع شود.

پیوست ۴

نظامنامه ورودیه تخم نوغان به ایران
برای اجرای ماده چهارسار نظامنامه اداره نوغان مصوبهٔ هیأت محترم دولت در جلسه ۲۷ اسفند ۱۳۰۶ راجع به امتیازنامه مورخه ۲۷ شهر شوال ۱۳۲۳ [۳ دی م‌س‌ه ۱۲۸۴] وزارت فلاحت و تجارت و فوائد عامه و صاحب امتیاز با توافق نظر یکدیگر و با در نظر گرفتن تصویب‌نامه فوق‌الذکر راجع به ورود تخم نوغان در ایران این نظامنامه را مقرر می‌دارن.
ماده ۱. کلیه تخم نوغان‌های وارده برای تفتیش [بازرسی؛ بازرینی] تا اول بهمن هر سال باید به اداره تفتیش نوغان تسلیم شود.

ماده ۲. تخم نوغان‌های وارده می‌توانند عجبالتاً به دفاتر گمرک پهلوی [بندر انزلی]، مشهد، کرمانشاه و تبریز وارد شوند. در صورت ورود تخم نوغان به حدود مازندران و تقاضای تجار در مازندران (بندر جز [گزن] یا مشهدسر) تأسیس شعبهٔ تفتیش خواهد شد. برای سهولت عمل تفتیش اداره نوغان مکلف است کلیه وسائیل لازمه را اتخاذ نموده در هر یک از شهرهای فوق‌الذکر تأسیس شعبات دائمی تفتیش نماید.

در صورتی‌که مقدار ورودی سالیانه تخم نوغان در محل‌های مزبور به غیر از گیلان ومازندران اقلاً بالغ بر بیست هزار جعبه (اتسر] اونس / Once حدود ۳۰ گرم) شود به‌علاوه اداره تفتیش موظف است که غیر از گیلان و مازندران هر محلی که حداقل مقدار ورودی تخم نوغان سه هزار جعبه باشد تأسیس شعبات موقتی نماید که فقط عمل تفتیش تخم نوغان را انجام دهد و برای نقاطی که مقدار ورودی کمتر از سه هزار جعبه باشد اداره تفتیش می‌تواند نمونه‌برداری لازمه را به‌عهده رئیس دفتر گمرک محلی محل نماید.

تبصره ۱. پس از اطلاع دادن به وزارت فلاحت اداره نوغان می‌تواند استثنائاً اجازه ورود تخم نوغان را از یکی از دفاتر گمرکی که در فوق ذکر نشده بدهد. اعتبار این اجازه برای یک‌دفعه ورود است.
تبصره ۲. تخم نوغانی را کسه از بندر پهلوی وارد می‌نمایند و برای مصرف گیلان و مازندران و غیره تعیین شده‌اند در شعبه نوغان گیلان معاینه و تفتیش خواهد شد مگر این‌که به‌موجب مادهٔ ۲ شعبه مخصوص در مازندران تأسیس شود.

ماده ۳. اجازه معامله تخم نوغان در صورتی داده می‌شود که نمونه‌برداری و معاینه آن توسط شعبه تفتیش اداره نوغان تحت شرایطی که در این نظامنامه

معین شده انجام گیرد.
تبصره. اداره تفتیش مکلف است که تفتیشات خود را به‌طور نوبت و با شرط اقدام‌فلاقدم] به ترتیب تقدم] به عمل آورد.

ماده ۴. اجازه استعمال و فروش تخم‌های نوغان وارده از خارجه توسط شعبه تفتیش وقتی داده خواهد شد که دارای شرایط ذیل باشد:
۱) از مرض پیرن عاری باشد.
۲) وزناً بیش از سه درصد محتوی مواد خارجی و تخم‌های خالی یا زرد نباشد.
۳) عدداً بیش از پنج درصد دارای تخم‌های بی‌نطفه یا یقیم یعنی غیرقابل تولید کرم نباشد.
۴) دارای رنگ مصنوعی یا رنگ زائل شونده نباشد.
۵) تا موقع تسلیم به خریدار باید کاملاً محفوظ مانده باشد.
۶) تخم نوغان باید در کیسه‌هایی باشد که محتوی ۲۵ گرم است تا صد پنج کم و زیاد وزن اهمیت ندارد.
۷) هر کیسه باید از پارچه باشد که جریان هوا به سهولت به عمل آید و نیز بزرگی کیسه باید به قدر کفایت باشد که تخم‌های نوغان روی هم جمع نشود و در جعبه‌هایی باشد که دارای باندلُرل [بِرچسپ] رسمی مملکتی که حائز اداره تفتیش است باشد. قرار دادن دو یا چند کیسه در یک جعبه ممنوع است.
۸) قوطی‌ها یا محفظه‌ها باید به‌طریقی باشند که در داخل آنها به‌میزان کافی جریان هوا به‌عمل آید، و باید علامت معمولی مؤسسه عمل آورنده تخم نوغان را دارا بوده و به‌طور وضوح در روی آنها وزن خالص تخم، میزان گرام، و نژاد با نوع آنها، و همچنین نمره قسمت تولید به (Lot de Production) تصریح شده باشد.

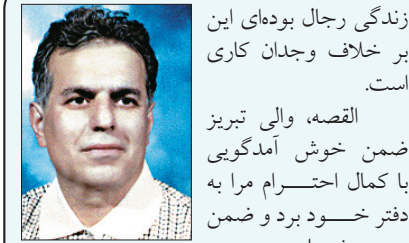
لغاف‌های خارجی و صندوق‌های حاوی تخم نوغان باید طوری ترتیب داده شده باشد که در حمل و نقل هوا به‌خوبی در داخل آنها جریان داشته تخم‌ها کاملاً محفوظ بماند عـده جعبه‌های تخم‌نوغان و قسمت تولیدیه محتوی در هر صندوق باید روی صندوق ذکر شده باشد.

ماده ۵. هر مرسله باید دارای تصدیق‌نامه‌ای باشد که در آن مطالب ذیل ذکر شده باشد:

اسم یا علامت عمل آورنده تخم نوغان، محل عمل آوردن؛ مملکتی که تخم را تولید نموده تاریخ عمل آوردن، عده جعبه؛ نمرات قسمت‌های تولیدیه، نژاد و رنگ پيله، مقـدسار محصول پيله که در یک گرام تخم نوغان عمل آمده است تصدیق به اینکه مؤسسات عمل آورنده تخم نوغان تحت تفتیش حکومت محلی بوده و مخصوصاً ذکر شده باشد که هنگام تربیت برای تخم‌های وارده هیچ‌یک از امراض (فلاشری و گراسری) ملاحظه نشده.

این تصدیق‌نامه باید دارای امضای نماینده رسمی اداره تخم نوغان مملکت عمل آورنده باشد و باید به زبان فارسی یا فرانسه نوشته شده باشد.

ادامه دارد

زندگی رجال بوده‌ای این بر خلاف وجدان کاری است.
القصه، والی تبریز ضمن خوش آمدگویی با کمال احترام مرا به دفتر خود برد و ضمن پرسش‌هایی در مورد تهران و جریان گذشته نامه را پیش روی من گشود و متن آن را خواند که امیرکبیر به والی یادآوری کرده‌بود که در تمام‌امور با اینجانب مشورت نمایند و اینجانب هم برای فرمانبرداری از حکم این مرد بزرگ شب روز در خدمت والی بودم که رحمت خداوند شامل حال او باشد که مردی فوق العاده وطن پرست و با ایمان بود.

در طی راه اسباب راحتی مرا از جهت وسیله ایاب وذهاب و خوراک و اسب‌های تندرو آماده نمود و طی مسیر بارها این فکر درمن رسوخ کرد که نامه را باز کرده و از محتوای آن با خبر شوم اما بارها خود را سرزنش نمودم که تودم‌تها محرم اسرار و مکاتبات اشخاص مختلف و شاهد اتفاقات خصوصی پیرامون

ادامه دارد

چهارشنبه ۲۲دی ۱۳۹۵/سال نودویکم-شماره ۲۶۶۲۹

لوح

در کوچه باغ اندیشه-۲۲

در مذمت تعارض

در تاریخ ایران جز گرهِ چیزی دیده نمی‌شود. گویی از دو هزار سال قبل به این سو هر کس آمده گرهی با خود آورده است. گره زده و گره شده است.

از خدای زنده دین مرده صادر نمی‌شود و از دین مرده نمی‌توان به خدای زنده رسید. همچنانکه که خدای مرده خدا نیست دین مرده هم نمی‌تواند حقیقی باشد.

تعارض‌های اجتماعی بدترین نوع تعارض‌هاست، از آن رو که مرتب وسعت می‌یابد و نسل‌های انسانی را قربانی می‌کنند.می‌توان گفت: هیچ چیز به اندازه تعارض‌های اجتماعی موجب یسـاس و ناامیدی نمی‌شود.

اگر بتوان جامعه‌ای کاملاً بیمار را تصور و اثبات کرد، در چنین جامعه‌ای مریض و پزشک هر دو مریض خواهند بود. تفاوت تنها در نوع بیماری خواهد بود. در جامعه کاملاً بیمار فرقی بین سالم و ناسالم وجود ندارد. اگر هم تفاوتی وجود دارد، محسوس نیست و بسیار ناچیز است.

اشتباه انسانها در این است که فکر می‌کنند فکر می‌کنند در حالی‌که توهم می‌کنند. در واقع توهم می‌کنند و اسمش را می‌گذارند تفکر. انسان هـا فکـس می‌کنند بـا پـا می‌روند و بـا دسـت مـی خورنـد و بـا ذهـن می‌اندیشند و با قلب دریافت می‌کنند. نمی‌دانند که نبض قلبشان با اندیشه شان می‌زند و درپچه اندیشه شان هم با قلب تنظیم می‌شود.

با دسـت مـی خورنـد و بـا ذهـن می‌اندیشند و با قلب دریافت می‌کنند. نمی‌دانند

مدعیان وجود آزادی در جوامع ناآزاد، معمولاً به آزادی‌ها و برخورداری‌های خودشان نظر دارند.

جامعه‌ای که کارش سلب امکان‌های افرادش باشد، فاجعه‌ای بیش نیست. در چنین جامعه‌ای جز گیاه فاجعه چیزی نمی‌رود.

دنیـا با تمام طـول و عـرض خودش و با تمام انسانها و گذشته و آینده اش محکوم یک‌آیه از آیات قرآن است: «**یعطی من یشاء**».

انسان مسافری است که از سبکی به سنگینی می‌رود. انسان مسافر تاریخ است ولی به تدریج سنگین تر می‌شود.

در هر دوره از تاریخ ایران گرهی وجود دارد که همیشه تصور می‌شده است آخرین گره خواهد بود. گرهی در تاریخ ایران وجود نداشته که آخرین گره محسوب نشود. آخرین‌گره‌ها تاریخ ایران را ساخته‌اند و برماست که بگویم تاریخ ایران تاریخ گره‌هاست و آخرین گره‌ها.

زندگی ایرانی بی‌گمان شیشه‌ای ترین زندگی قابل تصور است. بسیار زودتر از آنکه فکرش را بکندی ترک برمی‌دارد و می‌شکند.

زندگی ایرانی حای قواعـدی خاص و منحصربفرد است. یکی از قواعد زندگی ایرانی این است که آنچه در ایران وجود دارد، در جای دیگر ممکن نیست و آنچه در جاهای دیگر وجود دارد، در ایران ممکن نیست.

انسانها فقط سبک سنگین نمی‌کنند، بلکه سبک و سنگین هم می‌شوند. از سبکی به سنگینی و از سنگینی به سبکی می‌رویم.

کریم فیضی

دکتر محمدحسن ابریشمی

پیوست ۳

تقاضای حاج آقا محمد معین دهدشتی (معین‌التجار) در خصوص واگذاری امتیاز صنعت نوغان: تهران، حاج آقا محمد معین دهدشتی HAJI AGHA MOHAMAD MOIN DEHDASHTI TEHRAN ۹ دی ماه / ۱۳۰۴ -نمره: ۴۱۳ Telegrams, MONIT, Tehran-CODES: a1a 4th edition western union telegraphic code. b c Bentleyys

سواد عریضه‌ای است که به وزارت جلیله فوائد عامه تقدیم شده:

مقام متبّع وزارت جلیله فلاحت و تجارت و فوائد عامه دامت شوکته عرض می‌شود، تصور می‌کنم به ثبوت رسیده باشد که چه خدماتی شایانی بنده در گیلان و مازندران در ایجاد و ترویج عمل نوغان و ابریشم نموده، صنعت نوغان در ایران به کلی متروک شده بود. درخت‌های توت که برای تغذیه کرم ابریشم لازم است قطع کرده بودند.

سه سال است که بنده اقدام به این صنعت نموده. سال اول ده هزار جعبه تخم نوغان آورده و مصرف نموده. پيله آنرا محض تشویق اهالی به قیمت گزاف خرید، سهال دوم چهل هزار جعبه، سال سوم صد هزار جعبه نوغان به مصرف رسید.

در عرض سه سال صنعت نوغان یک بر ده ترقی داده سَنه ماضیه ۲۵ میلیون درخت توت در گیلان غرس کرده‌اند. اگر به دفتر پست گیلان مراجعه شود ملاحظه می‌فرمایید فصل بهار اغلب محموله پست نشاء درخت توت بوده که به اطراف ایران برده‌اند. تا یک شوق و ذوق اهالی را به واسطه طبع کتاب و دستور و فوائد صنعت نوغان متوجه به این صنعت مهم نموده در عرض این سه سال، صد و پنجاه هزار تومان مخارج خرید ماشین‌آلات و بناء در رشت و لاهیجان و لنگرود متحمل شده سه ماشین دیگر وارد نموده که برای سال آتیه دستور نصب آن را داده آنها هم صد هزار تومان خرج خواهد داشت. ششصد، هفتصد نفر عمله زن و مرد را به کار واداشته، دولت

هزار نفر اهالی را به عمل آوردن نوغان مشغول داشته به عوض قدردانی و تشویق، موانعی برای عملیات بنده فراهم آورده می‌شود به یک لباس حق به جانبی که می‌خواهیم عمل نوغان را منظم و مرتب نماییم و به یک شرکت فرانسوی و ایتالیایی امتیاز انحصاری بدهیم. مضاء یعنی ایرانی قابلیت ندارد. مجبورم از خود و از تمام ایرانی‌ها دفاع نمایم و مدلل دارم که ایرانی قابلیت و استعداد در هر کاری بیش از دیگر ملل دارد الا اینکه مشوق نداشته بلکه همیشه اولیای امور مانع رشد و عرض اندام این‌ها بوده‌اند.

لازم [است] عرض و سؤال نمایم چرا دولت یا شرکت خارجه وقتی که صنعت نوغان ایران می‌رفت به کلی مضمحل نشود اقدامی در توسعه نوغان نکردند؟ ثانیاً آیا سایر ممالک ابریشم‌خیز مثل چین و ژاپن، عثمانی، فرانسه، ایتالیا، شام و غیره، هیچکدام امتیاز انحصاری به کسی داده‌اند؟ این کمپانی فرانسه چرا در مملکت خودش امتیاز انحصاری نگرفته یا نمی‌گیرد؟

دولت و ملت ایران خوب است تحقیق فرمایید که سایر دول چه اقداماتی برای ترقی و توسعه ابریشم به کار برده‌اند. خانواده سلطنتی ژاپن موسم نوغان در دهات گردش و ملاحظه می‌نمایند. هر دهقانی که بهتر نوغان عمل آورده انعام و جایزه می‌دهند. در فرانسه اشخاصی که نوغان عمل می‌آورند کمک خرج می‌گیرند. کارخانه‌جات ابریشم‌کشی را به تعداد دستگاه آن مبلغی اعانه می‌دهند. بنده دو سه سال است ابریشم‌کشی دایر کرده‌ام و چه تحمیلاتی متحمل شده‌ام.

موقع ورود تخسم یک حق تفتیش می‌دهم و حال آنکه هیچ مفتشی نبوده به هیچ مبالغی به عنوان بلدی به نواقل گمرک، خروج معارف و غیره می‌پردازم و خوشوقت به این بوده‌ام که خدمتی به وطن نموده و اسمی از خود در تاریخ می‌گذارم که سبب ترقی این صنعت شده‌ام.

حال بر خلاف قانون تمام دنیا با بنده رفتار می‌خواهد بشود. مختصر عرض می‌نماید اولاً هر دولتی در هر امتیازازی رعیت و ملت خود را مقدم می‌دارد. دوم هر کس در هر کاری پیشقدم شد، حق تقدم دارد. نظر به این دو اصل خود را در اخذ امتیاز انحصاری محق می‌دانم؛ ولی صلاح مملکت بر منافع شخصی مقدم دانسته عرض می‌کنم:

امتیاز انحصار در عمل تخم نوغان و ابریشم به خیر مملکت تمام نمی‌شود باید آزاد باشد. دولت متخصص بگمارد هر کس تخم ابریشم وارد نماید، تفتیش نماید که تخم معیوب وارد نشود. به هم‌چنین عمل آوردن تخم نوغان در نزد ایران باید آزاد باشد. هر کس بتواند متخصص بیاورد و هر کس بهتر و ارزان‌تر تمام کرد، او پیشرفت خواهد نمود. چنانچه

عراض بنده را مجلس مقدس و دولت علیه صلاح نمی‌دانند و امتیاز انحصار را در نظر دارد.

نظر به حق تقدم همان قراری که دولت با کمپانی فرانسه داده بنده تمام این شروط را قبول نموده صدیع

پژوهشی در پیشینه و ریشه نوقان و نوغان ابریشم‌کشی در ایران

نامه‌ای از دکتر مهدوی دامغانی

مدیر محترم روزنامه اطلاعات
ضمن عرض سلام و تجدید مراتب دعاگوئی و اخلاص مندی و تقدیم تحیات فائقه و آرزومندی مزید موفقیت و سعادت آن حضرت زحمت میده‌د و جسارت می‌ورزد:
بنده سلسله مقاله‌ی آقای دکتر محمدحسن ابریشمی (ایده‌الله تعالی و وقفه) را درباره «نوغان و نوقان» در چهارشنبه هشتم دی و چهارشنبه پانزدهم دی با دقت خواندم و از تحقیقات ایشان بهره بردم و به راستی زحمت ایشان در گردآوری این ریزه‌کاری‌هایی که در نوشته‌های خود به آن اشاره می‌کنند، قابل تقدیر و تحسین است.
قریب هشتاد سال پیش که شاگرد مدرسه ابتدائی در مشهد بودم، یک روز در خیابان مشهدالرضا آن روز تابلویی بر سر در ساختمانی دیدم که بر آن نوشته شده بود: «شرکت سهامی نوقان خراسانی». هیچ نفهمیدم چرا محله نوقان که مسقط‌الرئیس این فقیر است، موضوع شرکئی قرار گرفته است و وقتی که شب مرحوم والدم به خانه آمد، از او پرسیدم چرا محله‌ی ما را موضوع شرکئی کرده‌اند؟ خدشاح رحمت نماید پدرم خندید و معنی نوغان یا نوقان را اجمالاً برایم بیان فرمود... حالا می‌بینم آنچه را که هشتاد سال پیش مرحوم والدم به من تعلیم فرموده است، اینک آقای دکتر ابریشمی به بهترین وجه توضیح و تشریح می‌فرماید.
خدایند سایه شریف حضرت عالی را بر سر ما هل فضل مستدام بدارد و قول حضرت مولانا و به تعبیر او با حفظ حدود و نسبت انشاءالله که باب اطلاع رسانی و تحقیق روزنامه گرفتار و قدیمی «اطلاعات» تا ابد باز باشد.

ادام‌الله عز‌کم
مخلص و دعاگو: احمد مهدوی دامغانی. ۹۵/۱۰/۱۵

نیمهٔ آن‌هم علاوه از این قرارداد به دولت می‌دهم و متخصصین از عثمانی و فرانسه می‌آورم. برای عمل آوردن تخم نوغان در ایران که رفع احتیاجش از خارجه بشود.

چنانچه این دو ساله مقداری را که در تهران عمل آورده بهتر از تخم نوغان خارجه بوده، به طریق علمی توسعه می‌دهم. امیدوار است عراضی خالصانه بنده مورد توجه اولیاء امور دولت و ملت واقع شود.

پیوست ۴

نظامنامه ورودیه تخم نوغان به ایران
برای اجرای مادهٔ چهارسار نظامنامه اداره نوغان مصوبهٔ هیأت محترم دولت در جلسه ۲۷ اسفند ۱۳۰۶ راجع به امتیازنامه مورخه ۲۷ شهر شوال ۱۳۲۳ [۳ دی م‌س‌ه ۱۲۸۴] وزارت فلاحt و تجارت و فواید عامه و صاحب امتیاز با توافق نظر یکدیگر و با در نظر گرفتن تصویب‌نامه فوق‌الذکر راجع به ورود تخم نوغان در ایران این نظامنامه را مقرر می‌دارن.
مادهٔ ۱. کلیه تخم نوغان‌های وارده برای تفتیش [بازرسی، بازرینی] تا اول بهمن هر سال باید به اداره تفتیش نوغان تسلیم شود.

ماده ۲. تخم نوغان‌های وارده می‌توانند عجبالتاً به دفاتر گمرک پهلوی [بندر انزلی]، مشهد، کرمانشاه و تبریز وارد شوند. در صورت ورود تخم نوغان به حدود مازندران و تقاضای تجار در مازندران (بندر جز [گزن] یا مشهدسر) تأسیس شعبهٔ تفتیش خواهد شد. برای سهولت عمل تفتیش اداره نوغان مکلف است کلیه وسائیل لازمه را اتخاذ نموده در هر یک از شهرهای فوق‌الذکر تأسیس شعبات دائمی تفتیش نماید.

در صورتی‌که مقدار ورودی سالیانه تخم نوغان در محل‌های مزبور به غیر از گیلان ومازندران اقلای بالغ بر بیست هزار جعبه (اتسر] اونس / Once حدود ۳۰ گرم) شود به‌علاوه اداره تفتیش موظف است که غیر از گیلان و مازندران هر محلی که حداقل مقدار ورودی تخم نوغان سه هزار جعبه باشد تأسیس شعبات موقتی نماید که فقط عمل تفتیش تخم نوغان را انجام دهد و برای نقاطی که مقدار ورودی کمتر از سه هزار جعبه باشد اداره تفتیش می‌تواند نمونه‌برداری لازمه را به‌عهده رئیس دفتر گمرک محلی محل نماید.

تبصرهٔ ۱. پس از اطلاع دادن به وزارت فلاحt اداره نوغان می‌تواند استثنائاً اجازه ورود تخم نوغان را از یکی از دفاتر گمرکی که در فوق ذکر نشده بدهد. اعتبار این اجازه برای یک‌دفعه ورود است.
تبصرهٔ ۲. تخم نوغانی را کسه از بندر پهلوی وارد می‌نمایند و برای مصرف گیلان و مازندران و غیره تعیین شده‌اند در شعبه نوغان گیلان معاینه و تفتیش خواهد شد مگر این‌که به‌موجب مادهٔ ۲ شعبه مخصوص در مازندران تأسیس شود.

ماده ۳. اجازه معامله تخم نوغان در صورتی داده می‌شود که نمونه‌برداری و معاینه آن توسط شعبه تفتیش اداره نوغان تحت شرایطی که در این نظامنامه

معین شده انجام گیرد.
تبصره. اداره تفتیش مکلف است که تفتیشات خود را به‌طور نوبت و با شرط اقدام‌فلاقدم] به ترتیب تقدم] به عمل آورد.

مادهٔ ۴. اجازه استعمال و فروش تخم‌های نوغان وارده از خارجه توسط شعبه تفتیش وقتی داده خواهد شد که دارای شرایط ذیل باشد:
۱) از مرض پیرین عاری باشد.
۲) وزنا بیش از سه درصد محتوی مواد خارجی و تخم‌های خالی یا زرد نباشد.
۳) عددا بیش از پنج درصد دارای تخم‌های بی‌نطفه یا یقیم یعنی غیرقابل تولید کرم نباشد.
۴) دارای رنگ مصنوعی یا رنگ زائلی شونده نباشد.
۵) تا موقع تسلیم به خریدار باید کاملاً محفوظ مانده باشد.
۶) تخم نوغان باید در کیسه‌هایی باشد که محتوی ۲۵ گرم است تا صد پنج کم و زیاد وزن اهمیت ندارد.
۷) هر کیسه باید از پارچه باشد که جریان هوا به سهولت به عمل آید و نیز بزرگی کیسه باید به قدر کفایت باشد که تخم‌های نوغان روی هم جمع نشود و در جعبه‌هایی باشد که دارای باندلُرل [بِرچسپ] رسمی مملکتی که حائز اداره تفتیش است باشد.
قرار دادن دو یا چند کیسه در یک جعبه ممنوع است.
۸) قوطی‌ها یا محفظه‌ها باید به‌طریقی باشند که در داخل آنها به‌میزان کافی جریان هوا به‌عمل آید، و باید علامت معمولی مؤسسه عمل آورنده تخم نوغان را دارا بوده و به‌طور وضوح در روی آنها وزن خالص تخم، میزان گرام، و نژاد با نوع آنها، و همچنین نمره قسمت تولید به (Lot de Production) تصریح شده باشد.

لغاف‌های خارجی و صندوق‌های حاوی تخم نوغان باید طوری ترتیب داده شده باشد که در حمل و نقل هوا به‌خوبی در داخل آنها جریان داشته تخم‌ها کاملاً محفوظ بماند عـده جعبه‌های تخم‌نوغان و قسمت تولیدیه محتوی در هر صندوق باید روی صندوق ذکر شده باشد.

مادهٔ ۵. هر مرسله باید دارای تصدیق‌نامه‌ای باشد که در آن مطالب ذیل ذکر شده باشد:

اسم یا علامت عمل آورنده تخم نوغان، محل عمل آوردن؛ مملکتی که تخم را تولید نموده تاریخ عمل آوردن، عده جعبه؛ نمرات قسمت‌های تولیدیه، نژاد و رنگ پيله، مقدسار محصول پيله که در یک گرام تخم نوغان عمل آمده است تصدیق به اینکه مؤسسات عمل آورنده تخم نوغان تحت تفتیش حکومت محلی بوده و مخصوصاً ذکر شده باشد که هنگام تربیت برای تخم‌های وارده هیچ‌یک از امراض (فلاشری و گراسری) ملاحظه نشده.

این تصدیق‌نامه باید دارای امضای نماینده رسمی اداره تخم نوغان مملکت عمل آورنده باشد و باید به زبان فارسی یا فرانسه نوشته شده باشد.

ادامه دارد

اما هرچه در مورد این بزرگ مرد تاریخ ایران گفته و یا نوشته شود باز هم کم است که این‌مراتب حق شناسی او شامل تمام مردم بود.

ملک‌ملت مشغولم.
با دستور، او چادری باتمام امکانات برایم فراهم کردند و مرا به طرف حمام راهنمایی نمودند و اقدام به آوردن لباس فاخری کردند ولی من هم چنان مات و مبهوت از جریان پیش آمده غرق در تفکر و موضوع معجزه مانند بودم و با دستور این فرد قدردان به کارم که همان رسیدگی به امور مردم و بررسی فرامین حکام و تغییر وتحولات آن بود و گزارشی هم در مورد جریانات آذربایجان در اوضاع آن خطه برای آنها نوشته وشهریور ماه اجازه مرخصی خواستم ایشان نامه‌ای به حاکم آذربایجان نوشت و مرا مامور رساندن آن به حاکم آنجا نمود.

در طی راه اسباب راحتی مرا از جهت وسیله ایاب وذهاب وخوراکی واسب‌های تندرو آماده نمود و طی مسیر بارها این فکر درمن رسوخ کرد که نامه را باز کرده و از محتوای آن با خبر شوم اما بارها خود را سرزنش نمودم که تودتها محرم اسرار و مکاتبات اشخاص مختلف وشاهد اتفاقات خصوصی پیرامون

ادامه دارد

چهارشنبه ۲۲دی ۱۳۹۵/سال نودویکم-شماره ۲۶۶۲۹

لوح

در کوچه باغ اندیشه-۲۲

در مذمت تعارض

در تاریخ ایران جز گرهِ چیزی دیده نمی‌شود. گویی از دو هزار سال قبل به این سو هر کس آمده گرهی با خود آورده است. گره زده و گره شده است.

از خدای زنده دین مرده صادر نمی‌شود و از دین مرده نمی‌توان به خدای زنده رسید. همچنانکه که خدای مرده خدا نیست دین مرده هم نمی‌تواند حقیقی باشد.

تعارض‌های اجتماعی بدترین نوع تعارض‌هاست، از آن رو که مرتب وسعت می‌یابد و نسل‌های انسانی را قربانی می‌کنند.می‌توان گفت: هیچ چیز به اندازه تعارض‌های اجتماعی موجب یسـاس و نامیدی نمی‌شود.

جامعه‌ای که قوانینش بر مبنای منع و محرومیت باشد، بالضروره نمی‌تواند سالم باشد.

به همان اندازه که افراط در آزادی هرج و مرج می‌آورد، نبود آزادی هم فساد می‌آورد.

مدعیان وجود آزادی در جوامع ناآزاد، معمولاً به آزادی‌ها و بر‌خورداری‌های خودشان نظر دارند.

جامعه‌ای که کارش سلب امکان‌های افرادش باشد، فاجعه‌ای بیش نیست. در چنین جامعه‌ای جز گیاه فاجعه چیزی نمی‌روید.

دنیا با تمام طول و عرض خودش و با تمام انسانها و گذشته و آینده اش محکوم یک‌آیه از آیات قرآن است: **«یعطی من یشا»**.

انسان مسافری است که از سبکی به سنگینی می‌رود. انسان مسافر تاریخ است ولی به تدریج سنگین تر می‌شود.

در هر دوره از تاریخ ایران گرهی وجود دارد که همیشه تصور می‌شده است آخرین گره خواهد بود. گرهی در تاریخ ایران وجود نداشته که آخرین گره محسوب نشود.آخرین‌گره‌ها تاریخ ایران‌را ساخته‌اند و برماست که بگویم تاریخ ایران تاریخ گره‌هاست و آخرین گره‌ها.

زندگی ایرانی بی‌گمان شیشه‌ای ترین زندگی قابل تصور است. بسیار زودتر از آنکه گفتارش را بکنند ترک برمی‌دارد و می‌شکند.

زندگی ایرانی حای قواعـدی خاص و منحصربفرد است. یکی از قواعد زندگی ایرانی این است که آنچه در ایران وجود دارد، در جای دیگر ممکن نیست و آنچه در جاهای دیگر وجود دارد، در ایران ممکن نیست.

انسانها فقط سبک سنگین نمی‌کنند، بلکه سبک و سنگین هم می‌شوند. از سبکی به سنگینی و از سنگینی به سبکی می‌رویم.

اگر بتوان جامعه‌ای کاملاً بیمار را تصور و اثبات کرد، در چنین جامعه‌ای مریض و پزشک هر دو مریض خواهند بود. تفاوت تنها در نوع بیماری خواهد بود. در جامعه کاملاً بیمار فرقی بین سالم و ناسالم وجود ندارد. اگر هم تفاوتی و وجود دارد، محسوس نیست و بسیار ناچیز است.

کرم‌فیضی

ایران

عبدالله مستوفی

وزیر مالیه حس کرد که بدون رضایت مستوفی‌ها نمی‌تواند به این قصد موفق شود. برای رضامندی آنها صیغه جدیدی اختراع کرد و به عنوان ابقای مستوفیان و سر رشته داران آنها را از این حکم کلی مستثنا نمود و مقرر داشت موجب آنها کماکان به خرج ولایات خودشان بیاید و به آنها حالی کرد که تومانی یک عباسی را هم چون خود آنها متصدی صدور حواله حقوق افسراد قلمروی خود به خزانه یا صندوق خواهند بود، کماکان خواهند گرفت.

این دو اقدام، عده زیادی از مستوفیان را که فعل و انفعالی نداشتند، رام کرد و باقی هم چاره‌ای جز اجرای امر نداشتند و مشغول کار گشتند. با وجود این چون حس می‌کردند که کار به همین جا ختم نخواهد شد و اگر در به این باشند بگردد، عن قریب استقلال خود را از دست خواهند داد و میرزا بنویس وزارت مالیه خواهند شد، هر جا دلسوختگان مطمئن و مستعدی گیر می‌آوردند، از تحریک آنها به ضرر این اصلاحات خودداری نداشتند.

اقتصاد عمومی

امین‌الدوله معتقد بود که باید حاجت کشور را از مال‌التجاره‌های خارجی با ایجاد کارخانه‌ها رفع کرد. زیرا خوب می‌فهمید که واردات ایران خیلی زیادتر از صادرات آن است و با این وضع زندگی که حتی اسبها هم روسی شده است، عن قریب بقیه السیف طلاهایی که از قدیم در ایران بوده و آنهایی که نادر شاه از هندوستان به این کشور آورده است، به وسیله بانک شاهی انگلیس و بانک رهنی روس از ایران خارج و روز به روز قوت خرید پول نقره کمتر خواهد شد.

بر اثر همین عقیده بود که در زمان ناصرالدین شاه کارخانه کبریت‌سازی در الهیه شمیران و کارخانه قندریزی با سرمایه خارجی و داخلی در کهریزک دایر کرده بود. قند کارخانه کهریزک که با بهترین قندهای کارخانه‌های اروپا برابری می‌کرد، در اواخر سال ۱۳۱۳ به بازار هم آمد و اگر تردیدی هم در شد و نشد آن در نزد پاره‌ای از اشخاص بود، رفع گشت. همچنین کبریت الهیه، که به درجات از کبریت کارخانه تبریز و زنجان امروز بهتر و بی‌خطرتر بود.

امین‌الدوله تصور می‌کرد که با بیست سی کروور پولی که از استقراض خارجی به دست می‌آورد، بتوان به جمع‌آوری سرمایه‌های داخلی پردازد و کارخانه‌هایی برای رفع حاجت کشور احداث نماید تا حالا که مردم از قبایه‌های دراز و جبه‌های گشاد قدیمی بیرون آمده‌اند و دیگر حاجتی به قذک و برک برای پوشاک ندارند، خود بتوانند فاستونی و چیت و چهلوار برای رفع حاجت خود تدارک کنند تا سرمایه‌های داخلی به خارج نرود و مملکت دچار بی‌مایگی نشود.

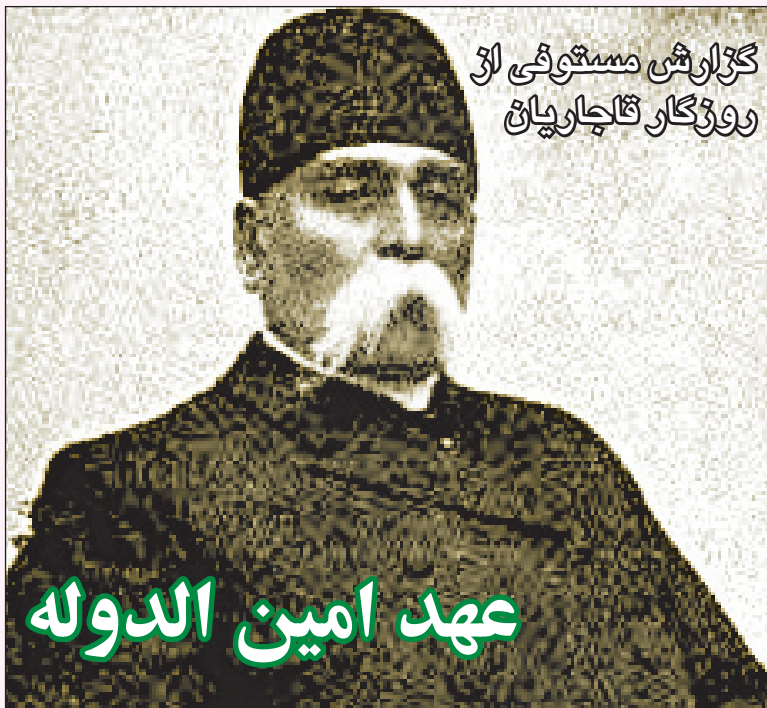
اصلاحات مالی دولتی را هم که به اشاره او ناصرالملک بدان مشغول شده بود، برای ایجاد اطمینان در سرمایه‌دارهای داخلی بود که مردم ببینند نظم و نسقی در کار است تا به بیرون ریختن سرمایه‌های خود و صرف آن در راه احداث کارخانه تن بدهند. برای حصول این مقصود با انگلیسی‌ها مشغول مذاکره شد و آنها را حاضر کرد که حاجت پولی ایران را برای مشروع رفع نمایند.

سیاست خارجی

امین‌الدوله خوب می‌دانست که فعلاً نباید فکر پس گرفتن آنچه به خارجه داده شده

است بود. بنابراین «استاتو کو» Statu quo بقاء الشی علی ماکان روح سیاست خارجی او بود که به وسیله دوست قدیمی‌اش شیخ محسن خان مشیرالدوله وزیر امور خارجه بدان عمل می‌کرد. ولی سفارت انگلیس و روس که در این یک سال اخیر به دریافت پاره‌ای امتیازات دشت و فتح تازه‌ای نکرده بودند و شاید بعضی

گزارش مستوفی‌ای روزگار قاجاریان

عهد امین‌الدوله

می‌شدند، عده زیادی که گاهی به سی چهل نفر می‌رسید، سوار مسلح با لباس نظامی دولت خود اطراف کالسکه آنها بودند و در خیابانهای تنگ آن روزها گرد و خاک برپا می‌کردند.

از این روز در و بند سرحدی ایران شکست هر روز عده‌ای با اسلحه وارد می‌شدند. وزارت خارجه از سفارت مربوط سؤال می‌کرد، بعد از

مدتی جواب می‌داد گارد کنسولی فلان شهر مدت خدمتش سرآمده، اینها به جای آن عده وارد شده‌اند، ولی رفتن آن عده را کسی ندیده بود. انگلیس‌ها خیلی از این رعوتها نمی‌کردند ولی روس‌ها به خصوص در ولایات در نمایش دادن ابهت خود بیدار می‌کردند.

چونیک روس که در کشور خود درشکه کرایه‌ای بزور گیر می‌آورد، در ایران به درشکه یا کالسکه می‌نشست، و راننده که به وسیله دشک توی سینه و پشت و پهلو، دو ذرع و نیم دوره کمر برای خود ساخته بود، با خواص کنسولی و لباس مشعشع‌اش جلوی کالسکه می‌نشستند.

بیست سی نفر سالدات با تفنگ‌های براق جلو و عقب آقای ویس کنسول می‌افتادند و در کوچه‌های تنگ شهرهای دور از مرکز خودنمایی می‌کردند و به موجب عهدنامه ترکمانچای به اسب شاه هم نمی‌شد یابو بگویی.

این طرز رفتار در تمام ایران به کار افتاد. من خود کرارا در تهران و ولایت به این پزدادن‌های سیاسی برخورد و دیده‌ام که مردم با چه نظر اسف و افسوس به این اوضاع می‌نگرند و از چشمهای آنها پیداست که در دل آنها چه مایه بغض و عداوت جای گرفته و چه افکاری در مغز آنها می‌گذرد. همه سرافکنده، همه عصبانی، همه منتظر یک اشاره‌اند که بلوایی برپا کنند تا شاه سابق، بر تخت نشسته و کاپیتولاسیون از بین نرفت، این وضعیت در سراسر کشور برقرار و مایه همه گونه مضار مادی و معنوی بود و این هم از عملیات شایان تحسین! دوره دیکتاتوری به شمار می‌آید، تا ببینیم کی از دست پز دادن‌های نظامی متحدین امروز خود خلاص می‌شویم.

طلاق و ازدواج

یکی از واقعات نیمه‌شخصی و نیمه دولتی، صدارت امین‌الدوله، طلاق دادن دختر شیخ محسن‌خان مشیرالدوله و ازدواج فخرالدوله، دختر مظفرالدین شاه از طرف میرزا محسن‌خان معین‌الملک پسر امین‌الدوله است. مردم این طلاق را مقدمه این ازدواج تصور کردند و با

رفاقت قدیمی امین‌الدوله و شیخ محسن‌خان که حتی لقب سابق خود را به پسر رفیق دیرین و داماد خود داده بود، این کار را نپسندیدند.

اینها از خصوصیات زندگی فردی است و معلوم نیست که آن طلاق مقدمه این ازدواج بوده و در هر حال واقع نمی‌شده است ولی مردم از شخص متین جا افتاده‌ای مثل امین‌الدوله انتظار نداشتند که وصلت با خانواده سلطنت را، وسیله استحکام کار خود قرار دهد تا آنها که از عملیات صدراعظم ناراضی هستند وسیله غرغر و حمله‌ای پیدا کنند.

ازدواج دختر شاه با پسر وزیر و خواهر شاه با خود وزیر، در ایران سابقه تاریخی دارد، به حدی که به رمانهای قدیم ایرانی هم رسیده و حکایات فارسی از این داستانها پر است. حاجی میرزا آقاسی، آخوند ابروانی، در سن پیری، عمه شاه را گرفت، عزت‌الدوله خواهر ناصرالدین شاه را دیدیم که جزء اثاثه صادرات شده بود، ابتدا زن امیرنظام و بعد از او زن پسر میرزا آقاخان و بعد از او زن عین‌الملک که اگر عمرش وفا می‌کرد به صدارت هم می‌رسید و بعد از او زن یحیی‌خان معتمدالملک، برادر میرزا حسین‌خان مشیرالدوله، شد فقط امین‌السلطان این جاه‌طلبی را نداشت و برای دو پسر رسیده خود دو دختر برادر خود، امین‌الملک را ازدواج کرد، والا صدراعظم‌های سابق ایران همه این کار را کرده‌اند.

داستان ازدواج دختر فتحعلی شاه با نوه حاجی محمدحسین‌خان صدر اصفهانی را هم سابقاً نوشته‌ام ولی اینها همه اشتباه و از راه ضعف بشری است «الملک عقیم» کار خود را می‌کند و حتی شاه به کشتن شوهر خواهر عزیزکرده خود هم مبادرت می‌نماید چنان‌که این ازدواج هم موجب ماندن امین‌الدوله بر مسند صدارت نشد.

فوت دو تن از اعضای خانواده

در زمستان ۱۳۱۵ ابتدا برادر میرزا جعفر در چهل و چند سالگی بدرود زندگی گفت. می‌دانیم این آقا ضعیف المزاج شده بود و هر یکی دو سال یک مرتبه به ناخوشی سختی مبتلا می‌شد چنان که در پاییز ۱۳۱۴ حصبه شدیدی گرفت که از او دست شستیم. براء او از این مرض واقعاً از شاهکارهای طبیعت به شمار می‌آید. پس از یک سال این دفعه ذات‌الریه سروقتش آمد، بعد از عرق و قطع تب، نبض شروع به انحطاط کرد و شش هفت ساعته قلبش از حرکت ایستاد، جنازه او را سمت راست پدرم در مقبره عبدالعظیم دفن کردند.

مستشارالملک را بعد از مراجعت از شیراز دیدیم بلافاصله وزیر تهران شد، رکن‌الدوله هم بعد از او توانست در شیراز بماند، احضار شده، پس از مدتی بیکاری به ایالت خراسان رفت. مستشارالملک هم چون نصرت‌السلطنه حاکم تهران و دایه شاه مرده بود با حاکم تازه سازگار نشد و از وزارت تهران استعفا کرد و با رکن‌الدوله به وزارت خراسان مأمور گشته، عیالش خواهر بزرگ ما هم همراهش به مشهد رفته بود.

یک ماهی بعد از فوت میرزا جعفر خبر فوت این خانم را هم آوردند. در هر دو واقعه خانه حاجی میرزا محمد، برادرم ختم گذاشتند و امین‌الدوله صدراعظم و ناصرالملک وزیر مالیه ختم را جمع کردند. در این وقت اگرچه صاحب عزها سه روز در خانه می‌نشیند و دوستان دیدن می‌کنند ولی ختم رسمی بیش از یک روز معمول نیست و آن را هم نزدیک ظهر جمع می‌کنند ولی در آن روزها به حضار ناهار هم می‌دادند.

دین

کرن آرمسترانگ

اشاره: خانم پرفسور
آرمسترانگ در تحقیق جهانی
درباره ادیان مطالبی هم در باره
پیامبر اسلام و دین اسلام بیان
کرده است که ارزش تحقیقی
دارد اما الزاما با باورهای دینی
همسنگ نیست.

در دین قرآن

کرن آرمسترانگ

البته اسلام برداشت ساده‌انگارانه از خدا ندارد. این خدای یگانه، هستنده‌ای چون خود ما نیست که بتوانیم بشناسیم و بفهمیم‌اش. عبارت «الله اکبر» که مسلمانان را به نماز فرامی‌خواند، میان خدا و بقیه واقعیت، همچنین میان خدا آن‌سان که در خود هست (الذات) و آنچه که ما درباره‌اش می‌توانیم بگوییم، فرق می‌گذارد. با این همه، خدای درنیافتنی و دست‌نیافتنی می‌خواست خود را بشناساند.

بنابر حدیثی، خداوند به حضرت محمد(ص) می‌گوید: «من گنج پنهان بودم، می‌خواستم شناخته شوم. پس جهان را آفریدم تا بشناسندم.» با درنگ در نشانه‌ها (یا آیات) طبیعت و آیه‌های قرآن، مسلمانان می‌توانستند در آن چهره خدایی که به‌سوی عالم گشته بود و قرآن وجه‌الله می‌خواندش، آنی نظر کنند.

اسلام، مانند دو دین پیش از خود، می‌گوید ما خدا را تنها در کردوکاراش، که در آن‌ها او هستی ناگفتنی خود را تا حد فهم ما پایین می‌آورد، می‌بایم. قرآن از مسلمانان می‌خواهد که یک آگاهی همراه (تقوی) از چهره یا ذات خدا، که آنان را از همه جانب در برگرفته، در خود پیورند: «به هر سو می‌نگری، چهره الله را می‌بینی.» قرآن، خدا را امر مطلق می‌داند که فقط همو هستی راستین دارد: «هرکس که بر روی آن (زمین) است فناپذیر است و (سرانجام) ذات پروردگارت که شکوهمند و گرامی‌ست، باقی می‌ماند.»

در قرآن خدا نود و نه نام یا صفت دارد. این خود تأکید بر بزرگی اوست، که سرچشمه همه صفت‌های نیکوست که در عالم می‌بایم. بنابرین، عالم از آن رو هست که او «الغنی» است. او زندگی‌بخش (المجیب)، دانای بر همه چیز (العلیم) و آفریننده سخن (الکلمه) است. پس، بی‌او نه زندگی هست، نه دانشی نه سخنی. راستی را که فقط خداست که وجود راستین و ارزش مطلق دارد. با این حال، نام‌های خدایی گویا نقیض یکدیگراند.

چنان‌که او هم القهار است، یعنی چیره‌گر است و پشت دشمن را می‌شکند، و هم‌الحلیم، شکیبای به تمام؛ هم‌القویض (ستانده) است و هم البسیط (بسیار بخشنده)؛ هم الخفیض (پست‌کننده) است و هم الرفیق (برکشنده)؛ نام‌های خدا در دیانت اسلام نقش بزرگی دارند. این‌ها جمله‌گی به مؤمنان یادآوری می‌کنند که خدایی که پرستش می‌کنند در مقوله‌های بشری نمی‌گنجد و تعریف ساده‌انگارانه را برنمی‌تابد.

نخستین رکن از ارکان اسلام، شهادت، یا اعتراف فرد مسلمان به قبول دین است: «شهادت می‌دهم که جز الله خدایی نیست و محمد پیامبر اوست.» این نه فقط به معنای تأیید وجود خدا، که تصدیق این است که الله یگانه واقعیت راستین، تنها شکل

راستین هستی‌ست. او یگانه واقعیت، زیبایی و کمال راستین است. همه هستندگانی که به نظر می‌آید وجود دارند و از این کیفیت‌ها برخوردارند، فقط تا آنجا این کیفیت‌ها را دارند که در این هستی بنیادی انباز باشند. لازمه چنین تصدیقی این است که مسلمانان با مرکز قراردادن و تقدم بخشیدن به خدا، یکپارچه شوند. تصدیق یگانگی خدا تنها به این معنا بود که خدایان دیگر چون بنات‌الله سزاوار پرستیدن نیستند.

گفتن این که خدا یکی‌ست فقط تعریفی عددی نبود، بلکه مقصود آن بود که از این یگانگی ابزاری برای پیش‌برد زندگی فرد و جامعه ساخته شود. یگانگی دید. اما یگانگی خدا لازم می‌آورد که مسلمانان امل دینی دیگران را نیز به رسمیت بشناسند. از آنجا که خدا فقط همین یکی بود، پس همه دین‌هایی که به راه صواب بودند می‌بایست فقط از او برآمده باشند. ایمان به واقعیتی یگانه و برین در هر فرهنگی رنگی دیگر می‌گرفت و در جامعه‌های مختلف به شیوه‌های متفاوت بیان می‌شد، ولی هسته همه پرستش‌های راستین ملهم از و متوجه به وجودی بود که نام‌اش نزد عرب‌ها، از

گذشته‌های دور، الله بود. یکی از نام‌های خدایی در قرآن النور است. در آیه‌هایی هم خدا سرچشمه دانش است و نیز آن میانجی‌ای‌ست که از رهگذرش آدمی آنی امربرین را نظاره می‌کند:

خداوند نور آسمان‌ها و زمین است. داستان نور همچون چرخدانی‌ست که در آن چراغی هست، و چراغ در آبگینه‌ای هست؛ آبگینه گویی ستاره‌ای درخشان است؛ چراغ از درخت مبارک زیتون - که نه شرقی است و نه غربی - فروخته شود. نزدیک است که روغش، با آنکه آتشی به آن نرسیده است، روشنی دهد، نور در نور است.

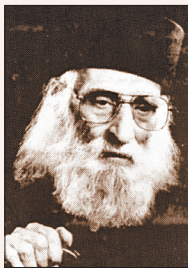
کلمه همچون گویای آن است که بحث از خدا در قرآن ماهیتی دارد در اساس نمادین. بنابرین، نور خود خدا نیست، مگر روشنایی‌ای‌ست که او به یک تجلی (چراغ) می‌بخشد که در دل آدمی (چراغدان) فروخته می‌شود. خود نور را نباید با هیچ‌یک از حاملان‌اش یکی گرفت، ولی او در همه آن‌هاست. همچنان که تفسیر گران مسلمان از آغاز گفته‌اند، نور نماد زیننده‌ای از واقعیت خدایی برتر از زمان و مکان است. درخت زیتون کنایه از تداوم وحی تفسیر شده است، که از «ریشه» می‌تراود و در تجربه‌های دینی بس گونه‌گون شاخه شاخه می‌شود، چنان‌که نتوان در هیچ سنت یا باوری محلی به تنگنا انداخت‌اش یا با آن یکی انگاشت‌اش: پس نه شرقی‌ست و نه غربی.

رویی که ورقه‌بین نوفل مسیحی به زبان آورد که محمد پیامبری راستین است، نه خود فکراش را می‌کرد که روزی مسلمان خواهد شد و نه محمد(ص) هرگز از یهودیان و مسیحیان نخواست به دین الله درآیند، مگر آن که خود می‌خواستند.

یادی از استاد جمشید امینی

شمع فرش و قالی

حسین عسکری

استاد جمشید امینی از طراحان فرش نوین ایران و بنیانگذار شیوه هنری «نقاشی بر قالی» است. در سال ۱۲۸۲ در روستای فشدن واقع در غرب استان البرز دیده به جهان گشود. در دو سالگی مادرش را از دست داد و در پنج سالگی به همراه خانواده‌اش راهی تهران شد. پدرش او را به مکتبی فرستاد که دارای کارگاه قالیبافی بود.

پس از یک سال هنرآموزی نزد استاد غلامحسین قالیباف کرمانی، در سال ۱۲۹۸ با یاری میرزا علیخان محمودی کاشانی از شاگردان استاد کمال‌الملک، وارد مدرسه صنایع مستظرفه شد. طراحی را نزد استاد محمد غفاری مشهور به کمال‌الملک فراگرفت و در آن مدرسه دار قالی برپا کرد. در سال ۱۳۰۷ در رشته گویل‌بافی دیپلم عالی گرفت؛ دیپلمی که در سال ۱۳۱۸ از سوی وزارت معارف، معادل لیسانس هنرهای زیبا تلقی گردید. او پس از کسب تجارب دوره جوانی، وقت خود را بیشتر به آموزش هنرجویان هنرستانهای هنرهای زیبا اختصاص داد و در مهر ۱۳۳۷ بازنشسته شد.

او با حمایت و توصیه استاد کمال‌الملک، هنرمندانه فاصله نقاشی رنگ و روغن و بافت قالی با پشم و کُرک را از میان برداشت. به پرده‌ها جان داد نه به یاری قلم‌مو و رنگ بر بوم نقاشی که به مدد نخ و تار و پود بردار قالی. نخستین هنرمندی است که به بافت فرش با استفاده از پرسپکتیو و سایه روشن پرداخت. نقشه‌های سنتی را بسیار آسان می‌بافت اما تبحر او در بافت فرش بدون نقشه و از روی تصویر بود. به این ترتیب بود که استاد امینی، مبتکر شیوه هنری «نقاشی بر قالی» در ایران شد. نخستین اثر هنری وی فرش «نازی‌آباد» است که زیر نظر استاد کمال‌الملک بافته شده است. دکتر حسن امینی فرزند استاد امینی همچنان ادامه دهنده شیوه هنری پدرش است.

تابلوهای منظره، مرغ پاسته، پل ورسک، خلقت آدم (کپی از میکال آنژ)، شیر خفته، دو گنجشک نشسته، اینشتاین، اسب، گل‌های آفتابگردان، ضامن آهو و تصویر استاد کمال‌الملک از دیگر آثار بی‌همتای استاد امینی است. این قالی‌ها، چنان استادانه بافته شده‌اند که حتی از فاصله نزدیک هم با نقاشی تفاوتی ندارد. برخی از این آثار در موزه هنرهای ملی، کاخ سعدآباد و کتابخانه مجلس شورای اسلامی نگهداری می‌شود. آثار استاد امینی در نمایشگاه جهانی بروکسل سال ۱۹۵۸ میلادی دیپلم گران‌دپری را برای او به ارمغان آورد. او درباره یکی از آثارش گفته است:

«پل ورسک را که بافتم، قوام السلطنه آن را در سفری که به شوروی داشت به مقام‌های آن کشور هدیه کرد. بعد که برگشت گفت آن قدر که آن جماعت به پل ورسک احترام گذاشتند به من اعتنا نکردند. آنان همان کسانی بودند که کمال‌الملک را تبعید کردند و

او در سکوت و در غربت غریبانه در نیشابور مُرد.»

استاد امینی در ۱۹ دی ۱۳۷۷ درگذشت و سه روز بعد، در زادگاهش فشدن از توابع شهرستان ساوجبلاغ به خاک سپرده شد. از جمله توصیه‌های اخلاقی استاد به شاگردانش، پاکی زبان و احترام به زنان بود. او عقیده داشت که مردان بزرگ را زنان پاکدامن و نجیب ساخته‌اند، پس باید به ستایش مقام زن و مادر پرداخت.

منابع:

شیرین سوراسرافیل، طراحان بزرگ فرش ایران، ص ۴۶۵؛ عباس سرمدی، دانشنامه هنرمندان ایران و جهان اسلام، ص ۱۰۰؛ جامعه، ش ۸۴، ص ۵؛ خبرنگار ساوجبلاغ، ش ۱۲، ص ۷؛ هنر و مردم، ش ۲۹، ص ۱۶؛ تندیس، ش ۲۴۷؛ فصلنامه هنر، ش ۲۰، ص ۵۲؛ شهرزاد مهاجر و محمدحسن حامدی، مکتب کمال‌الملک، ص ۵۴؛ دانشنامه دانش‌گستر، ج ۳، ص ۱۲۷.

امروز در تاریخ

در جستجوی یک شهر برای پایتختی

اردشیر پاپکان نامیونالیست بزرگ ایرانی پس از
پاپان دادن به حکومت اشکانیان که به ضعف و فساد
گراپییده بودند ۱۲ ژانو به سال ۲۲۵ میلادی تصمیم
گرفت که شهر غور پارس Gor (فیروز آباد امروز) را
پایتخت ایران کند، به این شهر رفت و دستور ساختن
پیک کاخ سلطنتی، یک در نظامی و تاسیسات اداری را
صادر کرد.

وی قبلادر نظر داشت که کرمان را پایتخت کند.

بعد که تغییر نظر داد، اصفهان (سپاهان) را که یک شهر مرکزی است برای پایتختی مدنظر قرار داد که پس از دیدار از این شهر، انصراف داد و پس از تاجگذاری در معبد اناهید (آناهیتا) در شهر استخر در سال ۲۲۶ سرکوب کردن شورشیان در غرب خلیج فارس و رفتن به تیسفون اعلام کرد که تا امپراتوری روم از هدف خود که تصرف مناطق واقع در شرق مدیترانه است دست برد ندارد، مصمم است این است که پایتختی تغییر داده نشود و تیسفون که ماکان شاهنشیر این امپراتور باشد.

درگذشت مروج دوستی

تاریخ ادبیات جهان در گذشت صوفی و سخنور
پارسی گوی خراسانی؛ ابو سعید ابوالخیر رادر ۸۱
سالگی در ۱۲ ژانویه سال ۱۰۴۹ ذکر کرده که اشعار،
گفته ها و عقاید او در «اسرار التوحید» گردآوری شده
است.

وی از مرو جان دوستی و مهربانی کردن و از نهی کنندگان کینه جویی و عناد بود. ابو سعید در «میهنه» خواران به دنیا آمده بود.

عبور از گذرگاه خیبر

۱۲ ژانویه سال ۱۳۹۷ میلادی امیر تیمور گورکان
با نیروهایش به منظور تصرف هندوستان از گذرگاه
خیبر گذشت.

۳۴۱ سال بعد در همین ماه نادر شاه افشار ارتش ایران را از این گذرگاه وارد شبه قاره هند کرد و هر دو موفق به

تصیف دهلم شدند.

تیموریان که بعدا با کمک صفویه ایران بر هند شمالی و غربی مسلط شدند مدت‌ها بر این سرزمین حکومت کردند که در تاریخ به امپراتوران مغول، هندو و فند.

www.iranianshistoryonthistday.com

www.iranianshistoryonthistoday.com

قاب امروز

یاکریم‌ها در باغ نگارستان بهارستان - عکاس علی آذر نیا کماری

سرایه

دیدیم که این دایره بی سر و بن
انگیخت بسی جور نواز دور کهن
گر بالش چرخ زیر دست تو شود
زنهار به هیچ رو بر او تکیه مکن

سلمان ساوجی

پند بزرگان

– آنان که از خود عشق ساطع می کنند، با عشق
زندگی می کنند و با عشق نیز نفس می کشند، دیگران
ابه سمت خود می کشانند.

بار بار ادی آنجلس
- چنان باش که بتوانی به هر کس بگویی: مثل من
رفتار کن. ایمانوئل کانت

۴۳۲۹

غلامحسین باغبان

جدول شرح در متن

[illegible]

سودو کو

1819

			۴					۲
		۲		۹		۴		۳
	۸			۱		۶		
۵					۴	۸	۷	۱
۳	۲	۱	۹					۴
		۶		۳			۴	
۹		۴		۵		۱		
۲					۷			

1	5	3	6	8	7	2	9	4
2	9	4	1	5	3	6	8	7
6	8	7	2	9	4	1	5	3
3	1	5	7	4	6	8	2	9
8	6	2	3	1	9	7	4	5
7	4	9	5	2	8	3	1	6
9	3	1	8	7	5	4	6	2
5	2	6	4	3	1	9	7	8
4	7	8	9	6	2	5	3	1

حل ۱۸۱۵

نابین اطلاعات

ویژه نامه روزنامه اطلاعات شهرستان نابین
مدیر ویژه نامه:
محمد فروزان محمدی ۰۹۱۳۷۰۷۰۶۵۰
MOHAMMAD_FARZANYAN@YAHOO.COM
طراحی و صفحه آرایی:
فریبا شمس ۰۹۱۳۱۷۳۰۰۲۰
لیوگرافی و چاپ: شرکت ایران چاپ
(مؤسسه اطلاعات) ۰۲۱۲۹۹۹۹
نشانی: نابین، خیابان امام (ره) پاساژ گلبرگ

چهارشنبه ۲۲ دی ماه ۱۳۹۵ ضمیمه شماره ۲۶۶۲۹

۷۵

برگزاری مراسم تودیع و معارفه رئیس اداره راه و شهرسازی

محرومیت زدایی روستایی باتلاش بسیج

امسال طرح‌های عمرانی باتلاش ۳ هزار و ۵۸۲ بسیجی در قالب اردوهای جهادی در مناطق محروم شهرستان‌های نابین، سمیرم، فریدونشهر، کاشان، گلپایگان، آران و بیدگل، اردستان، نجف آباد و شرق اصفهان اجرا شده است. **سرهنگ محمد فخاری** مدیر فنی و اجرایی بسیج سازندگی سپاه صاحب الزمان استان اصفهان با بیان این مطلب افزود: **هزینه اجرای این طرح‌ها ۶۰ میلیارد ریال است** که در قالب ساخت، مرمت، سفت کاری، دیوار کشی، جدول کاری، موزائیک و سنگ کاری خانه نیازمندان استان اجرا شده است.

وی در پایان ضمن تشکر از زحمات مهندس امینی رئیس سابق اداره راه و شهرسازی برای سید نور... عقدایی سرپرست این اداره آرزوی موفقیت کرد.

در پایان جلسه مهندس غلامرضا امینی، رئیس سابق اداره راه و شهرسازی نابین ضمن تشکر از مردم و مسئولان شهرستان گفت: از اینکه برای خدمت به زادگاهم می‌روم، خوشحال هستم، اما دوری از مردم نجیب و با فرهنگ شهرستان نابین برای بنده سخت خواهد بود که امیدوارم توانسته باشم به این مردم فهیم خدمتی انجام داده باشم. همچنین سید نور... عقدایی سرپرست اداره راه و شهرسازی نابین نیز ضمن تشکر از زحمات مهندس امینی بیان کرد: امیدوارم بتوانم پاسخ اعتماد مسئولان وزارت خانه و اداره کل راه و شهرسازی استان را به خوبی بدهم.

سید نور... عقدایی با ۳۱ سال سن و ۵ سال سابقه دارای مدرک کارشناسی ارشد حقوق است.

نابین که در حال احیا است به دلیل جذب گردشگران و ایجاد اشتغال برای ما بسیار حایز اهمیت است و امیدواریم که در این زمینه هم رئیس جدید اداره راه و شهرسازی در کنار سایر دستگاه‌های اجرایی که در این بخش فعال هستند، ایفای نقش کند.

بنیادی، مسئول حراست اداره کل راه و شهرسازی استان اصفهان هم در این جلسه ضمن تقدیر از خدمات ارزنده سهراب مظفر نجفی فرماندار سابق شهرستان نابین از تقاضای ایشان را تبریک گفت و اعلام کرد: امینی، رئیس اداره راه و شهرسازی نابین طی ۳ سال گذشته علی‌رغم غیربومی بودن با مردم شهرستان نابین خو گرفته و اقدامات خوبی را در حوزه راه و بافت تاریخی انجام داده است.

بنیادی افزود: امیدواریم مسئولان شهرستان از سرپرست جدید اداره راه و شهرسازی نابین حمایت کنند.

مهندس فخاران، رئیس اداره عمران و بهسازی اداره کل راه و شهرسازی استان اصفهان هم در بخشی از جلسه بیان کرد: شهرستان نابین در حوزه شهرسازی و املاک یکی از شهرستان‌های پیشرو در استان اصفهان است و خوشبختانه با اقدامات احیا بافت تاریخی، نابین را به عنوان کارگاه باز آفرینی در کشور می‌شناسند و انشا... با تکمیل این پروژه‌ها که در زمینه زنده سازی بافت اقدام می‌کنیم به اصلی‌ترین اهداف باز آفرینی که ارتقای کیفی زندگی مردم است، دست یابیم و بتوانیم جمعیت را به بافت‌های تاریخی برگردانیم و به اشتغالزایی بپردازیم.

مراسم تودیع و معارفه رئیس اداره راه و شهرسازی نابین برگزار شد. با حضور حسین ثالثی سرپرست فرمانداری شهرستان نابین، بنیادی مسئول حراست اداره کل راه و شهرسازی استان اصفهان و مهندس فخاران رئیس اداره عمران و بهسازی اداره کل راه و شهرسازی استان اصفهان، مهندس غلامرضا امینی رئیس اداره راه و شهرسازی نابین تودیع و مهندس عقدایی به جای وی معرفی شد.

حسین ثالثی سرپرست فرمانداری شهرستان نابین در این جلسه با اشاره به وضع جاده‌های شهرستان خواستار تکمیل هر چه سریعتر قسمت دوم باند دوم نابین - انارک شد و افزود: برای مهندس امینی در سمت جدید آرزوی موفقیت می‌کنم و همچنین ضمن تبریک به عقدایی از اینکه ایشان اهل اردستان هستند و کم و بیش به وضع فرهنگی و جاده‌های این منطقه آشنایی دارند خرسندم و امیدوارم که ایشان هم در آینده از جمله مدیران موفق در استان اصفهان باشند.

سرپرست فرمانداری شهرستان نابین تاکید کرد: **توجه ویژه به بافت تاریخی**

فرمانده جدید پایگاه بسیج شهدای ۷ تیر کمیته امداد نابین معرفی شد

مراسم تودیع و معارفه فرمانده بسیج ۷ تیر کمیته امداد برگزار شد. **در این مراسم علی رضا حسین زاده به عنوان فرمانده جدید پایگاه ۷ تیر کمیته امداد نابین معرفی و از زحمات احمد خالصی قدردانی شد.**

آگهی مناقصه

دانشگاه آزاد اسلامی واحد نابین به استناد مجوز شماره ۵۶۲۲ مورخ ۹۵/۱۰/۰۸ دبیر خانه هیأت امنای استان در نظر دارد خرید غذای دانشجویی (امور ات طبخ، انتقال، توزیع و نظافت) سلف سرویس مرکزی خود را از طریق مناقصه به پیمانکار واجد شرایط و اگذار نماید؛ لذا کلیه متقاضیان می توانند از ۹۵/۱۰/۱۸ لغایت ۹۵/۱۰/۲۹ و در وقت اداری ساعت ۷:۳۰ لغایت ۱۶:۱۰ (حداکثر به مدت ۱۰ روز کاری) جهت دریافت اسناد مناقصه و بازدید از محل توزیع غذا به این واحد دانشگاهی مراجعه و یا جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن های ۵-۹۱۰۶۶۲۶۶۰۹۱ داخلی ۲۰۱ تماس حاصل فرمایند.

روابط عمومی دانشگاه آزاد اسلامی واحد نابین

آسیاب آبی ریگاره، شاهکار معماری دستکند ایران

آسیاب آبی ریگاره محمدیه یکی از شاهکارهای معماری منطقه با عجایب ساخت و تکنیکهای فنی است و از آثار تاریخی مهم منطقه محسوب می شود که با پی گیری های متعدد میراث فرهنگی و گردشگری شهرستان ناین بعد از سالها از دل خاک نمایان و احیاء شد.

آسیاب ریگاره به عنوان یک آسیاب آبی با قدمت زیاد و با استفاده از آب قنات کیخسرو صدها سال فعالیت داشته است.

این بنای تاریخی با استفاده از تکنیک کندن در دل زمین کنده شده و هیچ مصالح ساختمانی در آن دیده نمی شود. **طول دالان این آسیاب ۱۱۰ متر و عمق آن ۳۰ متر است.** پس از عبور از راهرو بسیار عمیق و طویل به محل اصلی آسیاب به صورت چند اتاق و محل آرد کردن گندمها می رسیم.

با توجه به حجم زیاد آب قنات مذکور در گذشته این آسیاب یکی از آسیابهای مهم منطقه محسوب می شده و تمامی شهرها و روستاهای اطراف را سرویس می داده است.

تکنیک آن به این صورت بوده که آب قنات در عمق ۲۲ متری به طرف محوطه اصلی آسیاب و تنوره ای که بیش از ۸ متر عمق داشته است هدایت می کنند و در نتیجه آب قنات در عمق حدود ۳۰ متری و با فشار بالا، پره های چوبی آسیاب را چرخانده و به فعالیت خود ادامه می داده است.

پس از آن آب به وسیله یک کانال دیگر به قنات اصلی برگشت داده می شده است.

این بنادر مرداد ماه سال ۱۳۸۵ با تحقیقات و بررسی های متعدد توسط اداره میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری شهرستان ناین کشف و باز گشایی شد و پس از آن ابتدای آنهای ورودی استحکام بخشی و مرمت و خاکهای زایدی که سالهای گذشته در این آسیاب ریخته شده بود جمع آوری و خارج شد و **هم اکنون نیز در ایام عید نوروز هر سال آماده بازدید گردشگران است.**

جلسه مجمع الذاکرین ناین برگزار شد

شهرستان حضور داشتند، **حاج رسول فغانی پور مسئول کانون مداحان استان اصفهان و ذاکر و خادم اهل بیت (ع) و خادم حرم آقا علی بن موسی الرضا، محمد هادی و حیدر دستجردی قائم مقام مراکز آموزش مداحی حاج سعید نعمت بخش مسئول کانون مداحان شهرستان بروجن بودند که مورد استقبال مداحان ناین قرار گرفتند.**

در ادامه جلسه حاج رسول فغانی پور نکات بسیار آموزنده و معنوی برای مداحان شهرستان بیان و از اینکه توفیقی حاصل شد که در جمع مداحان شهرستان حضور پیدا کند، ابراز خرسندی کرد.

در پایان مراسم هم محمد هادی و حیدر دستجردی و حاج سعید نعمت بخش به مدیحه سرایی پرداختند.

جلسه مداحان ناین هر چهارشنبه شب در منزل یکی از مداحان شهرستان برگزار می شود.

جلسه مجمع الذاکرین حضرت ولی عصر (عج) شهرستان ناین، ۱۵ دی ۹۵ در منزل مجتبی علی بیکی به مناسبت فرارسیدن سالروز ولادت حضرت عبدالعظیم حسنی و ولادت امام حسن عسکری برگزار شد. مهمانانی که برای اولین بار در جمع مداحان

جلسه مجمع الذاکرین ناین در منزل مجتبی علی بیکی با حضور میهمان ویژه از کانون مداحان اصفهان و هیأت همراه و رئیس مجمع ناین، مصاحبی و مداحان این شهرستان برگزار شد.

جلسه این هفته با حضور **مسئول کانون مداحان استان اصفهان و ذاکر اهل بیت و خادم حرم امام رضا (ع) حاج رسول فغانی پور و هیأت همراه برگزار شد.**

سفرشات دوخت پذیرفته می شود

پارچه سرای امید

دوخت و تعمیر انواع لباس های زنانه

صمیمت مناسب

۰۹۱۳۵۶۰۶۵۰۸
۰۹۳۷۶۹۴۲۵۱۷

۴۶۲۹۰۴۰۸

مجمع الماسی کویر ناین، طبقه فوقانی واحد ۱۹۰

خشکشویی و سفیدشویی احسان در نظر دارد از تاریخ **۹۵/۱۰/۱۵** الی **۹۵/۱۱/۱۵** برای شستشوی پرده جمع آوری و نصب را رایگان انجام دهد

خشکشویی و سفیدشویی

نبینا

شستشو و رنگرزی انواع لباس، پتو و پرده (تور - حریر - پارچه ای)

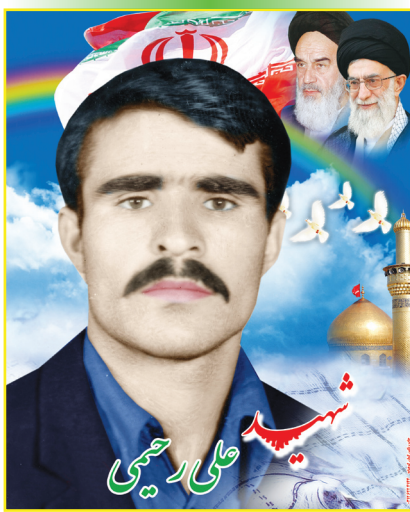
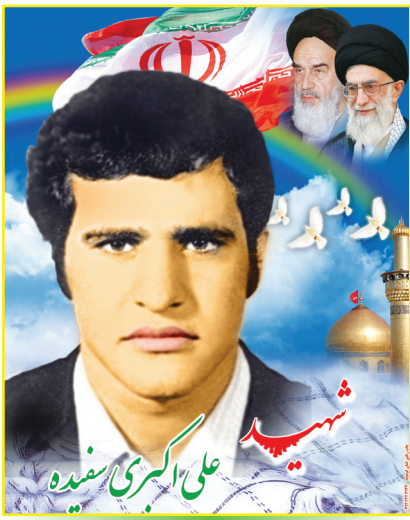
مدیریت: حسن نبی

تلفن: ۴۶۲۵۹۵۱۴

خیابان پیرنیا، جنب مصلی

بنیاد شهید و امور ایثارگران
شهرستان نایین

برگزاری نشست هم اندیشی کانونهای فرهنگی و هنری مساجد شهرستان نایین

جماعات، مسئولان پایگاه بسیج و هیات امنای مساجد به عنوان ارکان برنامه ریزی فعالیت های فرهنگی در مساجد شد.

در ادامه تعدادی از مدیران مسئول کانونها به بیان نقطه نظرات خود پیرامون آسیب شناسی فعالیت ها، برپایی بیشتر نشست های اندیشه ورزی و هم افزایی و الگوگیری از کانونهای موفق، بومی سازی فعالیت های فرهنگی در سطح شهرستان، تلاش برای پیوند خانه و مسجد و ترغیب جوانان و نوجوانان به حضور در مساجد و مشارکت در فعالیت ها، تخصصی شدن کانونها و خروج از روزمرگی و حضور در نمایشگاه دست آوردهای کانونهای فرهنگی و هنری مساجد در استان پرداختند.

در پایان نماز جماعت مغرب و عشا به امامت حجت الاسلام و روحانی و با حضور اعضا در محل اداره یادشده اقامه شد.

خواستار محور قرار دادن این بحث در فعالیت های مساجد شد.

وی همچنین با طرح موضوعات توسعه و گسترش فعالیت های قرآنی و انس با قرآن، ایجاد موقوفه برای هر مسجد، خواستار ارتباط نزدیک مدیران مسئول کانون ها با ائمه

نشست هم اندیشی و وحدت رویه فعالیت های فرهنگی و هنری مساجد نایین با حضور مدیران مسئول کانونهای مساجد در تاریخ ۹۵/۱۰/۱۱ در محل اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی نایین برگزار شد.

در این نشست علیرضا شرکت رئیس اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی نایین، باتبیین موضوع اهمیت گزارش عملکرد کانونها و لزوم تدوین گزارش فعالیت ها و ارسال به دبیرخانه استان از این مراکز به عنوان بازوی فکری و اجرایی برای فعالیت های فرهنگی و هنری و حلقه وصل جوانان و نوجوانان با مساجد یاد کرد.

وی با اشاره به منویات مقام معظم رهبری درباره اقتصاد مقاومتی و شناسایی مخاطبین، با تاکید بر اهمیت موضوع گفتن سازی و فرهنگ سازی اقتصاد مقاومتی و تنویر اذهان عمومی و آحاد جامعه

اورژانس نایین پیش از ۲۰۰ ماموریت سوانح رانندگی انجام داد

خود را از دست دادند.

عباسی ادامه داد: اورژانس ۱۱۵ امسال پاییز، ۷۱۴ مورد ماموریت انجام داد که ۴۲۶ مورد ماموریت شهری و مابقیه در جاده های شهرستان بوده است و در مجموع ۵۴۷ نفر به مراکز درمانی شهرستان انتقال یافتند. عباسی مسئول اورژانس شهرستان اظهار داشت: بیماران قلبی با ۸۵ مورد بعد از تصادف بیشترین آمار را به خود اختصاص داده است.

رئیس اورژانس نایین از انجام ۲۰۰ ماموریت تصادف رانندگی در پاییز امسال در این شهرستان خبر داد.

رضا عباسی افزود: اورژانس پیش بیمارستانی شهرستان نایین در پاییز ۹۵ در ۲۰۰ حادثه تصادف در سطح شهرستان حاضر شد که از این تعداد حدود ۱۳۰ تصادف در جاده ها و بقیه در شهر رخ داده است. وی افزود: ۹ نفر هم در این تصادفات جان

پرده سرای

مدیریت: دهقان نصیری

۰۹۱۳۲۲۳۳۶۶۴

اکسیر

ارزان، شیک، مجلسی

کیفیت و قیمت را مقایسه کنید

نشانی: خیابان پیرنیا

به همراه اهداء جوایز در قرعه کشی سالانه

زیبایی و آرامش خاطر، متناسب با هر سلیقه ای

نوید

دکوراسیون داخلی
مدیریت: نوید اعتمادی

www.naviddecoration.com

@naviddecoration

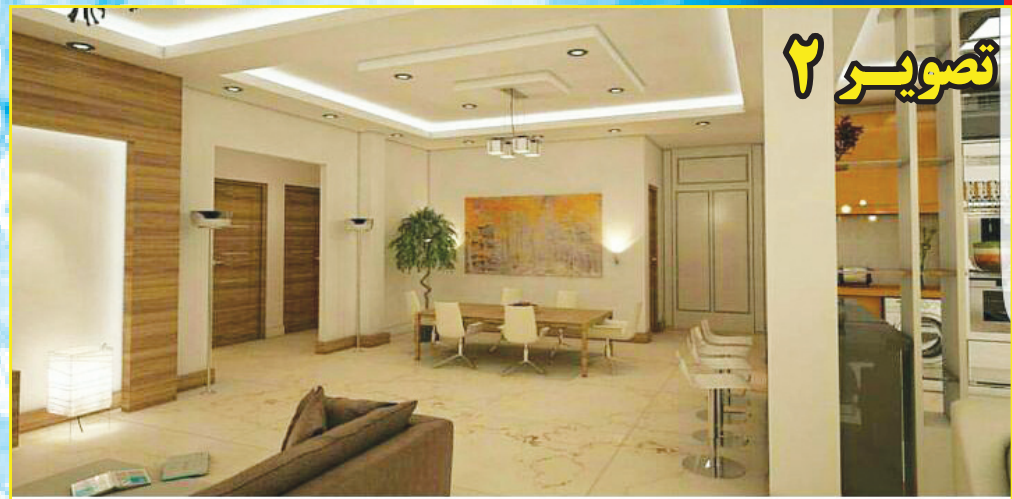
تخریب و بازسازی

بازسازی منزل

بازسازی ساختمان و منزل و یا بازسازی منزل قدیمی موضوعی است که بسیاری از افراد در جامعه درگیر آن خواهند بود. بازسازی یا نوسازی واحدهای فرسوده جز ملزومات بوده و بسیاری از افراد ناگزیر از اجرای آن هستند. زیرا گاهی هزینه جابجایی و تعویض ملک بسیار بالاتر بوده و یا اصلاً به دلایلی امکان این تغییر وجود ندارد. در این حالت اشخاص تصمیم میگیرند که همان مکان قدیمی خود را بازسازی کنند. نکاتی که باید در این جادار نظر داشت این است که اولاً بودجه ما برای این کار چقدر است؟ بعد از تعیین بودجه یک مشاور نیاز دارید که با توجه به بودجه شما بهترین طرح و متریا را پیشنهاد کند بعد از اینکه طرح پذیرفته شد و شما متریا را پذیرفتید می توانید شروع به کار کنید. بازسازی منزل می تواند با هدف استحکام بخشی به یک بنا نیز بکار برده شود. بازسازی منزل یا بازسازی ساختمان (یا نوسازی) به کلیه عملیاتی شامل تیغه بندی، استحکام بخشی به بنا، تغییر در دیوارها، گچ کاری و گچ بری، نقاشی، کاغذ دیواری و همه امور دکوراسیون داخلی گفته می شود.

تصویر ۱

تصویر ۲

با کمترین هزینه ملی خود را از شرمند کنید

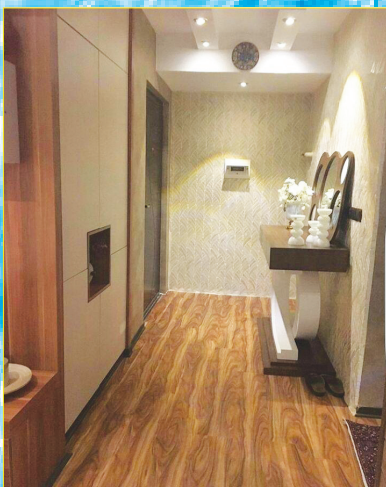
شیک

مستحکم

با کیفیت

استاندارد

مدرن و کلاسیک

بازسازی آرایشگاه

بازسازی آپارتمان

بازسازی مغازه

طرح های جدید ۲۰۱۷ رسید

متناسب با هر سلیقه با قیمت مناسب